

Edulex

Wetgeving en omzendbrieven voor het Vlaamse onderwijs

U bent hier: [Onderwijs en Vorming](#) > [Edulex](#)

datum laatste wijziging: 01/09/2009

[inhoudstafel](#)**Decreet**

Decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

goedkeuringsdatum : **04 APRIL 2003***publicatiedatum* : **B.S.14/08/2003**

COORDINATIE

Decr. 4-4-2003 - B.S. 14-7-2003

Decr. 19-12-2003 - B.S. 31-12-2003

Decr. 19-3-2004 - B.S. 10-6-2004; err. B.S. 27-7-2004; B.S. 13-1-2005

Decr. 30-4-2004 - B.S. 12-10-2004

Decr. 7-5-2004 - B.S. 31-8-2004

B.VI.R. 11-6-2004 - B.S. 15-10-2004

Arr. nr. 29/2005, 9-2-2005 - B.S. 25-2-2005

Arr. nr. 44/2005, 23-2-2005 - B.S. 11-3-2005

Decr. 15-7-2005 - B.S. 16-9-2005

Decr. 16-6-2006 - B.S. 12-10-2006

Decr. 15-12-2006 - B.S. 6-2-2007

Decr. 22-6-2007 - B.S. 21-8-2007

Decr. 29-6-2007 - B.S. 20-7-2007

Decr. 14-3-2008 - B.S. 26-6-2008

Decr. 4-7-2008 - B.S. 1-9-2008

Decr. 20-2-2009 - B.S. 29-4-2009

Decr. 30-4-2009 - B.S. 16-7-2009

Decr. 30-4-2009 - B.S. 20-7-2009

Decr. 8-5-2009 - B.S. 28-8-2009

Decr. 8-5-2009 - B.S. 28-8-2009

Het Vlaams Parlement heeft aangenomen en Wij, Regering, bekrachtigen hetgeen volgt : decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Artikel 1.

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

TITEL I. - De structuur van het hoger onderwijs**HOOFDSTUK I. - Algemene bepalingen****Afdeling 1. - Toepassingsgebied****Art. 2.**

Deze titel is van toepassing op de universiteiten en hogescholen. De artikelen 7, 11, 12, 18, 19, 20, 22, 25, 54, 55, 56, 57, [57bis,] 58, 59, 60, [60bis, 60ter, 60quater, 60quinquies, 60sexies, 60septies,] 61, 62, 63, 64, 83, 84, 85, 94, 123, 124, 126, 128, 131, 134 en 136 zijn van toepassing op de andere ambtshalve geregistreerde instellingen voor hoger onderwijs en op de geregistreerde instellingen. Deze bepalingen zijn van algemene toepassing of in zoverre het expliciet voorgeschreven is.

Decr. 16-6-2006

Afdeling 2. - Definities

Art. 3.

Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder :

- academiejaar : een periode van één jaar die ten vroegste op 1 september en uiterlijk op 1 oktober begint en eindigt op de dag voor het begin van het volgende academiejaar; van de vaste duur van één jaar kan uitzonderlijk afgeweken worden indien het instellingsbestuur beslist de start van het academiejaar ofwel te vervroegen ofwel te verlaten;

- accreditatie : de formele erkenning van een opleiding op grond van een beslissing van een onafhankelijk orgaan waarin vastgesteld wordt dat de opleiding voldoet aan vooraf vastgestelde minimale kwaliteits- en niveauvereisten;

[- afgevaardigde : een behoorlijk gemachtigde vertegenwoordiger;]³

- graad : aanduiding van bachelor, master of doctor verleend op het einde van een opleiding c.q. na promotie met de uitreiking van een diploma;

- hogescholendecreet : het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap;

- instellingsbestuur : het bestuursorgaan dat door of krachtens de wet, het decreet of de statuten is aangewezen om de door of krachtens dit decreet toegewezen bevoegdheden uit te oefenen;

[- jaar : kalenderjaar;]⁵

[- kwalificatie : een afgerond en ingeschaald geheel van competenties of domeinspecifieke leerresultaten;]⁴

- kwalificatie van een graad : toevoeging die verwijst naar de voltooide opleiding of voor wat de graad van 'doctor' betreft, naar een vakgebied;

- masterproef : werkstuk waarmee een mastersopleiding wordt voltooid. Daardoor geeft een student blijk van een analytisch en synthetisch vermogen of van een zelfstandig probleemoplossend vermogen op academisch niveau of van het vermogen tot kunstzinnige schepping. Het werkstuk weerspiegelt de algemeen kritisch-reflecterende ingesteldheid of de onderzoeksingesteldheid van de student;

[- onderwijsbevoegdheid :

a) de studiegebieden,

b) de delen van studiegebieden,

c) de combinaties van studiegebieden,

d) de combinaties van delen van studiegebieden,

e) de combinaties van studiegebieden met delen van studiegebieden,

waarin de ambtshalve geregistreerde instellingen krachtens dit decreet opleidingen kunnen aanbieden;]²

[- representatieve vakorganisatie : personeelsvereniging die aangesloten is bij een in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigde syndicale organisatie en een werking ontplooit naar het hoger onderwijs;]³

- specificatie van een graad : de toevoeging van de woorden "of science" of "of arts" aan een graad;
- studiegebied : één van de categorieën vermeld in de artikelen 23 en 24 van dit decreet waarin opleidingen zijn samengebracht;

[...]¹

[- studiejaar : een studieprogramma van ten minste 54 en ten hoogste 66 studiepunten [[: met uitzondering voor de opleidingen van het hoger beroeps onderwijs]]];

[...]¹

- universiteitendecreet : het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, zoals gewijzigd;

- vestiging van een hogeschool : is de gemeente of een geheel van aan elkaar grenzende gemeenten waar de hogeschool onderwijsbevoegdheid heeft. Voor de hogescholen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap, geldt het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad als één vestiging;

[...]¹

[]² Decr. 30-4-2004; []² Decr. 16-6-2006; []³ Decr. 29-6-2007; []⁴ Decr. 30-4-2009; []⁵ Decr. 30-4-2009; [] Decr. 30-4-2009

Afdeling 3. - Universiteiten en hogescholen

Art. 4.

De universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap zijn :

1° [de "HUB-KU Brussel"];²

2° de "Katholieke Universiteit Leuven";

3° a) de "transnationale Universiteit Limburg";

b) [de Universiteit Hasselt];¹

4° de "Universiteit Antwerpen", samengesteld uit :

a) het "Universitair Centrum Antwerpen";

b) de "Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius te Antwerpen";

c) de "Universitaire Instelling Antwerpen";

5° de "Universiteit Gent";

6° de "Vrije Universiteit Brussel".

[]¹ Decr. 16-6-2006; []² Decr. 8-5-2009

Art. 5.

De hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap zijn :

1° de "Arteveldehogeschool";

2° [de "HUB-EHSAL"];³

3° de "Erasmushogeschool Brussel";

4° [de "GROEP T - Internationale Hogeschool Leuven"];²

5° de "Hogere Zeevaartschool";

6° [de "Artesis Hogeschool Antwerpen"];³

- 7° de "Hogeschool Gent";
- 8° [de "XIOS Hogeschool Limburg"];¹
- 9° de "Hogeschool Sint-Lukas Brussel";
- 10° de "Hogeschool West-Vlaanderen";
- 11° de "Hogeschool voor Wetenschap en Kunst";
- 12° de "Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen";
- 13° de "Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende";
- 14° de "Katholieke Hogeschool Kempen";
- 15° de "Katholieke Hogeschool Leuven";
- 16° de "Katholieke Hogeschool Limburg";
- 17° de "Katholieke Hogeschool Mechelen";
- 18° de "Katholieke Hogeschool Sint-Lieven";
- 19° de "Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen";
- 20° de "Lessius Hogeschool";
- 21° de "Plantijn-Hogeschool van de provincie Antwerpen";
- 22° de "Provinciale Hogeschool Limburg".

[]¹ Decr. 16-6-2006; []² Decr. 4-7-2008; []³ Decr. 8-5-2009

Art. 6.

Alleen de instellingen vernoemd in artikel 4 kunnen als universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap aanspraak maken op de benaming universiteit en zich als dusdanig doen kennen.

Alleen de instellingen vernoemd in artikel 5 kunnen als hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap aanspraak maken op de benaming hogeschool en zich als dusdanig doen kennen.

De Vlaamse regering past de lijst van de universiteiten en hogescholen aan in geval van fusie, opslorping, opheffing of officiële naamswijziging.

Afdeling 4. - [Instellingen voor hoger onderwijs]

Decr. 19-3-2004

Art. 7.

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder ambtshalve geregistreerde instellingen de hogescholen en de universiteiten, de instellingen bedoeld in het decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening en de erkende faculteiten der protestantse godgeleerdheid bedoeld in artikel 1, III, c), van de wet van 11 september 1933 op de bescherming van de titels van hoger onderwijs.

Art. 8.

[§ 1. Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder geregistreerde instellingen voor hoger onderwijs : alle niet ambtshalve geregistreerde instellingen die hoger onderwijs aanbieden in de Vlaamse Gemeenschap en door de Vlaamse Regering werden geregistreerd.

§ 2. Iedere instelling kan de registratie aanvragen bij de Vlaamse Regering.

Een registratie van een instelling voor hoger onderwijs wordt slechts toegekend voor zover aan volgende voorwaarde is voldaan : ten minste één opleiding heeft de toets nieuwe opleidingen' door het voorziene Accreditatieorgaan met positief gevolg ondergaan.

Bij een buitenlandse instelling geldt daarenboven dat ze reeds in het land waar haar hoofdzetel is gevestigd moet erkend zijn door de bevoegde overheid. De instelling dient dit te kunnen aantonen aan het Accreditatieorgaan bij de aanvraag toets nieuwe opleiding'.

§ 3. De instellingen tonen door middel van een regis-tratiedossier aan dat zij beschikken over :

- 1° een bestuursstructuur die voldoende organisatorisch is uitgebouwd om de ingeschreven studenten toe te laten hun opleiding te voltooien;
- 2° een financiële structuur die de ingeschreven studenten toelaat hun opleiding te voltooien;
- 3° een voldoende aangepaste infrastructuur voor het aanbieden van hoger onderwijs.

§ 4. Het registratiedossier omvat ten minste :

- 1° de statuten van de instelling;
- 2° een beschrijving van de bestuursstructuur;
- 3° een financieel plan;
- 4° een overeenkomst met een andere binnenlandse of buitenlandse instelling, die door de respectievelijke overheid erkend is voor hoger onderwijs en die de betreffende opleiding kan aanbieden. Deze overeenkomst betreft de wijze waarop de ingeschreven studenten hun opleiding kunnen voltooien.

§ 5. De Vlaamse Regering beslist over de registratie binnen een ordetermin van dertig kalenderdagen die ingaat de dag na deze van ontvangst van het toetsingsrapport van het Accreditatieorgaan. Het besluit treedt in werking met ingang van de bekendmaking ervan aan de instelling. In geval van registratie wordt het Accreditatieorgaan hiervan op de hoogte gebracht.

§ 6. De registratie vervalt van rechtswege indien gedurende een termijn van twee jaar geen enkele geaccrediteerde of nieuwe opleiding aangeboden wordt.

§ 7. De geregistreerde instellingen bezorgen jaarlijks hun jaarrekening en jaarverslag aan de Vlaamse Regering.]

Decr. 4-7-2008

[Afdeling 5. - Institutionele bepalingen

ONDERAFDELING 1. - Erkenningscommissie

SECTIE 1. - Oprichting en samenstelling

Art. 9.

§ 1. Voor de toepassing van dit decreet wordt een Erkenningcommissie opgericht.

§ 2. De Vlaamse regering stelt na advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad, de Vlaamse Onderwijsraad en de studentenkoepelverenigingen in de zin van [het decreet van 30 maart 1999](#) houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen, de Erkenningscommissie samen en regelt de werking ervan. Het advies wordt geacht gegeven te zijn indien het niet binnen de door de Vlaamse regering bepaalde termijn werd uitgebracht.

De Erkenningcommissie bestaat uit binnen- en buitenlandse deskundigen. De Vlaamse regering draagt er zorg voor dat de leden in onafhankelijkheid over de hen voorgelegde adviesvragen kunnen oordelen.

[[§ 3. Elk jaar vóór 1 mei bezorgt de Vlaamse Regering het verslag van de werkzaamheden van de Erkenningscommissie van het voorgaande kalenderjaar aan het Vlaams Parlement.]]²

SECTIE 2. - Opdracht

SUBSECTIE 1. - Adviesopdracht

Art. 9bis.

Het is de opdracht van de Erkenningscommissie [[een oordeel uit te brengen of]]¹ advies te verlenen :

1° op vraag van het instellingsbestuur over de macrodoelmatigheid van de nieuwe opleidingen overeenkomstig artikel 62, § 3;

2° op vraag van de Vlaamse regering over een tijdelijke erkenning bedoeld in artikel 60bis;

3° op vraag van de Vlaamse regering over de omvormingslijsten bedoeld in artikel 123, 125 en 125ter;

4° op vraag van de Vlaamse regering over de voorstellen van wijziging van de data vermeld in Titel I, Hoofdstuk VI, zoals bepaald in artikel 135;

[[5° op verzoek van het instellingsbestuur over een voorgestelde wijziging van de benaming, de aard en de taal van een opleiding in het Hoger Onderwijsregister.]]²

De Erkenningscommissie kan voorafgaand aan het uitbrengen [[van een oordeel of advies]]¹ het oordeel inwinnen van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad of de associatie- of instellingsbesturen, of deze om inlichtingen of verduidelijking vragen. De Vlaamse regering bepaalt in welke gevallen van deze bevoegdheid gebruik kan worden gemaakt en op welke wijze deze bevoegdheid kan worden uitgeoefend.

SUBSECTIE 2. - Andere opdrachten

Art. 9ter.

De Erkenningscommissie bekrachtigt in de in artikel 93, § 3bis, tweede lid bedoelde gevallen de samenstelling van de visitatiecommissies.

De Erkenningscommissie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de indicatieve voortgangstoets bedoeld in artikel 124, § 2, tweede lid.

De Vlaamse regering kan aan de Erkenningscommissie taken opdragen die de in deze onderafdeling beschreven opdrachten aanvullen.

ONDERAFDELING 2. - Accreditatieorgaan

SECTIE 1. - Aanwijzing en opdracht

Art. 9quater.

Een internationaal verdrag wijst het orgaan aan dat overeenkomstig Titel I, Hoofdstuk III, Afdeling 2 de accreditatie verleent en de toets nieuwe opleidingen uitvoert.

De Vlaamse regering geeft aan het Vlaams Parlement kennis van het verdragsontwerp vóór de ondertekening ervan.

SECTIE 2. - Werking

SUBSECTIE 1. - Bestuursbeginselen

Art. 9quinquies.

Het Accreditatieorgaan legt in een reglement volgende bestuursbeginselen op exhaustieve wijze vast :

1° de bestuursbeginselen die van toepassing zijn op de totstandkoming en de uitvoering van de beslissingen en reglementen die betrekking hebben op instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap. Ten minste worden beginselen opgenomen inzake onafhankelijkheid en onpartijdigheid, zorgvuldigheid en redelijkheid, formele motivering, openbaarheid, en rechtszekerheid, inzonderheid de wijze waarop onregelmatige beslissingen en reglementen kunnen worden ingetrokken;

2° de bestuursbeginselen inzake de behandeling van vragen of bezwaren en opmerkingen van instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap of, desgevallend, van elke andere

Belgische rechtspersoon of natuurlijke persoon. Inzonderheid wordt het recht geregeld om zich bij de behartiging van zijn belangen in het verkeer met het Accreditatieorgaan te laten bijstaan door een raadsman.

Het reglement richt zich naar de gemeenschappelijke grond van het bestuursrecht geldend binnen de partijen bij het in artikel 9quater, eerste lid bedoelde internationaal verdrag.

Het reglement houdt op uitwerking te hebben indien het niet bij decreet is bekrachtigd binnen een termijn van 1 jaar vanaf de inwerkingtreding van het reglement. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

SUBSECTIE 2. - Bekendmaking van reglementen, besluiten en rapporten. Beroepsprocedure

Art. 9sexies.

§ 1. Elk uitvoerbaar reglement van het Accreditatieorgaan betreffende de procedure volgens dewelke in het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap de accreditatie wordt verleend en/of de toets nieuwe opleidingen wordt uitgevoerd, wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

De accreditatiebesluiten worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Het uittreksel betreft de essentiële elementen van het dispositief. De accreditatiebesluiten en accreditatierapporten van het Accreditatieorgaan worden integraal gepubliceerd op de website van het Accreditatieorgaan.

§ 2. De beroepsprocedure die volgens artikel 60quater openstaat tegen negatieve accreditatiebesluiten is van overeenkomstige toepassing op de in § 1, eerste lid bedoelde reglementen. Voor de toepassing van artikel 60quater, § 2, 2° wordt als uitgangsdatum voor de beroepstermijn bij ontstentenis van betekening evenwel de datum van kennisname door de belanghebbende genomen.

SUBSECTIE 3. - Bewaring van documenten

Art. 9septies.

Het Accreditatieorgaan staat in voor de bewaring van volgende documenten :

1° de accreditatiebesluiten en de accreditatierapporten, en de stukken op grond waarvan deze zijn uitgebracht;

2° de toetsingsrapporten inzake de toets nieuwe opleiding, en de stukken op grond waarvan deze zijn uitgebracht.

De in het eerste lid bedoelde documenten worden in goede, geordende en toegankelijke staat bewaard voor een periode van ten minste acht jaar.

De bewaring geschiedt elektronisch, fotografisch of op papier.

SUBSECTIE 4. - Rapportering

Art. 9octies.

Het Accreditatieorgaan rapporteert jaarlijks over zijn werkzaamheden aan het Vlaams Parlement.

SUBSECTIE 5. - Bijzonder verlov voor het uitoefenen van taken ten behoeve van het Accreditatieorgaan

Art. 9nonies.

Deze subsectie is van toepassing op :

1° de personeelsleden, die door een statuut of een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur verbonden zijn aan :

a) de diensten van het Vlaams Parlement,

b) de erkende politieke groepen, of de voorzitters van die groepen, van de wetgevende vergaderingen van de Staat en van de Gemeenschappen of de Gewesten,

- c) de Vlaamse Interuniversitaire Raad,
- d) de Vlaamse Hogescholenraad,
- e) een associatie,
- f) een universiteit in de Vlaamse Gemeenschap,
- g) een universitair ziekenhuis, behoudens indien dit is opgericht onder de vorm van een Vlaamse openbare instelling,
- h) een hogeschool in de Vlaamse Gemeenschap,
- i) de Vlerick School voor Management,
- j) het Instituut voor Tropische Geneeskunde;

2° de vastbenoemde of tot de proeftijd toegelaten personeelsleden bedoeld in :

- a) [artikel 2, § 1](#), van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs,
- b) [artikel 4, § 1](#), van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra,

[[c] [artikel 61 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs.](#)]]³

Art. 9decies.

§ 1. Aan een personeelslid wordt op zijn verzoek een verlengbaar of hernieuwbaar bijzonder verlof toegekend voor het uitoefenen van taken :

1° als Vlaams waarnemer bij een buitenlandse accreditatieorganisatie die in aanmerking komt om bij verdrag als Accreditatieorgaan te worden aangeduid;

2° ten behoeve van de werking van het Accreditatieorgaan.

Het personeelslid kan dit verlof voltijds, of, binnen het volume en de voorwaarden bepaald door de Vlaamse regering, deeltijds opnemen.

§ 2. Het bijzonder verlof is uitgeput eens een totale gecumuleerde duur van 10 jaar bereikt is. Voor de toepassing van deze bepaling wordt een deeltijds verlof aan een voltijds verlof gelijkgesteld.

§ 3. Het bijzonder verlof eindigt uiterlijk op de laatste dag van de maand die volgt op die waarin de tewerkstelling bij het Accreditatieorgaan een einde neemt.

Art. 9undecies.

Gedurende de periode(n) van bijzonder verlof betaalt het Accreditatieorgaan de personeelskost terug aan de instelling van oorsprong.

Art. 9duodecies.

Gedurende de periode(n) van bijzonder verlof :

1° wordt het personeelslid beschouwd als zijnde in dienstactiviteit, indien de rechtspositieregeling van het personeelslid deze administratieve stand kent;

2° behoudt het personeelslid zijn rechten inzake bevordering.

Art. 9terdecies.

§ 1. Het personeelslid waarvan het bijzonder verlof eindigt, kan in de instelling van oorsprong het oorspronkelijke ambt, of, in geval van contractuele tewerkstelling, een gelijkwaardige functie opnemen.

Het personeelslid geniet bij zijn wederindiensttreding het salaris, de mandaatsvergoeding, de hard- of standplaatstoelage, het jaarlijks vakantiegeld, de eindejaarstoelage, evenals alle vergoedingen,

toelagen of bijweden verbonden aan het oorspronkelijke ambt, desgevallend mandaat, of, in geval van contractuele tewerkstelling, de oorspronkelijke functie. De periode van tewerkstelling bij het Accreditatieorgaan wordt daarbij in aanmerking genomen voor de berekening van de geldelijke en dienstanciënniteit.

§ 2. Het bijzonder verlof wordt beschouwd als mandaatsperiode voor wat betreft de opbouw van het recht bedoeld in artikel 136, § 3, 137, § 3 en 158, § 3 van het hogescholendecreet.]

Decr. 19-3-2004; [[]]¹ Decr. 30-4-2004; [[]]² Decr. 16-6-2006; [[]]³ Decr. 8-5-2009

[Onderafdeling 3. - De Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad

Sectie 1. - Oprichting

Art. 9 quater decies.

Onder de benaming de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) richten de hogescholen, de universiteiten en de associaties in de Vlaamse Gemeenschap vóór eind 2009 een vereniging zonder winstoogmerk op waarvan de statuten moeten voldoen aan de in dit decreet bepaalde voorwaarden.

Sectie 2. - Bevoegdheid

Art. 9 quinquies decies.

§ 1. De VLUHR verstrekt adviezen en doet voorstellen aan de minister tot wiens bevoegdheid het hoger onderwijs behoort en aan de minister tot wiens bevoegdheid wetenschap en innovatie behoort. De VLUHR kan ook overleg onder de hogescholen, universiteiten of associaties organiseren. Het overleg, de adviezen en de voorstellen betreffen alle aangelegenheden die de Vlaamse hogescholen, universiteiten en associaties aanbelangen.

§ 2. De VLUHR is bevoegd voor de externe kwaliteitsbeoordelingen in de instellingen zoals bepaald in artikel 93 van dit decreet. De VLUHR kan daartoe een verzelfstandigd orgaan oprichten.

§ 3. Op vraag van de Vlaamse Regering en de Erkenningscommissie verstrekt de VLUHR adviezen in diverse materies.

§ 4. De VLUHR moet ook aspecten zoals internationalisering, ontwikkelingssamenwerking en wetenschap en innovatie op volwaardige manier aan bod laten komen binnen haar werking.

§ 5. De VLUHR fungeert als forum voor interassociatieoverleg.

Sectie 3. - Samenstelling

Art. 9 sexies decies.

§ 1. De VLUHR vertegenwoordigt alle hogescholen, alle universiteiten en alle associaties in de Vlaamse Gemeenschap.

§ 2. De VLUHR kan andere natuurlijke personen of rechtspersonen uitnodigen om zijn vergaderingen bij te wonen.

Sectie 4. - Rapportering

Art. 9 septies decies.

De VLUHR bezorgt jaarlijks vóór 1 juni een verslag van de activiteiten van het afgesloten kalenderjaar aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. De jaarrekening maakt deel uit van dit activiteitenverslag.

Sectie 5. - Personeel

Art. 9 duodevicies.

Personeelsleden van de universiteiten of de hogescholen kunnen met hun instemming belast worden met een opdracht in de VLUHR. De VLUHR sluit daartoe een overeenkomst met de universiteit of de hogeschool en het personeelslid. Deze overeenkomst bepaalt ten minste de duurtijd van de overeenkomst, de salarisschaal waarop het personeelslid recht heeft en de wijze van verrekening van

de personeelskost aan de VLUHR.

De benoemde personeelsleden die belast zijn met een opdracht in de VLUHR behouden hun statutaire rechten als personeelslid van de universiteit of hogeschool en blijven deel uitmaken van de personeelsformatie van de universiteit of de hogeschool. Op het ogenblik dat de opdracht in de VLUHR eindigt, belast het universiteits- of het hogeschoolbestuur het betrokken personeelslid met een opdracht en wordt het bezoldigd met de salarisschaal verbonden met de functie die het in de universiteit of de hogeschool bekleedt.

Sectie 6. - Overgangsbepaling

Art. 9 **Undevicies.**

De VLIR en de VLHORA blijven werkzaam onder de huidige constellatie tot de VLUHR operationeel is.

Daar waar in regelgevende teksten sprake is van « na of op advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad" of "na of op advies van de Vlaamse Hogescholenraad" of "op voorstel van de Vlaamse Interuniversitaire Raad" of "op voorstel van de Vlaamse Hogescholenraad", moeten deze bewoordingen vanaf 1 januari 2010 gelezen worden als "na of op advies van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad" of "op voorstel van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad".

In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, treedt de VLUHR vanaf de visitaties die plaatsvinden op basis van de zelfevaluatie-rapporten die op 1 september 2010 moeten klaar zijn, in de plaats van de VLIR en de VLHORA als evaluatieorgaan voor de externe evaluatie van de opleidingen. Waar in artikel 93 van dit decreet sprake is van de "Vlaamse Interuniversitaire Raad" of de "Vlaamse Hogescholenraad" moet dit voor de visitaties waarvoor vanaf 1 september 2010 de VLUHR als evaluatieorgaan optreedt, gelezen worden als "Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad."]

Decr. 8-5-2009

HOOFDSTUK II. - Zending

Art. 10.

§ 1. Hogescholen en universiteiten zijn, in het belang van de samenleving, werkzaam op het gebied van het hoger onderwijs.

§ 2. Universiteiten zijn werkzaam op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek. Hogescholen nemen, in het kader van associaties deel aan wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van het onderzoek in de kunsten. Hogescholen zijn tevens werkzaam op het gebied van het projectmatig wetenschappelijk onderzoek.

De ontwikkeling en de beoefening van de kunsten maken deel uit van de opdracht van de hogescholen die opleidingen organiseren in de studiegebieden audiovisuele en beeldende kunst, en muziek en podiumkunsten.

§ 3. Hogescholen en universiteiten zijn werkzaam op het gebied van de maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening.

§ 4. Ter vervulling van hun zending kunnen de hogescholen en de universiteiten alle rechtshandelingen stellen, inbegrepen het sluiten van overeenkomsten met personen van privaatrecht en publiekrecht.

HOOFDSTUK III. - Organisatie van het hoger onderwijs

Afdeling 1. - Structuur van het hoger onderwijs

Onderafdeling 1. - Definities en doelstellingen van opleidingen en graden

Art. 11.

Het hoger onderwijs omvat opleidingen die leiden tot de graad van bachelor en de graad van master [en opleidingen van het hoger beroepsonderwijs die leiden tot een diploma van gegradueerde]¹ [en specifieke lerarenopleidingen die leiden tot een diploma van leraar]². Het hoger onderwijs omvat ook de opleidingen die kunnen afgesloten worden met een postgraduaatgetuigschrift. Bovendien wordt in het hoger onderwijs ook de graad van doctor verleend.

[]¹ Decr. 22-6-2007; []² Decr. 30-4-2009

Art. 12.

[§ 1. Opleidingen van het hoger beroepsonderwijs zijn beroepsgericht als vermeld in [artikel 4](#) van het decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs.]

Decr. 30-4-2009

§ 1bis. Bachelorsopleidingen zijn ofwel professioneel gericht ofwel academisch gericht. Mastersopleidingen zijn academisch gericht maar kunnen daarenboven een professionele gerichtheid hebben.

§ 2. Professionele gerichtheid houdt in dat de opleidingen gericht zijn op de algemene vorming en de verwerving van professionele kennis en competenties, gestoeld op de toepassing van wetenschappelijke of artistieke kennis, creativiteit en praktijkkennis.

Meer in het bijzonder hebben professioneel gerichte bachelorsopleidingen tot doel de studenten te brengen tot een niveau van algemene en specifieke kennis en competenties nodig voor de zelfstandige uitoefening van een beroep of groep van beroepen.

§ 3. Academische gerichtheid houdt in dat de opleidingen gericht zijn op de algemene vorming en op de verwerving van academische of artistieke kennis en competenties eigen aan het functioneren in een domein van de wetenschappen of van de kunsten. Academisch gerichte opleidingen zijn op wetenschappelijk onderzoek gebaseerd.

Meer in het bijzonder hebben de academisch gerichte bachelorsopleidingen tot doel de studenten te brengen tot een niveau van kennis en competenties eigen aan het wetenschappelijk of artistiek functioneren in het algemeen en aan een specifiek domein van de wetenschappen of de kunsten in het bijzonder, dat als [doelstelling] heeft : het doorstromen naar een mastersopleiding [...].

Arr. nr. 44/2005 23-2-2005

§ 4. De mastersopleidingen hebben tot doel de studenten te brengen tot een gevorderd niveau van kennis en competenties eigen aan het wetenschappelijk of artistiek functioneren in het algemeen en aan een specifiek domein van de wetenschappen of de kunsten in het bijzonder, dat noodzakelijk is voor de autonome beoefening van de wetenschappen of de kunsten of voor de aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis in de zelfstandige uitoefening van een beroep of groep van beroepen.

§ 5. Een mastersopleiding wordt afgesloten met een masterproef, waarvan de studieomvang uitgedrukt in studiepunten gelijk is aan ten minste één vijfde van het totaal aantal studiepunten van het opleidingsprogramma, met een minimum van 15 studiepunten en een maximum van 30 studiepunten.

§ 6. De voorbereiding van een doctoraatsproefschrift heeft tot doel de vorming van een onderzoeker die op een zelfstandige wijze een bijdrage kan leveren aan de ontwikkeling en de groei van de wetenschappelijke kennis; het proefschrift moet blijken geven van het vermogen tot de creatie van nieuwe wetenschappelijke kennis in een bepaald vakgebied of over vakgebieden heen op grond van zelfstandig wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van de kunsten en het proefschrift moet kunnen leiden tot wetenschappelijke publicaties.

§ 7. Hierna wordt onder 'hoger professioneel onderwijs' verstaan de professioneel gerichte bachelorsopleidingen en onder 'academisch onderwijs' de academisch gerichte bachelorsopleidingen, de mastersopleidingen en de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift.

Art. 13.

De Vlaamse regering stelt, in functie van de internationale herkenbaarheid, na advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen, de lijst vast van de bachelors- en mastersgraden in het academisch onderwijs waaraan de specificatie 'of science' of 'of arts' mag toegevoegd worden. De adviezen worden geacht gegeven te zijn indien ze niet verstrekt werden binnen de door de Vlaamse regering

bepaalde termijn.

Onderafdeling 2. - Het opleidingsaanbod

Art. 14.

[§ 1. De hogescholen bieden in het hoger beroepsonderwijs opleidingen aan die leiden tot het diploma van gegradueerde.]

§ 1bis. De hogescholen bieden in het hoger professioneel onderwijs opleidingen aan die leiden tot de graad van bachelor.

§ 2. In het kader van een associatie bieden de hogescholen in het academisch onderwijs opleidingen aan die leiden tot de graad van bachelor of de graad van master.

Decr. 30-4-2009

Art. 15.

De universiteiten bieden in het academisch onderwijs opleidingen aan die leiden tot de graad van bachelor of de graad van master.

Art. 16.

De universiteiten en hogescholen bieden binnen de perken van de hun bij dit decreet toegewezen onderwijsbevoegdheid de specifieke en gereguleerde opleidingen aan die kunnen afgesloten worden met een postgraduaat getuigschrift zoals bedoeld in artikel 17, § 1, of met een diploma van de overeenstemmende beroepstitel.

Art. 17.

§ 1. Postgraduaat getuigschriften kunnen door de hogescholen en de universiteiten uitgereikt worden na de succesvolle voltooiing van opleidingstrajecten met de studieomvang ten minste 20 studiepunten. Het gaat om opleidingstrajecten die in het kader van de verdere professionele vorming, een verbreding c.q. verdieping beogen van de competenties verworven bij de voltooiing van een bachelors- of mastersopleiding.

§ 2. De universiteiten en hogescholen organiseren in het kader van permanente vorming kortere opleidingstrajecten met het oog op de bij- en nascholing.

Ze bepalen zelf of in gemeenschappelijk overleg het kwalificatie- en certificeringskader voor deze na- en bijscholingen en maken dit openbaar.

[Art. 17bis.

§ 1. Opleidingen van het hoger beroepsonderwijs sluiten aan bij het secundair onderwijs.

§ 2. De opleidingen van het hoger beroepsonderwijs hebben een minimale globale duur van twee jaar en een studieomvang van ten minste 90 studiepunten en ten hoogste 120 studiepunten.]

Decr. 30-4-2009

Art. 18.

§ 1. Bachelorsopleidingen sluiten aan bij het secundair onderwijs.

§ 2. De studieomvang van een bachelorsopleiding bedraagt ten minste 180 studiepunten.

§ 3. In afwijking van §§ 1 en 2 kunnen hogescholen in het hoger professioneel onderwijs bachelorsopleidingen aanbieden waarvan de studieomvang ten minste 60 studiepunten bedraagt en die volgen op een andere bachelorsopleiding.

Art. 19.

§ 1. Mastersopleidingen sluiten aan op bachelorsopleidingen in het academisch onderwijs of volgen op andere mastersopleidingen.

§ 2. De studieomvang van een mastersopleiding bedraagt ten minste 60 studiepunten.

Onderafdeling 3. - Opleidingsprogramma**Art. 20 t.e.m. 22.**

[...]

Decr. 30-4-2004

Onderafdeling 4. - Studiegebieden, graden en titels**Art. 23.**

§ 1. De hogescholen kunnen in het hoger professioneel onderwijs [en in het hoger beroepsonderwijs]³ opleidingen organiseren en de overeenstemmende graden van bachelor [respectievelijk diploma's van gegradueerde]³ verlenen in of over de volgende studiegebieden :

- 1° Architectuur;
- 2° Gezondheidszorg;
- 3° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]];]¹
- 4° Audiovisuele en beeldende kunst;
- 5° Muziek en podiumkunsten;
- 6° Biotechniek;
- 7° Onderwijs;
- 8° Sociaal-agogisch werk;
- 9° Handelswetenschappen en bedrijfskunde;
- [10° Nautische wetenschappen.]²

§ 2. In het kader van een associatie, kunnen de hogescholen in het academisch onderwijs opleidingen aanbieden en de overeenstemmende graden van bachelor en master verlenen in de volgende studiegebieden :

- 1° Architectuur;
- 2° Gezondheidszorg;
- 3° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]];]¹
- 4° Biotechniek;
- 5° Productontwikkeling;
- 6° Toegepaste taalkunde;
- 7° Handelswetenschappen en bedrijfskunde;
- 8° Audiovisuele en beeldende kunst;
- 9° Muziek en podiumkunsten;
- [10° Nautische wetenschappen.]²

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 16-6-2006; []³ Decr. 30-4-2009; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 24.

§ 1. De universiteiten kunnen in het academisch onderwijs opleidingen aanbieden en de overeenstemmende graden van bachelor en master verlenen in of over de volgende studiegebieden :

- 1° Wijsbegeerte en moraalwetenschappen;
- 2° Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht;

- 3° Taal- en letterkunde;
- 4° Geschiedenis;
- 5° Archeologie en kunstwetenschappen;
- 6° Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen;
- 7° Psychologie en pedagogische wetenschappen;
- 8° Economische en toegepaste economische wetenschappen;
- 9° Politieke en sociale wetenschappen;
- 10° Sociale gezondheidswetenschappen;
- 11° [Bewegings- en revalidatiewetenschappen;]
- 12° Wetenschappen;
- 13° Toegepaste wetenschappen;
- 14° Toegepaste biologische wetenschappen;
- 15° Geneeskunde;
- 16° Tandheelkunde;
- 17° Diergeneeskunde;
- 18° Farmaceutische wetenschappen;
- 19° Biomedische wetenschappen;
- [20° Verkeerskunde.]

§ 2. De universiteiten die krachtens het bepaalde in de artikelen 26 tot 31 in bepaalde studiegebieden enkel bachelorsopleidingen mogen aanbieden, kunnen slechts in of over deze studiegebieden heen in het academisch onderwijs mastersopleidingen aanbieden die alleen openstaan voor diegene die al een mastersopleiding heeft voltooid en kunnen slechts de overeenstemmende graden van master verlenen indien zij hierover een samenwerkingsovereenkomst sluiten met een andere universiteit die krachtens de artikelen 26 tot 31 in het betrokken studiegebied of over de betrokken studiegebieden heen mastersopleidingen kan aanbieden. Voor de toepassing van deze paragraaf worden de transnationale Universiteit Limburg en [de Universiteit Hasselt] als één universiteit beschouwd.

§ 3. De universiteiten kunnen de graad van doctor verlenen in of over de studiegebieden of delen van studiegebieden heen waarin zij krachtens de artikelen 26 tot 31 de bevoegdheid hebben tot het aanbieden van opleidingen die leiden tot de graad van master. [...]

De universiteiten die in bepaalde studiegebieden of delen van studiegebieden enkel bachelorsopleidingen kunnen aanbieden, kunnen de graad van doctor verlenen in of over deze studiegebieden of delen van studiegebieden heen op voorwaarde dat de openbare verdediging van het proefschrift zoals bedoeld in artikel 84 gebeurt voor een interuniversitaire jury die wordt samengesteld in overleg met een universiteit die krachtens de artikelen 26 tot 31 in het betrokken studiegebied of deel van een studiegebied mastersopleidingen kan aanbieden.

Decr. 16-6-2006

[Art. 24bis.

Een universiteit en één of meer hogescholen kunnen [[in het kader van een associatie of over associaties heen voor zover die hierover een akkoord hebben bereikt]]² over het deel van het studiegebied Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie en het studiegebied Gezondheidszorg heen in het academisch onderwijs gezamenlijke bachelorsopleidingen en gezamenlijke mastersopleidingen die aansluiten bij die bachelorsopleidingen organiseren. De betrokken universiteit en hogescho(o)(en) reiken het gezamenlijke diploma uit en verlenen de gezamenlijke graad van bachelor of master aan de studenten die met succes de gezamenlijk georganiseerde opleiding hebben voltooid. De betrokken

universiteit c.q. hogescho(o)l(en) moet(en) wel de bevoegdheid hebben om de betreffende graden in het deel van het studiegebied Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie, respectievelijk Gezondheidszorg te verlenen.

[[...]]²

Art. 24ter.

Een universiteit kan in het kader van een associatie in of over de studiegebieden "Architectuur", "Audiovisuele en beeldende kunst", "Muziek en podiumkunsten", [[Nautische wetenschappen]]¹ en "Productontwikkeling" en of delen van deze studiegebieden heen de graad van doctor verlenen, voor zover :

1° één of meerdere hogescholen van de associatie krachtens artikel 32 tot en met 53 binnen bedoelde studiegebieden de bevoegdheid heeft/hebben tot het aanbieden van opleidingen die leiden tot de graad van master, en

2° het doctoraatsproject ingebed is in een aan de universiteit en ten minste één hogeschool van de associatie gemeenschappelijke onderzoeksomgeving.]

Decr. 19-3-2004; [[]]¹ Decr. 16-6-2006; [[]]² Decr. 4-7-2008

[Art. 24quater.

Eén of meer universiteiten en één of meer hogescholen kunnen over de studiegebieden Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen en Handelswetenschappen en Bedrijfskunde heen in het academisch onderwijs gezamenlijke bachelors- en mastersopleidingen die aansluiten bij die bachelorsopleidingen, organiseren.

De betrokken universiteiten en hogescholen reiken gezamenlijk het diploma uit en verlenen de gezamenlijke graad van bachelor of master aan de studenten die met succes de gezamenlijk georganiseerde opleiding hebben voltooid.

De betrokken universiteiten en hogescholen moeten wel de bevoegdheid hebben om de betreffende graden in de genoemde studiegebieden binnen de geografische omschrijving te verlenen.

Deze gezamenlijke opleidingen kunnen ten vroegste starten vanaf het academiejaar 2008-2009 nadat de Vlaamse Regering op grond van de voortgangstoets bedoeld in artikel 124, § 2, tweede lid, heeft vastgesteld dat de wetenschappelijke ondersteuning en de verwevenheid van het onderwijs met wetenschappelijk onderzoek van de betreffende hogeschoolopleiding van voldoende niveau en kwaliteit is.

De betrokken universiteiten en hogescholen sluiten een overeenkomst over de gezamenlijke organisatie van de opleiding. Vanaf het academiejaar 2013-2014 wordt de gezamenlijke opleiding toegewezen aan één universiteit of hogeschool die vanaf dan het diploma uitreikt en de graad verleent.

In een overeenkomst kunnen de betrokken universiteiten en hogescholen afspraken maken over de inbreng van de andere instellingen in het opleidingsprogramma in de vorm van gezamenlijke organisatie van onderwijs- en studieactiviteiten, onderzoek en dienstverlening en over de detachering van personeelsleden in toepassing van artikel 95.]

Decr. 16-6-2006

Art. 25.

§ 1. Alleen diegene aan wie overeenkomstig dit decreet de graad van bachelor, master of [doctor (doctor of philosophy met afkorting PhD of dr)]¹ is verleend met of zonder nadere specificatie, is gerechtigd tot het voeren van de overeenkomstige titel van bachelor, master of doctor met of zonder nadere specificatie.

§ 2. Diegene die gerechtigd is de titel van bachelor te voeren mag naast die titel ook een van hierna genoemde titels voeren indien hij in het genoemde studiegebied de door de Vlaamse regering bepaalde opleiding heeft voltooid :

- Gezondheidszorg : vroedvrouw;

- Onderwijs : kleuteronderwijzer(es), onderwijzer(es) en geaggregeerde voor het secundair onderwijs-groep 1;
- Sociaal-agogisch werk : maatschappelijk assistent.

[De personen aan wie de in het eerste lid bedoelde titels zijn verleend door een daartoe op grond van de onderwijsregelgeving bevoegde instelling, zijn tevens gerechtigd deze titels te voeren.]¹

§ 3. Diegene die ertoe gerechtigd is de titel van master te voeren mag naast die titel ook een van de hierna genoemde titels voeren indien hij in het genoemde studiegebied de door de Vlaamse regering bepaalde opleiding of afstudeerrichting binnen een opleiding heeft voltooid :

- Architectuur : architect en interieurarchitect;
- [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]]¹ : industrieel ingenieur;
- Biotechniek : industrieel ingenieur;
- Handelswetenschappen en bedrijfskunde : handelsingenieur;
- Audio-visuele en beeldende kunst : meester;
- Muziek en podiumkunsten : meester;
- Economische en toegepaste economische wetenschappen : handelsingenieur;
- Toegepaste wetenschappen : burgerlijk ingenieur en burgerlijk ingenieur-architect;
- Toegepaste biologische wetenschappen : bio-ingenieur;
- Geneeskunde : arts; - Tandheelkunde : tandarts;
- Diergeneeskunde : dierenarts;
- Farmaceutische wetenschappen : apotheker.

Indien de opleiding gerangschikt is over twee of meer studiegebieden waarvan ten minste één hiervoor genoemd is, dan mag diegene die ertoe gerechtigd is de titel van master te voeren naast die titel ook een van de hiervoor genoemde titels voeren indien hij binnen deze opleiding een door de Vlaamse regering bepaalde afstudeerrichting heeft voltooid.

[De personen aan wie de in het eerste lid bedoelde titels zijn verleend door een daartoe op grond van de onderwijsregelgeving bevoegde instelling, zijn tevens gerechtigd deze titels te voeren.]¹

§ 4. [Alleen volgende personen kunnen de titel van licentiaat voeren :

1° de houders van de graad van master in de opleidingen en studiegebieden waarvoor § 3 niet van toepassing is;

2° de personen aan wie deze titel is verleend door een daartoe op grond van de onderwijsregelgeving bevoegde instelling.]¹

§ 5. [Alleen volgende personen kunnen de titel van gegradueerde voeren :

1° houders van de graad van bachelor in de opleidingen en studiegebieden bedoeld in artikel 23, § 1, en waarop § 2 niet van toepassing is;

2° de personen aan wie deze titel is verleend door een daartoe op grond van de onderwijsregelgeving bevoegde instelling;]¹

[3° houders van het diploma van gegradueerde (in het Engels vertaald als associate degree), uitgereikt in het hoger beroepsonderwijs.]²

[§ 5bis. Alleen personen aan wie de graad van geaggregeerde werd verleend door een daartoe op grond van de onderwijsregelgeving bevoegde instelling, mogen de titel van geaggregeerde voeren.]¹

§ 6. Degene aan wie op grond van een examen aan een niet in de Vlaamse Gemeenschap gevestigde instelling voor hoger onderwijs een graad is verleend van bachelor, master of doctor (doctor of

philosophy, met afkorting PhD of dr) en die gerechtigd is die graad in het betreffende land als titel te voeren, is eveneens gerechtigd die graad als titel te voeren in de Vlaamse Gemeenschap op dezelfde wijze als in het betreffende land met aanduiding van de instelling van hoger onderwijs die de graad heeft verleend.

§ 7. Diegene die zonder daartoe gerechtigd te zijn de graden van bachelor of master met of zonder specificatie of doctor (doctor of philosophy met afkorting PhD of dr) [of de graden en de titels genoemd in § 2, § 3, § 4, § 5 en § 5bis]¹ verleent, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met een boete van 125 tot 500 euro of slechts met één van die straffen.

§ 8. Diegene die zonder daartoe gerechtigd te zijn de titel van bachelor of master met of zonder nadere specificatie of doctor (doctor of philosophy met afkorting PhD of dr) [of de graden en titels genoemd in § 2, § 3, § 4, § 5 en § 5bis]¹ voert in strijd met dit decreet, wordt gestraft met een boete van 125 tot 500 euro.

§ 9. De toevoeging van de specificatie 'of science' of 'of arts' geniet dezelfde bescherming als de graad zelf en de met de graad verbonden titel.

§ 10. De afkorting 'ing' is voorbehouden voor diegene die gerechtigd is tot het voeren van de titel van industrieel ingenieur.

§ 11. De afkorting 'ir' is voorbehouden voor diegene die gerechtigd is tot het voeren van de titel van burgerlijk ingenieur, burgerlijk ingenieur-architect of bio-ingenieur.

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 30-4-2009; [[]] Decr. 16-6-2006

Onderafdeling 5. - Onderwijsbevoegdheid

Art. 26.

De [HUB-KU Brussel] kan in het gerechtelijk arrondissement Brussel academisch gerichte opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in of over de volgende studiegebieden of delen van studiegebieden :

- 1° Wijsbegeerte, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;
- 2° Taal- en letterkunde, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;
- 3° Geschiedenis, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;
- 4° Rechten, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;
- 5° Economische en toegepaste economische wetenschappen, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;
- 6° Politieke en sociale wetenschappen, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 8-5-2009

Art. 27.

§ 1. De Katholieke Universiteit Leuven kan in het administratief arrondissement Leuven academisch gerichte opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in of over de volgende studiegebieden of delen van studiegebieden :

- 1° Wijsbegeerte en moraalwetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master worden verleend;
- 2° Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 3° Taal- en letterkunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 4° Geschiedenis, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 5° Archeologie en kunstwetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

6° Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

7° Psychologie en pedagogische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

8° Economische en toegepaste economische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

9° Politieke en sociale wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

10° Sociale gezondheidswetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

11° [Bewegings- en revalidatiewetenschappen], waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

12° Wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

13° Toegepaste wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

14° Toegepaste biologische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

15° Geneeskunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

16° Tandheelkunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

17° Farmaceutische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

18° Biomedische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen verleend worden.

§ 2. Op het grondgebied van de stad Kortrijk kan de Katholieke Universiteit Leuven academisch gerichte opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in of over de volgende studiegebieden of delen van studiegebieden :

1° Taal- en letterkunde, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;

2° Geschiedenis, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;

3° Rechten, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;

4° Wetenschappen, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;

5° Geneeskunde, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;

6° Toegepaste economische wetenschappen, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;

7° Biomedische wetenschappen, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;

8° Onderwijskunde, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 16-6-2006

Art. 28.

§ 1. De transnationale Universiteit Limburg kan academische gerichte opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in of over de studiegebieden of delen van studiegebieden zoals bepaald in het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de transnationale Universiteit Limburg, ondertekend te Maastricht op 18 januari 2001 en goedgekeurd bij het decreet van 13 juli 2001.

[Daarnaast kan de tUL een academisch gerichte opleiding aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden van bachelor en master verlenen in het studiegebied Rechten.]

§ 2. [De Universiteit Hasselt] kan in het administratief arrondissement Hasselt academisch gerichte opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in of over de volgende studiegebieden of delen van studiegebieden :

- 1° Toegepaste economische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 2° Wetenschappen, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;
- 3° Geneeskunde, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;
- 4° Verkeerskunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.

Decr. 16-6-2006

Art. 29.

[De Universiteit Antwerpen kan in het administratief arrondissement Antwerpen academische opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in of over de volgende studiegebieden of delen van studiegebieden :

- 1° Wijsbegeerte, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 2° Taal- en Letterkunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 3° Geschiedenis, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 4° Rechten, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 5° Onderwijskunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 6° Toegepaste Economische Wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 7° Politieke en Sociale Wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 8° Wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 9° Toegepaste Biologische Wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend op voorwaarde dat omtrent de organisatie van het onderwijs in de mastersopleiding en bijhorend onderzoek een samenwerkingsakkoord is gesloten met een andere universiteit die in dit studiegebied onderwijsbevoegdheid heeft. Het samenwerkingsakkoord vernoemt uitdrukkelijk de kwalificatie die aan de graad wordt toegevoegd;
- 10° Geneeskunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 11° Diergeneeskunde, waarvoor de graad van bachelor kan worden verleend;
- 12° Farmaceutische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 13° Biomedische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.]

Decr. 4-4-2003

Art. 30.

De Universiteit Gent kan in het administratief arrondissement Gent academisch gerichte opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in of over de volgende studiegebieden of delen van studiegebieden :

- 1° Wijsbegeerte en moraalwetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 2° Taal- en letterkunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

- 3° Geschiedenis, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 4° Archeologie en kunstwetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 5° Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 6° Psychologie en pedagogische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 7° Economische en toegepaste economische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 8° Politieke en sociale wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 9° Sociale gezondheidswetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 10° [Bewegings- en revalidatiewetenschappen], waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 11° Wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 12° Toegepaste wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 13° Toegepaste biologische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 14° Geneeskunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 15° Tandheelkunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 16° Diergeneeskunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 17° Farmaceutische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 18° Biomedische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.

Decr. 16-6-2006

Art. 31.

De Vrije Universiteit Brussel kan in het gerechtelijk arrondissement Brussel academisch gerichte opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in of over de volgende studiegebieden of delen van studiegebieden :

- 1° Wijsbegeerte en moraalwetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 2° Taal- en letterkunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 3° Geschiedenis, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 4° Archeologie en kunstwetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 5° Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 6° Psychologie en pedagogische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 7° Economische en toegepaste economische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en

master kunnen worden verleend;

8° Politieke en sociale wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

9° Sociale gezondheidswetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

10° [Bewegings- en revalidatiewetenschappen], waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

11° Wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

12° Toegepaste wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

13° Toegepaste biologische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

14° Geneeskunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

15° Tandheelkunde, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

16° Farmaceutische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

17° Biomedische wetenschappen, waarvoor de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.

Decr. 16-6-2006

Art. 32.

De Arteveldehogeschool kan in de vestiging Gent opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Gezondheidszorg, waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

3° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]], waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

5° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 33.

[HUB-EHSAL]³ kan in de vestiging Brussel-Hoofdstad [en Dilbeek]¹ opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Gezondheidszorg, waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° [Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;]²

3° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan verleend worden;

4° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

[5° Toegepaste taalkunde, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.]

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 4-7-2008; []³ Decr. 8-5-2009

Art. 34.

De Erasmushogeschool Brussel kan in de vestiging Brussel-Hoofdstad [en Vilvoorde]¹ opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Architectuur, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

2° Audiovisuele en beeldende kunst, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

3° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

5° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]]¹, waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

6° [Muziek en podiumkunsten, waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;]²

7° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

8° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

9° Toegepaste taalkunde, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 16-6-2006; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 35.

De [Groep T-Leuven Hogeschool]² kan in de vestiging Leuven opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° [Industriële wetenschappen en technologie, [[...]]]¹, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 16-6-2006; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 36.

De Hogere Zeevaartschool kan in de vestiging Antwerpen opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

[Nautische wetenschappen], waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.

Decr. 16-6-2006

Art. 37.

De [Artesis]² Hogeschool Antwerpen kan in de vestigingen Antwerpen, Turnhout, Mechelen en Lier opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Architectuur, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° Audiovisuele en beeldende kunst, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

3° Gezondheidszorg, waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

4° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

5° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]]¹, waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

6° Muziek en podiumkunsten, waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

7° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

8° Productontwikkeling, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

9° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

10° Toegepaste taalkunde, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 8-5-2009; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 38.

De Hogeschool Gent kan in de vestigingen Gent en Aalst opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Architectuur, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

2° Audiovisuele en beeldende kunst, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

3° Biotechniek, waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

4° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

5° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

6° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]], waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

7° Muziek en podiumkunsten, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

8° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

9° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

10° Toegepaste taalkunde, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 39.

De [XIOS Hogeschool Limburg]² kan in de vestiging Hasselt opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

2° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]]¹, waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

3° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan

worden verleend.

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 16-6-2006; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 40.

De Hogeschool Sint-Lukas Brussel kan in de vestiging Brussel-Hoofdstad opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Architectuur, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

2° Audiovisuele en beeldende kunst, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

3° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]], waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 41.

De Hogeschool West-Vlaanderen kan in de vestigingen Brugge, Oostende en Kortrijk opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Architectuur, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

2° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

3° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]], waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

5° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

6° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 42.

De Hogeschool voor Wetenschap & Kunst kan in de vestigingen Brussel-Hoofdstad, Sint-Katelijne-Waver, Leuven en Gent opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Architectuur, waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° Audiovisuele en beeldende kunst, waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

3° [...]²

4° [Industriële wetenschappen en technologie [...]]¹, waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

5° Muziek en podiumkunsten, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

6° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

7° [...]²

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 4-7-2008; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 43.

De Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen kan in de vestiging Antwerpen opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Audiovisuele en beeldende kunst, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

3° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° [Industriële wetenschappen en technologie [...]], waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

5° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

6° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 44.

De Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende kan in de vestigingen Brugge en Oostende opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Gezondheidszorg, waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

3° [Industriële wetenschappen en technologie [...]], waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

worden verleend;

4° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 45.

De Katholieke Hogeschool Kempen kan in de vestigingen Vorselaar, Turnhout, Geel en Lier opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Biotechniek, waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

3° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]], waarvoor :

- a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

5° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

6° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 46.

De Katholieke Hogeschool Leuven kan in de vestigingen Leuven en Diest opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

2° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

3° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]], waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

5° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 47.

De Katholieke Hogeschool Limburg kan in de vestiging Diepenbeek [...] opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Audiovisuele en beeldende kunst, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

3° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° [Industriële wetenschappen en technologie [...]], waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

5° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

6° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [] Decr. 16-6-2006

Art. 48.

De Katholieke Hogeschool Mechelen kan in de vestiging Mechelen opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Architectuur, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

2° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

3° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Art. 49.

De Katholieke Hogeschool Sint-Lieven kan in de vestigingen Gent, Sint-Niklaas en Aalst opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Biotechniek, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

2° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

3° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° [Industriële wetenschappen en technologie [...]], waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

5° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [] Decr. 16-6-2006

Art. 50.

De Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen kan in de vestigingen Kortrijk, Tielt, Roeselare en Torhout opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

- 1° Biotechniek, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 2° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 3° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 4° [Industriële wetenschappen en technologie [[...]]], waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 5° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 6° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 51.

De Lessius Hogeschool kan in de vestiging Antwerpen opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

- 1° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 2° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;
- 3° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 4° Toegepaste taalkunde, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend.

Art. 52.

De Plantijn-Hogeschool van de provincie Antwerpen kan in de vestigingen Antwerpen en Boom opleidingen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

- 1° Gezondheidszorg, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 2° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 3°[Industriële wetenschappen en technologie [[...]]], waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 4° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;
- 5° Sociaal-agogisch werk, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 53.

De Provinciale Hogeschool Limburg kan in de vestiging Hasselt opleidingen aanbieden en de daarop

betrekking hebbende graden verlenen in de volgende studiegebieden :

1° Architectuur, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

2° Audiovisuele en beeldende kunst, waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

3° Biotechniek, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

4° Gezondheidszorg, waarvoor :

a) in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

b) binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen worden verleend;

5° Handelswetenschappen en bedrijfskunde, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;

[6° Muziek en podiumkunsten, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend;]

7° Onderwijs, waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan worden verleend.

Decr. 16-6-2006

[Art. 53bis.

[[De ambtshalve geregistreerde instellingen en de geregistreerde instellingen met hoofdzetel in Vlaanderen kunnen de opleidingen die ze bij of krachtens dit decreet mogen aanbieden ook organiseren buiten het Belgische grondgebied en de daarop betrekking hebbende graden verlenen op voorwaarde dat :

1° die opleidingen afzonderlijk geaccrediteerd werden overeenkomstig dit decreet en de accreditatieprocedure volgen van de Vlaamse opleiding, of die opleidingen afzonderlijk erkend zijn als nieuwe opleiding overeenkomstig dit decreet als de instelling een nieuwe opleiding start buiten het Belgische grondgebied al dan niet gelijktijdig met eenzelfde opleiding in Vlaanderen;

2° die opleidingen voldoen aan de wettelijke bepalingen van het land van vestiging;

3° de opleidingen afzonderlijk worden geregistreerd in het Hoger Onderwijsregister;

4° de kosten van die opleidingen integraal gedekt worden met andere middelen dan de middelen uit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De in het vorige lid vermelde voorwaarde geldt niet voor de voortgezette academische opleidingen in afbouw en voor de opleidingen die door de instelling ook aangeboden worden in België en die aldaar genieten van een overgangsassessatie.]]]

Decr. 16-6-2006; [[]] Decr. 4-7-2008

[Art. 53ter.

De ambtshalve geregistreerde instellingen, vermeld in artikelen 32 tot en met 53, kunnen elk in de studiegebieden en de vestigingen waarbinnen ze opleidingen in het hoger professioneel onderwijs kunnen aanbieden en de daarop betrekking hebbende graden mogen verlenen, opleidingen van het hoger beroepsonderwijs aanbieden en de daarop betrekking hebbende diploma's van gegradueerde uitreiken.]

Decr. 20-4-2009

Art. 54.

Als ambtshalve geregistreerde instelling voor hoger onderwijs kan de Evangelische Theologische Faculteit te Heverlee in het studiegebied godsdienstwetenschappen en godgeleerdheid de graden van

bachelor, master en doctor verlenen.

Art. 55.

Als ambtshalve geregistreerde instelling voor hoger onderwijs kan de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel in het studiegebied godsdienstwetenschappen en godgeleerdheid de graden van bachelor, master en doctor verlenen.

[Onderafdeling 6. - Lerarenopleidingen

Sectie 1. - Algemeen

Art. 55bis.

Onverminderd de toepassing van [artikel 5](#) van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, bepalen de instellingsbesturen het opleidingsprogramma van de lerarenopleidingen op basis van de basiscompetenties. Het opleidingsprogramma omvat een theoretisch gedeelte en een praktijkcomponent.

De praktijkcomponent van het opleidingsprogramma omvat het geheel van praktijkgerichte onderwijsactiviteiten, preservicetraining en/of inservicetraining.

Art. 55ter.

§ 1. Het beroepsprofiel van de leraar is de omschrijving van de kennis, vaardigheden en attitudes van de leraar bij zijn beroepsuitoefening. Het beroepsprofiel bevat de taken die een ervaren leraar verricht en zal verrichten in het licht van maatschappelijke en andere ontwikkelingen, zoals de grootstedelijke context, de taalvaardigheid in het Nederlands, de meertaligheid en de diversificatie van het onderwijsgebeuren.

De Vlaamse Regering bepaalt het beroepsprofiel van de leraar op advies van de Vlaamse Onderwijsraad. De Vlaamse Regering legt het besluit binnen de zes maand na definitieve goedkeuring ter bekrachtiging voor aan het Vlaams Parlement. Indien het Vlaams Parlement dit besluit niet bekrachtigt binnen de zes maanden na definitieve goedkeuring, houdt het op rechtskracht te hebben.

§ 2. De basiscompetenties van de leraar zijn de omschrijving van de kennis, vaardigheden en attitudes, waarover iedere afgestudeerde moet beschikken om op een volwaardige manier als beginnend leraar te kunnen fungeren. De basiscompetenties stellen de leraar in staat door te groeien naar het beroepsprofiel en worden rechtstreeks afgeleid van het beroepsprofiel.

De Vlaamse Regering bepaalt de basiscompetenties op advies van de Vlaamse Onderwijsraad.

§ 3. De Vlaamse Regering kent [[gedurende de schooljaren 2008-2009, 2009-2010 en 2010-2011]]¹ financiële middelen toe aan projecten die in de schoot van een Expertisenetwerk of regionaal platform op experimentele basis de instroom, doorstroom en uitstroom van doelgroepen bevorderen, in het bijzonder door middel van curriculumvernieuwingen, de organisatie van drempelverlagende informatieverstrekking over de specifieke lerarenopleidingen, de organisatie van aangepaste trajectbegeleiding of de uitbouw van netwerken tussen het Expertisenetwerk of regionaal platform, organisaties die de doelgroepen vertegenwoordigen en het afnemend veld. De doelgroepen worden afgebakend op grond van objectieve indicatoren die betrekking hebben op sociale, economische of culturele kenmerken of op lichamelijke functiestoornissen.

Een beoordelingscommissie dient de Vlaamse Regering van advies over de selectie van de projectaanvragen en de toekenning van de financiële middelen per project. De beoordelingscommissie omvat vertegenwoordigers van de overheid, van het afnemend veld, van organisaties die doelgroepen vertegenwoordigen, en van het middenveld.

De Vlaamse Regering stelt nadere inhoudelijke, organisatorische en procedurele regelen vast voor de selectie van de projecten en de toekenning van de financiële middelen. Zij treft de nodige maatregelen om een evaluatie van de ondersteunde projecten te realiseren. De evaluatie gaat in het bijzonder na welke tijdelijke maatregelen omgezet kunnen worden in door middel van een Aanmoedigingsfonds te financieren algemene maatregelen.

Art. 55quater.

Onverminderd de toepassing van [artikel 17](#) van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hoger onderwijs maatregelen, hebben met ingang van het academiejaar 2006-2007 alle personeelsleden van het onderwijs toegang tot de bachelor-na-bacheloropleiding buitengewoon onderwijs en de bachelor-na-bacheloropleiding zorgverbreding en remediërend leren.

Sectie 2. - De geïntegreerde lerarenopleidingen

Art. 55quinquies.

§ 1. De professioneel gerichte bacheloropleidingen in onderwijs zijn geïntegreerde lerarenopleidingen die leiden tot de graad van bachelor in onderwijs, respectievelijk kleuteronderwijs, lager onderwijs en secundair onderwijs. De hogescholen kennen aan de afgestudeerden de betreffende graad toe en reiken het diploma van leraar uit.

§ 2. De studieomvang van de praktijkcomponent van de geïntegreerde lerarenopleiding bedraagt 45 studiepunten van de 180 studiepunten.

De hogescholen organiseren de praktijkcomponent als preservicetraining in samenwerking met de scholen, centra of instellingen. Onder preservicetraining wordt verstaan : de praktijkcomponent van een lerarenopleiding die men zonder een statutaire relatie met een centrum, instelling of school vervult.

De preservicetraining wordt begeleid door een personeelslid van de hogeschool, de stagebegeleider genaamd, en een personeelslid van het centrum, de instelling of de school, dat belast is met het mentorschap. De hogescholen sluiten een overeenkomst met de centra, instellingen of scholen. Die overeenkomst bevat onder meer : de verantwoordelijkheidsverdeling tussen het centrum, de instelling of de school, de student en de hogeschool, waarbij de rol van het centrum, de instelling of de school in de evaluatie van de student wordt vastgelegd, de periode van het schooljaar waarin deze preservice plaatsgrijpt en de opdrachten die de stagiair moet opnemen.

§ 3. De student van de geïntegreerde lerarenopleiding secundair onderwijs kiest twee onderwijsvakken uit de mogelijkheden die de hogeschool aanbiedt : aardrijkskunde, bewegingsrecreatie, bio-esthetiek, biologie, biotechnieken, bouw, chemie, Duits, economie, elektriciteit, Engels, Frans, fysica, geschiedenis, godsdienst, haartooi, handel-burotica, hout, burotica of informatica, Latijn, lichamelijke opvoeding, mechanica, mode, muzikale opvoeding, Nederlands, Nederlands-gebarentaal, Nederlands-doventolk, niet-confessionele zedenleer, plastische opvoeding, project algemene vakken, project kunstvakken, technologische opvoeding, voedingverzorging, wiskunde. De Vlaamse Regering kan de lijst van onderwijsvakken aanpassen.

§ 4. Een hogeschool kan voor de onderwijsvakken muzikale opvoeding, plastische opvoeding en lichamelijke opvoeding vaste combinaties met andere onderwijsvakken aanbieden.

§ 5. De Vlaamse Regering kent in het begrotingsjaar 2007 aan de hogescholen die een geïntegreerde lerarenopleiding secundair onderwijs aanbieden een forfaitair bedrag van 116.666 euro toe, in 2008 583.332 euro, en in 2009 1.049.999 euro. Vanaf het begrotingsjaar 2010 tot het begrotingsjaar 2013 bedraagt dit bedrag jaarlijks 1.400.000 euro. Voor eind 2012 voert de Vlaamse Regering een evaluatie uit van de geïntegreerde lerarenopleiding secundair onderwijs wat de transitie van drie naar twee vakken betreft. Deze zal worden uitgevoerd door een commissie van onafhankelijke deskundigen. De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling van deze commissie. De resultaten van deze evaluatie zullen worden vastgelegd in een openbaar verslag dat wordt voorgelegd aan het Vlaams Parlement. Het verder zetten van deze financiering is afhankelijk van de resultaten van de evaluatie.

[[§ 6. De middelen in § 5 worden onder de hogescholen verdeeld op basis van het gemiddeld aantal eerste inschrijvingen in een diplomacontract in de geïntegreerde lerarenopleiding secundair onderwijs tijdens de twee voorbije academiejaren.]]¹

Art. 55sexies.

§ 1. De hogescholen bouwen de initiële lerarenopleidingen en de bacheloropleidingen onderwijs met ingang van het academiejaar 2007-2008 af.

§ 2. Studenten die uiterlijk in het academiejaar 2006-2007 geslaagd waren voor minstens 60 studiepunten van een geïntegreerde lerarenopleiding, hebben tot en met het academiejaar 2010-

2011, het recht die opleiding te voltooien overeenkomstig [titel II, hoofdstuk I, onderafdeling 4](#), van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

§ 3. De hogeschool bepaalt de modaliteiten waaronder de studenten bedoeld in § 2 het diploma van leraar kunnen behalen.

§ 4. De hogescholen bouwen de geïntegreerde lerarenopleidingen op overeenkomstig de bepalingen van deze onderafdeling met ingang van het academiejaar 2007-2008.

Sectie 3. - De specifieke lerarenopleidingen

Art. 55septies.

De omvang van de specifieke lerarenopleiding bedraagt 60 studiepunten. De praktijkcomponent van een specifieke lerarenopleiding bedraagt 30 studiepunten. De Vlaamse Regering evalueert het effect van deze maatregel op de stagecapaciteit van de scholen uiterlijk voor september 2009.

Art. 55octies.

§ 1. Een hogeschool kan voor de professioneel gerichte bacheloropleidingen een specifieke lerarenopleiding aanbieden mits goedkeuring door de Vlaamse Regering van een strategisch beleidsplan van een Expertisenetwerk of regionaal platform dat de organisatie en ontwikkeling van de specifieke lerarenopleidingen en de kwaliteitszorg beschrijft, zoals vermeld in artikel 55decies. De Vlaamse Regering houdt hierbij rekening met de volgende criteria inzake macrodoelmatigheid : het aanbod van specifieke lerarenopleidingen in het Expertisenetwerk en het aantal studenten in deze specifieke lerarenopleidingen. De Vlaamse Regering kan hierbij het advies inwinnen van de Erkenningcommissie.

De houders van een professioneel gericht bachelordiploma en studenten die al 120 studiepunten hebben verworven, worden toegelaten tot de specifieke lerarenopleidingen, georganiseerd door hogescholen.

Het diploma van leraar kan pas uitgereikt worden na het behalen van de bachelorgraad.

In afwijking van het eerste lid worden tot de lerarenopleiding dans ook toegelaten : de kandidaten die voldoen aan de algemene toelatingsvoorwaarden tot de basisopleidingen van één cyclus, geslaagd zijn voor een artistiek toelatingsexamen, georganiseerd door de hogeschool die de basisopleiding dans van één cyclus organiseert, en vijfjaar nuttige ervaring als professioneel danser in een erkend gezelschap kunnen aantonen.

§ 2. Hogescholen kunnen voor de afgestudeerden van de masteropleidingen in de studiegebieden handelswetenschappen en bedrijfskunde, audiovisuele kunst en beeldende kunst of in het studiegebied muziek en podiumkunsten, een specifieke lerarenopleiding aanbieden.

De hogescholen kunnen 30 studiepunten van die lerarenopleiding organiseren als een afstudeerrichting in het opleidingsprogramma van een masteropleiding van 120 studiepunten.

De houders van een academisch bachelordiploma in de bovenvermelde studiegebieden kunnen een inschrijving nemen voor de specifieke lerarenopleiding samen met de inschrijving voor de masteropleiding.

Studenten die op grond van de bepalingen van [artikel 24](#) van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, gelijktijdig mogen inschrijven voor een bacheloropleiding en de aansluitende masteropleiding, kunnen zich inschrijven voor de specifieke lerarenopleiding. De houders van een bachelordiploma van een professioneel gerichte opleiding die inschrijven voor een schakelprogramma met het oog op het volgen van een masteropleiding in één van de bovenvermelde studiegebieden, kunnen een inschrijving nemen voor de specifieke lerarenopleiding samen met de inschrijving voor het schakelprogramma of samen met de inschrijving voor de masteropleiding.

Het diploma van leraar kan pas uitgereikt worden na het behalen van de mastergraad.

§ 3. Universiteiten kunnen voor de afgestudeerden van de masteropleidingen een specifieke lerarenopleiding aanbieden, die leidt tot het diploma van leraar.

De universiteiten kunnen 30 studiepunten van die lerarenopleidingen organiseren als een

afstudeerrichting in het opleidingsprogramma van een masteropleiding van 120 studiepunten.

De houders van een academisch bachelordiploma kunnen een inschrijving nemen voor de specifieke lerarenopleiding samen met een inschrijving voor de masteropleiding.

Studenten die op grond van de bepalingen van artikel 24 van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, gelijktijdig mogen inschrijven voor een bacheloropleiding en de aansluitende masteropleiding, kunnen zich inschrijven voor de specifieke lerarenopleiding. De houders van een bachelordiploma van een professioneel gerichte opleiding die inschrijven voor een schakelprogramma met het oog op het volgen van een masteropleiding, kunnen een inschrijving nemen voor de specifieke lerarenopleiding samen met de inschrijving voor het schakelprogramma of samen met de inschrijving voor de masteropleiding.

Het diploma van leraar kan pas uitgereikt worden na het behalen van de mastergraad.

§ 4. Als ambtshalve geregistreerde instellingen voor hoger onderwijs kunnen de Evangelische Theologische Faculteit te Heverlee en de Faculteit Protestantse Godgeleerdheid te Brussel in het studiegebied godsdienstwetenschappen en godgeleerdheid een specifieke lerarenopleiding aanbieden onder dezelfde voorwaarden als de universiteiten.

Deze instellingen kunnen 30 studiepunten organiseren als een afstudeerrichting in het opleidingsprogramma van een masteropleiding van 120 studiepunten. De houders van een academisch bachelordiploma kunnen een inschrijving nemen voor de specifieke lerarenopleiding samen met de inschrijving voor de masteropleiding. Het diploma van leraar kan pas uitgereikt worden na het behalen van de mastergraad.

§ 5. Onder preservicetraining wordt verstaan : de praktijkcomponent van een lerarenopleiding die men zonder een statutaire relatie met een centrum, instelling of school vervult. Onder inservicetraining wordt verstaan : de praktijkcomponent van de specifieke lerarenopleiding die men vervult als een personeelslid van een centrum, instelling of school.

§ 6. De preservicetraining wordt georganiseerd in samenwerking met de scholen, centra of instellingen en begeleid door een personeelslid van de hogeschool of de universiteit, de stagebegeleider genaamd, en een personeelslid van de school, het centrum of instelling, dat belast is met het mentorschap. De hogescholen of universiteiten sluiten een overeenkomst met de scholen, centra of instellingen. Die overeenkomst bevat onder meer : de verantwoordelijkheidsverdeling tussen het centrum, de instelling of de school, de student, de hogeschool of de universiteit waarbij de rol van de school, centrum of instelling in de evaluatie van de student wordt vastgelegd, de periode van het schooljaar waarin deze preservicetraining plaatsgrijpt en de opdrachten die de stagiair moet opnemen.

§ 7. De inservicetraining gebeurt in de vorm van een leraar-in-opleidingsbaan, hierna de LIO-baan genoemd, en wordt uitgeoefend in een of meer instellingen van het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs [\[\[, de Centra voor Volwassenenonderwijs en de Centra voor Basiseducatie\]\]](#)². De leraar-in-opleiding wordt begeleid door een personeelslid van de school, het centrum of instelling, dat belast is met het mentorschap.

Bij wijze van uitzondering kan de student die de specifieke lerarenopleiding volgt na of gelijktijdig met een masteropleiding lichamelijke opvoeding, een LIO-baan vervullen in het basisonderwijs.

De LIO-baan moet op jaarbasis ten minste 500 uren-leraar (secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs), lesuren (buitengewoon secundair onderwijs), leraarsuren (volwassenenonderwijs), lestijden (in het basisonderwijs voor de master lichamelijke opvoeding) bedragen. [\[\[De LIO-baan in een Centrum voor Basiseducatie bedraagt op jaarbasis ten minste 0,6 VTE.\]\]](#)² Op het einde van de LIO-baan wordt de student gedurende een assessment voor de inservicetraining beoordeeld door het centrum, de instelling of de school enerzijds en de hogeschool of universiteit anderzijds. Indien de leraar-in-opleiding er niet in slaagt deze 500 uren te presteren, kan hij dit tekort aanvullen met preservicetraining.

De hogeschool of universiteit en de school sluiten een LIO-baanovereenkomst af. Een LIO-baanovereenkomst is een overeenkomst waarbij de hogeschool of de universiteit en de centra, instellingen of scholen de voorwaarden vastleggen die moeten toelaten dat studenten in het kader van hun lerarenopleiding kennis of vaardigheden verwerft in een centrum, instelling of school via een tijdelijke aanstelling door het uitvoeren van arbeidsprestaties. De LIO-baanovereenkomst bevat onder

meer :

- de engagementen van het centrum, de instelling of de school ten aanzien van ondersteuning van leraren-in-opleiding;
- de engagementen van de hogeschool of universiteit ten aanzien van de begeleiding van de student/leraar-in-opleiding met betrekking tot de opleiding;
- het aandeel van het centrum, instelling of de school enerzijds en de hogeschool of universiteit anderzijds in het assessment van de student.

[[De leraar-in-opleiding in een instelling voor secundair onderwijs, voor deeltijds kunstonderwijs of in een centrum voor volwassenenonderwijs wordt aangesteld als tijdelijk personeelslid en is onderworpen aan de bepalingen van het [decreet van 27 maart 1991](#) betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding of het [decreet van 27 maart 1991](#) betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs.

De leraar-in-opleiding in een centrum voor basiseducatie wordt aangesteld als contractueel personeelslid zoals bedoeld in [artikel 127, 1°](#), van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.]]²

§ 8. De Vlaamse Regering evalueert het systeem van de LIO-baan :

- op het einde van het schooljaar 2007-2008;
- op het einde van het schooljaar 2008-2009.

Vanaf het schooljaar 2009-2010 wordt het systeem van de LIO-baan vijfjaarlijks geëvalueerd.

§ 9. De specifieke lerarenopleidingen worden bekrachtigd met een diploma van leraar. Daarbij wordt rekening gehouden met het assessment, vermeld in § 6.

Art. 55novies.

§ 1. De hogescholen en universiteiten bouwen de academische initiële lerarenopleidingen en de initiële lerarenopleidingen van academisch niveau af met ingang van het academiejaar 2007-2008.

§ 2. Studenten die uiterlijk in het academiejaar 2006-2007 geslaagd zijn voor minstens 12 studiepunten van een academische initiële lerarenopleiding en een initiële lerarenopleiding van academisch niveau of voortgezette lerarenopleiding, hebben tot en met het academiejaar 2008-2009 het recht die opleiding te voltooien overeenkomstig het [decreet van 12 juni 1991](#) betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap respectievelijk het [decreet van 13 juli 1994](#) betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

De overgangperiode wordt verlengd met één, twee of drie academische jaren, als het gaat om academische initiële lerarenopleiding of een initiële lerarenopleiding van academisch niveau die aansluit bij een masteropleiding met een studieomvang van respectievelijk 120, 180 of 240 studiepunten.

§ 3. De universiteiten en hogescholen bepalen de modaliteiten waaronder de studenten bedoeld in § 2 het diploma van leraar kunnen behalen.]

Decr. 15-12-2006; [[]]¹ Decr. 4-7-2008; [[]]² Decr. 8-5-2009

[Onderafdeling 7. - Samenwerking, Expertisenetwerken en regionale platformen inzake lerarenopleiding

Art. 55decies.

§ 1. De hogescholen en/of universiteiten kunnen met centra voor volwassenenonderwijs een overeenkomst sluiten over de organisatie van de lerarenopleidingen, met name onderwijs- en studieactiviteiten, de kwaliteitszorg en het gebruik van infrastructuur.

§ 2. De centra voor volwassenenonderwijs die een opleiding van het pedagogisch hoger onderwijs organiseren kunnen met hogescholen en universiteiten een Expertisenetwerk oprichten en sluiten hiervoor een kaderovereenkomst. Een Expertisenetwerk omvat één universiteit, tenminste één

hogeschool en tenminste één centrum voor volwassenenonderwijs.

Een Expertisenetwerk wordt binnen een associatie opgericht. Per associatie zijn maximaal twee Expertisenetwerken mogelijk. Centra voor volwassenenonderwijs kunnen participeren in één of twee Expertisenetwerken van éénzelfde associatie.

Expertisenetwerken kunnen met elkaar overeenkomsten afsluiten over specifieke vormen van associatie-overschrijdende samenwerking op het vlak van de lerarenopleiding. Mits akkoord van het Expertisenetwerk waartoe ze behoren, kunnen hogescholen en centra voor volwassenenonderwijs voor bepaalde opdrachten zoals geformuleerd in § 4 ook met andere Expertisenetwerken samenwerken. Dit geldt in het bijzonder ten aanzien van de beoogde synergie op het vlak van de praktijkcomponent en de mentorenvorming.

Een universiteit, hogescholen van verschillende associaties en centra voor volwassenenonderwijs kunnen een regionaal platform voor lerarenopleiding oprichten en sluiten hiervoor een kaderovereenkomst. Een universiteit, hogescholen en centra voor volwassenenonderwijs kunnen slechts in één regionaal platform participeren. Een universiteit en centra voor volwassenenonderwijs participeren in dat geval niet rechtstreeks in een Expertisenetwerk.

Een regionaal platform voor lerarenopleiding sluit een overeenkomst af met één of meerdere Expertisenetwerken. De Universiteit Hasselt en de transnationale Universiteit Limburg worden voor de toepassing van dit artikel als één universiteit beschouwd.

§ 3. Een Expertisenetwerk of regionaal platform heeft tot doel de expertise van de verschillende lerarenopleidingen in complementariteit te bundelen en te ontwikkelen, ter verbetering van de kwaliteit van de lerarenopleidingen en ter versterking van de dienstverlening op het vlak van de continue professionalisering van leraren.

§ 4. De kaderovereenkomst beschrijft in ieder geval :

- de aanduiding van een penvoerende instelling;
- de ontwikkeling van een strategisch beleidsplan betreffende de lerarenopleiding, nascholing en de wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening inzake professionalisering van leraren;
- de samenwerking en profilering van de verschillende lerarenopleidingen, onder meer wat betreft toegankelijkheid, doelgroepenbeleid, flexibele leerwegen en zij-instromers;
- de ondersteuning en versterking van de lerarenopleiding op het vlak van pedagogisch, onderwijskundig en vakdidactisch onderzoek;
- de synergie op het vlak van de praktijkcomponent en de mentorenvorming;
- de aanpak van de interne en externe kwaliteitszorg. De overeenkomsten bedoeld in § 1 kunnen worden geïntegreerd in en/of vervangen door de kaderovereenkomst.

§ 5. Tot een Expertisenetwerk of regionaal platform kan één of meer organisaties toetreden die voor het netwerk of platform nuttige expertise kunnen inbrengen op het vlak van de lerarenopleiding, nascholing en/of wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening inzake professionalisering van leraren en directies en die niet behoren tot een universiteit, hogeschool of centrum voor volwassenenonderwijs.

Art. 55undecies.

De Vlaamse Regering kan Expertisenetwerken en regionale platformen financieren. Het totale bedrag dat hiervoor wordt voorzien bedraagt 2.939.821,08 euro met ingang van het begrotingsjaar 2007. De financiering van de verschillende Expertisenetwerken en regionale platformen gebeurt op basis van overeenkomsten waarin over de verschillende deelaspecten van de kaderovereenkomst indicatoren worden vastgelegd, waaronder minimaal het aantal afgeleverde diploma's. De Vlaamse Regering legt een model van overeenkomst vast.]

Decr. 15-12-2006

[Afdeling 2. - Accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen

[\(voetnoot 1\)](#)

ONDERAFDELING 1. - Algemene bepaling

Art. 56.

§ 1. De instellingen voor hoger onderwijs verlenen de graden van bachelor of master op grond van het met goed gevolg voltooien van een opleiding die overeenkomstig dit decreet georganiseerd wordt en die :

1° ofwel overeenkomstig onderafdeling 2 geaccrediteerd is of bij wijze van overgangsmaatregel een accreditatie van rechtswege geniet;

2° ofwel overeenkomstig onderafdeling 3 erkend is als nieuwe opleiding;

3° ofwel geniet van een tijdelijke erkenning, bedoeld in artikel 60bis of 60quinquies.

§ 2. Een opleiding wordt, indien zij niet meer voldoet aan de in § 1 bedoelde voorwaarden, uit het in artikel 64 bedoelde Hoger Onderwijsregister geschrapt en dit vanaf het academiejaar volgend op het academiejaar waarin de geldigheid van de lopende accreditatie, erkenning als nieuwe opleiding of tijdelijke erkenning vervalt.

Het instellingsbestuur kan eerst na verloop van een periode van 3 jaar te rekenen vanaf de datum van de schrapping van een opleiding een aanvraag tot erkenning als nieuwe opleiding indienen van :

1° de geschrapte opleiding, of

2° een opleiding waarvan het opleidingsprogramma grotendeels overeenstemt met dat van de geschrapte opleiding.

In geval van schrapping van een opleiding sluit het instellingsbestuur een overeenkomst met (een) binnenlandse of buitenlandse instelling(en) die de betrokken opleiding kan/kunnen aanbieden. Deze overeenkomst betreft de wijze waarop de ingeschreven studenten hun opleiding kunnen voltooien.

[[§ 3. De accreditatiestatus van een opleiding, zoals bepaald in § 1, wordt bij overdracht van de ene instelling voor hoger onderwijs naar een andere instelling voor hoger onderwijs behouden.]]⁴

ONDERAFDELING 2. - Accreditatie

SECTIE 1. - Aanvraag

Art. 57.

§ 1. De accreditatie van een opleiding wordt verleend op aanvraag van het instellingsbestuur.

§ 2. [[De accreditatieaanvraag moet uiterlijk 6 maanden voor het verstrijken van de geldigheid van de lopende accreditatie of van de erkenning als nieuwe opleiding of van de tijdelijke erkenning worden ingediend.]]⁶ De termijnen worden berekend van maand tot maand en van dag tot dag. In de termijnen is de dag waarop de termijn verstrijkt inbegrepen.

[[Het instellingsbestuur vraagt een accreditatie aan binnen een periode van 2 maanden na de publicatie van het visitatierapport.]]⁶

[[Voor het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen kan voor het graduaat in de gezinswetenschappen waarvan het visitatierapport dateert van 30 juni 2005, de in het tweede lid bepaalde termijn per uitzonderingsmaatregel worden verlengd tot 18 maanden.]]³

§ 3. De accreditatie van gezamenlijk georganiseerde opleidingen die voltooid worden met een gezamenlijk diploma, wordt verleend op een gezamenlijke aanvraag van de betrokken instellingsbesturen.

Art. 57bis.

§ 1. Het Accreditatieorgaan bepaalt bij reglement de vorm en de inhoud van het dossier dat bij de aanvraag dient te worden gevoegd.

[[Een instellingsbestuur dat een inhoudelijk bezwaar, vermeld in § 2, derde lid, 2°, a), of artikel 93, § 3, derde lid, 1°, heeft gemaakt ten aanzien van het ontwerp van externe beoordeling, kan aan de accreditatieaanvraag een aanvullende nota toevoegen, indien de definitief vastgestelde gepubliceerde

externe beoordeling dat bezwaar kennelijk veronachtzaamt.]]6

Indien een aanvraag niet voldoet aan bedoelde regelen, biedt het Accreditatieorgaan de gelegenheid binnen een daartoe gestelde termijn het verzuim te herstellen. Indien van deze gelegenheid geen dan wel op niet afdoende wijze gebruik wordt gemaakt, wordt de aanvraag onontvankelijk verklaard. Het Accreditatieorgaan kan nadere regelen omtrent deze procedure vaststellen in het in het eerste lid bedoelde reglement.

§ 2. Het dossier omvat in ieder geval een gepubliceerde externe beoordeling van de opleiding.

De gepubliceerde externe beoordeling komt voor wat betreft de ambtshalve geregistreerde instellingen tot stand op grond van de systematiek beschreven in artikel 93, § 3 en § 3bis.

De gepubliceerde externe beoordeling komt voor wat betreft de geregistreerde instellingen [[en de in artikel 93, § 1bis, vermelde opleidingen]]]³ tot stand als volgt :

1° de opleiding wordt gevisiteerd door een visitatiecommissie. Van de visitatiecommissie maakt ten minste één student deel uit, ingeschreven in de betrokken opleiding of in een gelijkaardige opleiding op het ogenblik van de samenstelling van de commissie;

2° [[de visitatiecommissie hanteert een protocol van kwaliteitszorg, opgesteld door een evaluatieorgaan. Dit protocol voorziet ten minste in :

a) de mogelijkheid voor het instellingsbestuur om technische opmerkingen en inhoudelijke bezwaren over te maken alvorens de commissie de externe beoordeling definitief vaststelt;

b) de plicht voor de visitatiecommissie om ten aanzien van het instellingsbestuur schriftelijk te antwoorden op de geformuleerde inhoudelijke bezwaren.

Te allen tijde kan het in artikel 93 bedoelde protocol van kwaliteitszorg worden gehanteerd.]]6

3° de werking van de visitatiecommissie wordt gecoördineerd door een evaluatieorgaan. Elk evaluatieorgaan dat optreedt ten aanzien van visitaties in geregistreerde instellingen, heeft een erkenning door het Accreditatieorgaan, dat daartoe een reglement opstelt;

4° de visitatiecommissie brengt de uitkomst van de beoordeling samen in een gepubliceerde externe beoordeling.

[[De in het derde lid, 3°, vermelde erkenning van een evaluatieorgaan kan worden beperkt tot een of meer opleidingen. Het evaluatieorgaan geeft in de erkenningsaanvraag aan voor welke opleiding(en) het de erkenning aanvraagt.]]³

[[§ 2bis. Deze paragraaf is van toepassing op gezamenlijke opleidingen, georganiseerd door een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs samen met een of meer buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs, die bij succesvolle voltooiing ervan leiden tot een gezamenlijk diploma in de zin van artikel 94, § 3.

De externe beoordeling, vermeld in § 2, kan, voor de gehele opleiding of voor het deel van het opleidingsprogramma dat verzorgd wordt door de partnerinstelling(en), vervangen worden door één van de volgende beoordelingen :

1° een door een evaluatieorgaan uitgevoerde externe beoordeling die voldoet aan de European Standards for the External Quality Assurance of Higher Education;

2° een door een ander accreditatieorgaan verleende accreditatie die betrekking heeft op de gehele opleiding of op het deel van het opleidingsprogramma dat verzorgd wordt door de partnerinstelling(en) en die bij overeenkomstige toepassing van artikel 60sexies, eerste lid, als equivalent wordt erkend;

3° andere relevante stukken waarbij het instellingsbestuur inzichtelijk maakt dat het deel van het opleidingsprogramma dat verzorgd wordt door de partnerinstelling(en) de generieke kwaliteitswaarborgen in de zin van artikel 58 biedt zodat de studenten bij het voltooien van de gehele opleiding de leerresultaten vermeld in artikel 58, § 2, bereiken hebben.]]³

[[§ 2ter. In afwijking van het bepaalde in § 2, derde lid, 3°, worden de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad geacht een erkend evaluatieorgaan te zijn ingeval ze optreden

als evaluatieorgaan ten aanzien van visitaties in geregistreerde instellingen.]]³

§ 3. De beroepsprocedure die volgens artikel 60quater openstaat tegen negatieve accreditatiebesluiten, is van overeenkomstige toepassing op de niet-erkenning van een evaluatieorgaan overeenkomstig § 2, derde lid, 3°. Voor de toepassing van artikel 60quater, § 2, 2° wordt als uitgangsdatum voor de beroepstermijn bij ontstentenis van betekening evenwel de datum van kennisname door de belanghebbende genomen.

[[Art. 57ter.

§ 1. De centra voor volwassenenonderwijs kunnen de accreditatie aanvragen voor de opleidingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie, met uitzondering van de opleidingen van het pedagogisch hoger onderwijs, die ze in het academiejaar 2003-2004 hebben georganiseerd. Het accreditatieproces verloopt overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling die gelden voor de ambtshalve geregistreerde instellingen.

§ 2. Een opleiding die de accreditatie of de tijdelijke erkenning verwerft, moet worden overgedragen aan een ambtshalve geregistreerde instelling die de overeenkomstige onderwijsbevoegdheid en territoriale bevoegdheid heeft.

De overdracht van de opleiding kan plaatsvinden vanaf het ogenblik van de accreditatie c.q. de tijdelijke erkenning en moet voltrokken zijn uiterlijk op 31 augustus van het jaar dat volgt op het jaar van de accreditatie c.q. de tijdelijke erkenning.

Van de territorialiteitsvoorwaarde als bedoeld in het eerste lid, kan worden afgeweken in het overdrachtsprotocol, als bedoeld in § 4. In geval van toepassing van § 3 kan deze afwijking reeds worden vastgelegd in de intentieverklaring. De afwijking heeft in dit geval pas uitwerking met de eigenlijke overdracht. Als voorwaarde geldt dat :

- 1° de afwijking op de territorialiteitsvoorwaarde wordt gemotiveerd;
- 2° de afwijking op de territorialiteitsvoorwaarde wordt bekrachtigd door het Vlaams Parlement;
- 3° de opleiding slechts op één plaats wordt aangeboden.

§ 3. Indien de overdracht van de opleiding niet op het ogenblik van de accreditatie plaatsvindt, leggen het overdragende centrum voor volwassenenonderwijs en de ontvangende ambtshalve geregistreerde instelling hun principiële overeenstemming over de overdracht van de opleiding in een intentieverklaring neer. Deze intentieverklaring bevat minimaal de datum waarop de overdracht van de geaccrediteerde opleiding zal plaatsvinden en de engagementen van de ambtshalve geregistreerde instelling waaraan de opleiding wordt overgedragen. Deze intentieverklaring wordt ter bekrachtiging voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

§ 4. Ter regeling van de overdracht van de opleiding sluiten het overdragende centrum voor volwassenenonderwijs en de ontvangende ambtshalve geregistreerde instelling in ieder geval een protocol, als vermeld in artikel 125bis 2, § 2.

§ 5. Indien de overdracht van de opleiding niet op het ogenblik van de accreditatie plaatsvindt, reiken het overdragende centrum voor volwassenenonderwijs en de ontvangende ambtshalve geregistreerde instelling, bij wijze van overgangsmaatregel en in afwijking van artikel 14 van dit decreet, gezamenlijk een diploma van de graad van bachelor uit na de succesvolle voltooiing van de opleiding die de accreditatie of de tijdelijke erkenning heeft verworven.

De gezamenlijke diplomering is slechts mogelijk vanaf de bekrachtiging door de Vlaamse Regering van de in § 3 bedoelde intentieverklaring en zolang de overdracht van de opleiding naar de ontvangende ambtshalve geregistreerde instelling niet is gerealiseerd.

In ieder geval verliezen het centrum voor volwassenenonderwijs en de ambtshalve geregistreerde instelling de uitzonderlijke mogelijkheid om gezamenlijk een diploma van de graad van bachelor uit te reiken als de overdracht van de opleiding niet binnen de in § 2 vermelde termijn is gerealiseerd.]]³

SECTIE 2. - Generieke kwaliteitswaarborgen

Art. 58.

§ 1. De accreditatie van een opleiding is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke

kwaliteitswaarborgen om de in § 2 bedoelde doelstellingen te bereiken.

De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen :

1° de onderwijsinhoud, dit omvat in ieder geval de aard en het niveau van het onderwijs, voldoende samenhang in het opleidingsprogramma, de studielast en een duidelijke relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het opleidingsprogramma;

2° het onderwijsproces, dit omvat in ieder geval een voldoende afstemming tussen de vormgeving van het onderwijs en de inhoud, voldoende studiebegeleiding en inzichtelijke beoordeling en toetsing van het onderwijs;

3° de uitkomst van het onderwijs, dit omvat in ieder geval voldoende maatschappelijke relevantie van de bereikte eindkwalificaties van afgestudeerden van de opleiding en voldoende rendement van de opleiding;

4° de materiële voorzieningen, de kwaliteit van het personeel, de organisatie en de interne kwaliteitszorg;

5° de methoden die bij de zelfbeoordeling worden gehanteerd; deze hebben in ieder geval betrekking op demogelijkheid de opleiding te vergelijken met andere opleidingen en op een internationaal beoordelingskader.

§ 2. De aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen garandeert dat de instellingen een onderwijs aanbieden dat de studenten bij de voltooiing van de opleiding brengt tot [[de leerresultaten opgenomen in volgende niveaurescriptoren]]5 :

[[1° in de opleidingen leidend tot de graad van gegradueerde in het hoger beroepsonderwijs :

a) het uitbreiden of met ontbrekende gegevens aanvullen van de informatie uit een specifiek domein met concrete en abstracte gegevens; het hanteren van begrippenkaders en het zich bewust zijn van de reikwijdte van de domeinspecifieke kennis;

b) het toepassen van geïntegreerde cognitieve en motorische vaardigheden;

c) het transfereren van kennis en flexibel en inventief aanwenden van procedures voor het uitvoeren van taken en voor het strategisch oplossen van concrete en abstracte problemen;

d) het handelen in een reeks van nieuwe, complexe contexten;

e) het autonoom functioneren met initiatief;

f) het opnemen van verantwoordelijkheid voor het bereiken van persoonlijke resultaten en voor het stimuleren van collectieve resultaten;]]5

2° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het hoger professioneel onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van de algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;

c) het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar;

3° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het academisch onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen

en oplossingen zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en technieken en deze adequaat kunnen toepassen, het vermogen om de relevante data te verzamelen die de oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit ende grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;

c) het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden;

4° in de opleidingen leidend tot de graad van master :

a) het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, Het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;

c) een gevorderd begrip van en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in een of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren, diagnosticeren;

d) hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar;

[[5° in de doctoraatsopleidingen en doctoraatsvoorbereidingen leidend tot de graad van doctor :

a) het systematisch begrijpen van een vakgebied en het beheersen van de vaardigheden en methodieken van onderzoek in dat vakgebied;

b) de bekwaamheid om met de geëigende integriteit van een onderzoeker een omvangrijk onderzoeksproces te ontwerpen, ontwikkelen, uit te voeren en aan te passen;

c) het door origineel onderzoek leveren van een bijdrage aan verlegging van de grenzen van kennis door een omvangrijke hoeveelheid werk, waarvan een deel een nationaal of internationaal beoordeelde publicatie verdient;

d) het in staat zijn tot kritische analyse, evaluatie en synthese van nieuwe en complexe ideeën;

e) het kunnen communiceren met vakgenoten en de bredere wetenschappelijke gemeenschap nationaal en internationaal en de samenleving als geheel over het terrein waarop men deskundig is;

f) een vernieuwende bijdrage leveren binnen de academische en professionele context, wat leidt tot technologische, sociale of culturele vooruitgang in een kennissamenleving.]]5

SECTIE 3. - Onderzoek

[[Art. 58bis.

§ 1. Het Accreditatieorgaan gaat na of de gepubliceerde externe beoordeling regelmatig en volledig is.

Een regelmatige gepubliceerde externe beoordeling :

1° voldoet aan de vormen, vermeld in het protocol van kwaliteitszorg;

2° omvat een beoordeling aan de hand van de generieke kwaliteitswaarborgen en de beoordelingscriteria, vermeld in het door de Vlaamse Regering bekrachtigde "Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen".

Een gepubliceerde externe beoordeling is volledig indien het inzicht verschaft in de kwaliteit van de samenstelling van de visitatiecommissie en een onderzoek ten gronde toelaat naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

§ 2. In voorkomend geval betreft het Accreditatieorgaan de aanvullende nota, vermeld in artikel 57bis, § 1, tweede lid, in de beoordeling van de regelmatigheid en volledigheid van het visitatierapport.

§ 3. Indien het Accreditatieorgaan een eenvoudig remedieerbare onregelmatigheid of onvolledigheid vaststelt, verzoekt zij het evaluatieorgaan of het instellingsbestuur om schriftelijke aanvullende inlichtingen, toelichtingen of zienswijzen.

Het Accreditatieorgaan voegt deze aanvullende inlichtingen, toelichtingen of zienswijzen toe aan het dossier. Zij bezorgt aan het instellingsbestuur respectievelijk het evaluatieorgaan een afschrift van de bij het evaluatieorgaan respectievelijk het instellingsbestuur opgevraagde aanvullende inlichtingen, toelichtingen of zienswijzen.]]6

Art. 59.

§ 1. De accreditatie wordt verleend wanneer het Accreditatieorgaan op basis van de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn.

§ 2. Het Accreditatieorgaan legt de bevindingen van de in § 1 bedoelde toetsing vast in een accreditatierapport, dat als motivering geldt van het accreditatiebesluit. Het Accreditatieorgaan kan in het accreditatierapport overige opmerkingen opnemen over de bijzondere kwaliteitskenmerken van de opleiding.

Het Accreditatieorgaan bezorgt vóór het verstrijken van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn een ontwerp van accreditatierapport en van accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het ontwerp. Het Accreditatieorgaan bepaalt in het in artikel 9quinquies bedoelde reglement de procedurele regelen overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld. Deze procedurele regelen kunnen nimmer leiden tot een overschrijding van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn.

Art. 59bis.

[[§ 1. Indien het Accreditatieorgaan op grond van de gepubliceerde externe beoordeling niet zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen tot een accreditatierapport en -besluit kan komen, hoort zij de visitatiecommissie en het instellingsbestuur mondeling en in elkaars aanwezigheid.

De visitatiecommissie en het instellingsbestuur kunnen uiterlijk ter zitting een schriftelijk stuk overmaken aan het Accreditatieorgaan.

Van de hoorzitting wordt een proces-verbaal gemaakt. De schriftelijke stukken, vermeld in het tweede lid, worden als bijlage aan dit proces-verbaal toegevoegd.

§ 2. Indien de gepubliceerde externe beoordeling, samengelezen met het proces-verbaal van de hoorzitting, onvoldoende elementen bevat om tot een accreditatiebesluit te komen, belast het Accreditatieorgaan het evaluatieorgaan met de organisatie van een aanvullende externe beoordeling door dezelfde of een andere visitatiecommissie. Het Accreditatieorgaan stelt het instellingsbestuur

van deze beslissing in kennis.

Een aanvullende externe beoordeling is gericht op het wegwerken van de onregelmatigheden of de onvolledigheden van de eerste gepubliceerde externe beoordeling, door middel van het herstel van vormfouten of het invullen van materiële lacunes. Het Accreditatieorgaan omschrijft de specifieke doelstelling van elke aanvullende externe beoordeling.

Een aanvullende externe beoordeling is onderworpen aan de door het Accreditatieorgaan gestipuleerde vormen en criteria. In voorkomend geval is de aanstelling van een nieuwe visitatiecommissie onderworpen aan de bekrachtigingsvereiste, vermeld in artikel 93, § 3bis, tweede lid.

De visitatiecommissie legt de uitkomsten van de aanvullende externe beoordeling vast in een rapport. Het instellingsbestuur wordt overeenkomstig de voorschriften van het protocol van kwaliteitszorg, vermeld in artikel 57bis, § 2, derde lid, 2°, a), of artikel 93, § 3, derde lid, in de gelegenheid gesteld om technische opmerkingen en inhoudelijke bezwaren over te maken alvorens de commissie de aanvullende beoordeling definitief vaststelt. De visitatiecommissie verschaft in voorkomend geval aan het instellingsbestuur een schriftelijk antwoord op de geformuleerde inhoudelijke bezwaren.

Het Accreditatieorgaan brengt bij de verdere beoordeling van de accreditatieaanvraag de gepubliceerde externe beoordeling, het proces-verbaal van de hoorzitting en het rapport van de aanvullende externe beoordeling in rekening.]]6

Art. 59ter.

[[§ 1.]]6 Indien de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling negatief is enkel en alleen op grond van het feit dat bij bepaalde afstudeerrichtingen) en/of vestiging(en) waar de opleiding aangeboden wordt, onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn, kan het instellingsbestuur deze afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) uitdrukkelijk uit de accreditatieaanvraag uitsluiten.

Indien het Accreditatieorgaan de accreditatie van de betrokken opleiding verleent :

1° wordt in het accreditatiebesluit melding gemaakt van de uitsluiting van de betrokken afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en);

2° verliest het instellingsbestuur, totdat een nieuw en positief accreditatiebesluit wordt verkregen, de bevoegdheid om :

a) de uitgesloten afstudeerrichting(en) aan te bieden, en/of

b) de betrokken opleiding in de uitgesloten vestiging(en) aan te bieden.

[[§ 2. Voor de externe beoordelingen, waarvoor de samenstelling van de visitatiecommissie na 31 december 2004 definitief is goedgekeurd door de bevoegde instantie van het evaluatieorgaan, gelden de regels inzake afstudeerrichtingen en vestigingen, vermeld in § 1, voor alle volgende opleidingsvarianten :

1° de onderscheiden vestigingen waar de opleiding aangeboden wordt;

2° de onderscheiden afstudeerrichtingen van de opleiding, met uitzondering van de als afstudeerrichting georganiseerde specifieke lerarenopleidingen;

3° de onderscheiden talen waarin de opleiding aangeboden wordt als vermeld in artikel 91, § 2;

4° het studietraject voor werkstudenten, als vermeld in artikel 2, 22°, c), van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen;

5° de onderscheiden programma's binnen de opleiding, indien deze leiden tot onderscheiden vormen van diplomering, te weten diplomering door één instelling, bidiplomering of gezamenlijke diplomering;

6° de onderscheiden programma's binnen de opleiding, indien deze georganiseerd worden door onderscheiden instellingsbesturen.]]6

SECTIE 4. - Accreditatierapport en accreditatiebesluit

Art. 60.

§ 1. Het Accreditatieorgaan neemt een besluit binnen een termijn van 4 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag om accreditatie. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag om accreditatie is in de termijn begrepen.

Indien het Accreditatieorgaan binnen de in het eerste lid bedoelde termijn geen besluit heeft getroffen wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de erkenning als een nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen.

[[De termijn van vier maanden vermeld in het eerste lid, wordt verlengd tot zes maanden als de opmerkingen en de bezwaren van het instellingsbestuur van die aard zijn dat het accreditatieorgaan tot een bijkomend advies van deskundigen wordt genoopt.]]³

§ 2. [[Een positief accreditatiebesluit geldt voor een termijn van acht jaar. Deze termijn vangt aan vanaf het academiejaar dat volgt op het academiejaar waarin het besluit genomen wordt of, in geval van verlenging, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

Het Accreditatieorgaan kan de accreditatietermijn, vermeld in het eerste lid, verlengen of verkorten ter vrijwaring van de gelijktijdige en geclusterde organisatie van externe beoordelingen, vermeld in artikel 93, § 2, na overleg met het evaluatieorgaan dat instaat voor de coördinatie van de visitaties.

De toepassing van het tweede lid kan nooit tot gevolg hebben dat een opleiding geaccrediteerd wordt voor minder dan zes jaar of voor meer dan tien jaar.]]⁶

SECTIE 5. - Traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit

SUBSECTIE 1. - Tijdelijke erkenning op aanvraag

Art. 60bis.

§ 1. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur een aanvraag om een tijdelijke erkenning indienen bij de Vlaamse regering. De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Bij de aanvraag is een gedetailleerd verbeteringsplan gevoegd waarin het instellingsbestuur op een toetsbare wijze aangeeft hoe het voornemens is de kwaliteit en het niveau te verbeteren.

§ 2. De Vlaamse regering neemt een besluit binnen een termijn van 3 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

Het besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop de vorige accreditatie of de erkenning als nieuwe opleiding vervalt.

Indien het besluit niet binnen de termijn van 3 maanden aan de instelling bekend is gemaakt, wordt het geacht positief te zijn.

§ 3. De duur van de tijdelijke erkenning varieert van 1 jaar tot maximum 3 jaar. In geval van impliciet positieve beslissing, wordt de tijdelijke erkenning geacht te zijn toegekend voor de door het instellingsbestuur gevraagde duur, die rekening dient te houden met de minimumduur van 1 jaar en de maximumduur van 3 jaar.

§ 4. De Vlaamse regering neemt het in § 2 bedoelde besluit op grond van een vergelijking van de voorgestelde verbeteringen met de vastgestelde tekorten. Zij oordeelt of de voorgestelde verbeteringen realistisch en haalbaar zijn en of ze van die aard zijn dat de opleiding bij realisatie ervan de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan.

De Vlaamse regering wint voorafgaand aan het besluit het advies in van de Erkenningscommissie.

§ 5. De Vlaamse regering stelt de nadere procedure voor de tijdelijke erkenning op aanvraag vast.

SUBSECTIE 2. - Verkorte procedure na tijdelijke erkenning op aanvraag

Art. 60ter.

De accreditatie van een opleiding na een in artikel 60bis bedoelde tijdelijke erkenning verloopt aan de hand van volgende verkorte procedure :

1° de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling en het accreditatierapport hebben enkel betrekking op de elementen op basis waarvan de vorige accreditatieaanvraag negatief werd beoordeeld;

2° indien de vorige accreditatieaanvraag negatief werd beoordeeld op grond van deficiënties binnen uitdrukkelijk aangegeven afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) en deze tijdens de periode van de in artikel 60bis bedoelde tijdelijke erkenning afgebouwd werd(en), moet bij de accreditatieaanvraag geen gepubliceerde externe beoordeling worden gevoegd.

SECTIE 6. - Traject bij niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit

SUBSECTIE 1. - Beroep bij de Vlaamse regering

Art. 60quater.

§ 1. Iedere belanghebbende kan bij de Vlaamse regering een georganiseerd beroep instellen tegen een beslissing van het Accreditatieorgaan waarbij aan een opleiding de accreditatie wordt onthouden.

§ 2. Het beroep wordt ingesteld binnen een termijn van 30 kalenderdagen.

Deze termijn gaat in als volgt :

1° de dag na deze van betekening aan de belanghebbende;

2° bij ontstentenis van betekening : de dag na deze van bekendmaking bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad.

§ 3. De Vlaamse regering toetst een betwiste beslissing aan de bepalingen van dit decreet en van het in artikel 9quinquies bedoelde reglement. Zij vernietigt de beslissing wanneer deze kennelijk niet in overeenstemming met deze bepalingen is.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen inzake het verloop van de beroepsprocedure. Zij houdt daarbij rekening met de regelen inzake de hoorplicht.

SUBSECTIE 2. - Tijdelijke erkenning van rechtswege

Art. 60quinquies.

§ 1. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, geniet de opleiding van rechtswege een tijdelijke erkenning in de volgende gevallen :

1° hangende het beroep bij de Vlaamse regering, ingesteld door het instellingsbestuur overeenkomstig de bepalingen van artikel 60quater. Het beroep wordt geacht aanhangig te zijn tot aan de nieuwe beslissing van het Accreditatieorgaan, bedoeld in het derde lid. De tijdelijke erkenning van rechtswege wordt niet toegekend indien het beroep wordt ingesteld door een andere belanghebbende dan het instellingsbestuur;

2° hangende enig jurisdictioneel beroep, ingesteld door het instellingsbestuur tegen het accreditatiebesluit en/of de beslissing van de Vlaamse regering om het aangevochten accreditatiebesluit niet te vernietigen. De tijdelijke erkenning van rechtswege wordt niet toegekend indien het beroep wordt ingesteld door enige andere belanghebbende, onverminderd de desgevallend door het bevoegde gerecht toegekende voorlopige maatregelen.

De tijdelijke erkenning van rechtswege wordt beëindigd op het einde van het academiejaar waarbinnen bedoelde beroepen opgehouden hebben aanhangig te zijn.

Zo de Vlaamse regering een negatief accreditatiebesluit heeft vernietigd, dient het Accreditatieorgaan opnieuw te delibereren over de ingediende accreditatieaanvraag met inachtnaam van de dragende motieven die aan de vernietiging ten grondslag liggen. Het nieuwe accreditatiebesluit wordt aan het instellingsbestuur meegedeeld binnen een ordetermin van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze waarop de vernietigingsbeslissing werd genomen.

§ 2. De Vlaamse regering stelt de nadere procedure voor de tijdelijke erkenning van rechtswege

vast.

SECTIE 7. - Bijzondere bepalingen inzake [[accreditaties verleend door andere accreditatieorganen]]³

Art. 60sexies.

Het Accreditatieorgaan kan de accreditatie verlenen op grond van een [[als equivalent erkende accreditatie, verleend door een ander accreditatieorgaan]]³. Het Accreditatieorgaan gaat daarbij na of de accreditaties worden verleend volgens een vergelijkbare methodologische aanpak als de accreditaties die in uitvoering van dit decreet worden verleend. [[Tussen de datum waarop de als equivalent te erkennen accreditatie is uitgebracht en de datum van de accreditatieaanvraag bij het Accreditatieorgaan [[mogen niet meer dan negentig kalenderdagen verlopen zijn]].]]³ [[Een positief accreditatiebesluit dat is gesteund op een positief accreditatiebesluit dat is afgeleverd door een ander accreditatieorgaan, geldt tot en met het einde van het academiejaar waarin de equivalent verklaarde accreditatie een einde neemt.]]⁶

[[Artikel 59, § 2, 60, § 1, 60quater en 60quinquies]]⁶ zijn van overeenkomstige toepassing op de in het eerste lid bedoelde accreditatieprocedure.

[[Als het Accreditatieorgaan meent dat een oordeel van een ander accreditatieorgaan niet voldoet aan de in artikel 3, tweede streepje, vermelde begripsomschrijving, kan de accreditatieprocedure desalniettemin worden voortgezet. Het oordeel wordt in dat geval beschouwd als een externe beoordeling.]]³

ONDERAFDELING 3. - Programmatie. De toets nieuwe opleiding

Art. 60septies.

Een opleiding die niet voorkomt in het in artikel 64 bedoelde Hoger Onderwijsregister of die in hoofde van de instelling niet voorkomt in het Hoger Onderwijsregister, wordt een nieuwe opleiding genoemd.

[[Art. 60octies.

§ 1. Wanneer een bestaande bachelor- of masteropleiding aangeboden door een hogeschool of universiteit, omgevormd wordt tot een gezamenlijk georganiseerde opleiding conform de bepalingen van artikel 86 van het Structuurdecreet, dan wordt deze opleiding niet beschouwd als een nieuwe opleiding in hoofde van de toetredende instellingen. De toetredende hogescholen of universiteiten moeten de onderwijsbevoegdheid hebben om de desbetreffende graden binnen de geografische omschrijving te verlenen.

§ 2. Voorafgaand aan de organisatie van de gezamenlijke opleiding, moeten de associaties waarvan een partner een vestiging heeft in de provincie waarin de toetredende instelling de geografische bevoegdheid heeft om de opleiding aan te bieden en de desbetreffende graden te verlenen, hun akkoord verlenen.

Voor de toepassing van het eerste lid worden het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de provincie Vlaams-Brabant gezamenlijk als één provincie beschouwd.

§ 3. Wanneer een hogeschool of universiteit niet langer wenst te participeren aan de gezamenlijk georganiseerde opleiding, dan kan deze hogeschool of universiteit de desbetreffende opleiding niet organiseren als afzonderlijke opleiding in het geval de hogeschool of universiteit deze opleiding niet georganiseerde op het ogenblik van de start van de gezamenlijke opleiding.

§ 4. De desbetreffende hogescholen of universiteiten delen voor 1 mei de opleidingen die ze conform § 1 van dit artikel in het daaropvolgende academiejaar willen organiseren, mee aan de Vlaamse Regering en aan de instantie belast met de opmaak van het Hoger Onderwijsregister. Bij deze mededeling wordt het akkoord van de associaties, zoals bedoeld in § 2 van dit artikel, toegevoegd.]]⁶

Art. 61.

§ 1. Een instelling kan :

1° eerst met ingang van het academiejaar 2006-2007 een nieuwe bachelors- of mastersopleiding aanbieden wanneer de betreffende opleiding bij besluit van de Vlaamse regering erkend is als nieuwe opleiding. De aanvraag daartoe kan vanaf 1 januari 2005 ingediend worden;

2° eerst met ingang van het academiejaar 2009-2010 nieuwe mastersopleidingen die aansluiten bij een academisch gerichte bachelorsopleiding aanbieden wanneer de betreffende mastersopleiding bij besluit van de Vlaamse regering erkend is als nieuwe opleiding. De aanvraag daartoe kan ingediend worden met ingang van 1 januari 2008.

De Vlaamse regering kan de in het eerste lid bedoelde besluiten nemen met inachtneming van de volgende voorschriften :

1° het voorgelegde dossier omvat :

- a) het positief advies van de associatie waarvan de instelling desgevallend lid is;
- b) de bevoegde instelling die de opleiding verzorgt en de vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden;
- c) de naam van de opleiding;
- d) in voorkomend geval de afstudeerrichtingen;
- e) de onderwijstaal gebruikt inde opleiding;
- f) de doelstellingen en de eindtermen van de opleidingen;
- g) de studieomvang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten;
- h) de graad waartoe de opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en in voorkomend geval de specificatie van de graad;
- i) in voorkomend geval de titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren;
- j) ingeval het een bachelorsopleiding betreft de aansluitingsmogelijkheden en de mogelijke vervolgoedingen zoals bedoeld in het Hoger Onderwijsregister en rekening houdend met de toelatingsvoorwaarden voorgeschreven in Hoofdstuk III, Afdeling 3;
- k) ingeval het een mastersopleiding betreft : de vereiste vooropleidingen en toegangsvoorwaarden zoals bedoeld in het Hoger Onderwijsregister en rekening houdend met de toelatingsvoorwaarden voorgeschreven in Hoofdstuk III, Afdeling 3;

[[l) de door de instellingen gezamenlijk beschreven domeinspecifieke leerresultaten als vermeld in [artikel 5bis](#) van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen;]]⁵

2° de opleiding heeft de macrodoelmatigheidstoets [[(voor zover van toepassing)]]² en de "toets nieuwe opleidingen" door het Accreditatieorgaan met positief gevolg ondergaan;

3° de nieuwe opleiding kan in één of meer studiegebieden of delen van studiegebieden worden gerangschikt waarin de betrokken instelling onderwijsbevoegdheid bezit. De nieuwe opleiding kan eventueel ook worden gerangschikt in een studiegebied waarin de betrokken instelling onderwijsbevoegdheid bezit en één of meerdere andere studiegebieden waarin andere instellingen behorende tot de associatie, waarvan de instelling lid is, onderwijsbevoegdheid bezitten;

4° de betrokken instelling geeft aan welke bestaande opleiding ze zal afbouwen parallel met de uitbouw van de nieuwe opleiding. Dit voorschrift geldt niet voor :

- a) de organisatie vanaf het academiejaar 2007-2008 van nieuwe opleidingen die nergens voorkomen in het Hoger Onderwijsregister zoals het bekend gemaakt zal zijn op 1 juni van het jaar voorafgaand aan het academiejaar vanaf wanneer de opleiding georganiseerd zal worden;
- b) de organisatie vanaf het academiejaar 2010-2011 van nieuwe mastersopleidingen die aansluiten bij een academisch gerichte bachelorsopleiding en die nergens voorkomen in het Hoger Onderwijsregister zoals het bekend gemaakt zal zijn op 1 juni van het jaar voorafgaand aan het academiejaar vanaf wanneer de opleiding georganiseerd zal worden;

[[c) de organisatie vanaf het academiejaar 2007-2008 van de nieuwe bachelors- en mastersopleiding Rechten aan de tUL, zoals bepaald in artikel 28, § 1.]]³

§ 2. De hogescholen en de universiteiten kunnen, in afwijking van de in § 1, eerste lid bedoelde

vroegste startdatum van nieuwe opleidingen, mastersopleidingen die niet vermeld staan op de in artikel 123, § 5 of § 6 of 125, § 4 of § 6 lijst aanbieden met ingang van het academiejaar 2004-2005.

De voorwaarden daartoe zijn de volgende :

1° de opleiding betreft een mastersopleiding in de zin van [[[artikel 13](#) van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen]]¹ en wordt aangeboden in "Verpleegkunde en Vroedkunde", "Sociaal werk" en "Toerisme", en

2° de opleiding heeft een positief oordeel over de macrodoelmatigheid bekomen. De uiterste datum voor de aanvraag voor de macrodoelmatigheidstoets en de indiening van het bijhorend dossier bij de Erkenningscommissie is 1 maart 2004. In afwijking van artikel 62, § 3, tweede lid behandelt de Erkenningscommissie deze aanvragen binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die voor wat betreft alle aanvragen ingaat op 2 maart 2004.

De betrokken opleidingen :

1° zijn niet onderworpen aan de verplichting van afbouw van een bestaande opleiding;

2° [[worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het tweede academiejaar volgend op het einde van het academiejaar waarin voor de eerste maal de voor de nieuwe opleiding bepaalde studieomvang geheel doorlopen werd.]]⁶

Art. 62.

§ 1. Een in artikel 61, § 1, eerste lid bedoeld besluit van de Vlaamse regering komt tot stand overeenkomstig de procedure die in dit artikel chronologisch wordt omschreven.

De regelen bepaald in § 2, § 3, § 4, § 5 en § 6, eerste lid zijn niet van toepassing op de geregistreerde instellingen. Zij dienen onmiddellijk een dossier in bij het Accreditatieorgaan, rekening houdend met het bepaalde in § 6, tweede lid.

De Vlaamse regering kan het nadere verloop van de in dit artikel omschreven procedure uitwerken.

§ 2. Het instellingsbestuur dient de in artikel 61, § 1, eerste lid bedoelde aanvraag, samen met het bijhorend dossier, bij de Erkenningscommissie in [[voor 1 april van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding op zijn vroegst wil aanbieden.]]³

Bedoeld dossier stelt de Erkenningscommissie in staat de toetsing aan de in § 3, eerste lid bedoelde criteria door te voeren.

[[Voor de Provinciale Hogeschool Limburg wordt voor een aanvraag die betrekking heeft op de opleidingen die ingericht worden in het academiejaar 2007-2008 binnen het studiegebied Muziek en podiumkunsten, de in het eerste lid vermelde datum verschoven naar 15 juni.

Voor de transnationale Universiteit Limburg wordt voor een aanvraag die betrekking heeft op de opleidingen die ingericht worden in het academiejaar 2007-2008 binnen het studiegebied Rechten, de in het eerste lid vermelde datum verschoven naar 15 juni.

Voor de Erasmushogeschool Brussel wordt voor een aanvraag die betrekking heeft op de professionele bacheloropleidingen die ingericht worden in het academiejaar 2007-2008 binnen het studiegebied Muziek en podiumkunsten, de in het eerste lid vermelde datum verschoven naar 15 juni.]]³

§ 3. De Erkenningscommissie brengt na raadpleging van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad een oordeel uit over de macrodoelmatigheid van de opleiding op basis van volgende criteria :

1° het bestaande aanbod van opleidingen [[en in voorkomend geval de andere aanvragen van verwante nieuwe opleidingen]]³;

2° het aantal studenten in dezelfde of aanverwante opleidingen;

3° de te verwachten vraag naar afgestudeerden hoger onderwijs in het algemeen en in de betreffende of aanverwante opleidingen in het bijzonder;

4° de maatschappelijke relevantie van de opleiding. De Erkenningscommissie brengt het oordeel uit binnen een termijn van 60 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van de aanvraag;

[[5° de door de instellingen gezamenlijk beschreven domeinspecifieke leerresultaten.]]⁵

[[De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk uit op 1 juni van het kalenderjaar, vermeld in § 2, eerste lid.

Voor de Provinciale Hogeschool Limburg wordt voor een aanvraag die betrekking heeft op de opleidingen die ingericht worden in het academiejaar 2007-2008 binnen het studiegebied Muziek en podiumkunsten, de in het tweede lid vermelde datum verschoven naar 15 augustus.

Voor de transnationale Universiteit Limburg wordt voor een aanvraag die betrekking heeft op de opleidingen die ingericht worden in het academiejaar 2007-2008 binnen het studiegebied Rechten, de in het tweede lid vermelde datum verschoven naar 15 augustus.

Voor de Erasmushogeschool Brussel wordt voor een aanvraag die betrekking heeft op de professionele bacheloropleidingen die ingericht worden in het academiejaar 2007-2008 binnen het studiegebied Muziek en podiumkunsten, de in het tweede lid vermelde datum verschoven naar 15 augustus.]]³

De Erkenningscommissie maakt het oordeel over aan het instellingsbestuur.

§ 4. Indien het oordeel van de Erkenningscommissie negatief is of niet tijdig wordt verstrekt, kan het instellingsbestuur binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse regering, die de macrodoelmatigheid van de opleiding op definitieve wijze beoordeelt op grond van de onder § 3, eerste lid bedoelde criteria.

De termijn voor de tweede aanvraag gaat in :

1° de dag na deze van ontvangst van het negatief advies, of

2° de dag waarop de beoordelingstermijn voor de Erkenningscommissie is verstreken.

§ 5. De Vlaamse regering deelt het oordeel aan het instellingsbestuur mee binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van de tweede aanvraag. Indien het oordeel van de Vlaamse regering niet wordt meegedeeld binnen deze termijn van 30 kalenderdagen, wordt de macrodoelmatigheid geacht positief beoordeeld te zijn.

§ 6. Het instellingsbestuur vraagt de toets nieuwe opleidingen aan bij het Accreditatieorgaan, binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na :

1° ontvangst van het positief oordeel van de Erkenningscommissie of, desgevallend, de Vlaamse regering omtrent de macrodoelmatigheid van de opleiding, of

2° het verstrijken van de beoordelingstermijn van 30 kalenderdagen waarover de Vlaamse regering overeenkomstig § 5 beschikt.

[[De in het eerste lid vermelde vervaltermijn geldt niet ingeval van een herindiening van een aanvraag toets nieuwe opleiding bij het Accreditatieorgaan, nadat een initiële aanvraag, ingediend overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, op initiatief van het instellingsbestuur werd ingetrokken. Het positieve macrodoelmatigheidsoordeel van de Erkenningscommissie of, desgevallend, de Vlaamse Regering blijft in voorkomend geval slechts geldig onder één van de volgende voorwaarden :

1° als de intrekking is gebeurd binnen de in § 7, derde lid, vermelde termijn om na de ontvangst van het ontwerp van toetsingsrapport bezwaren en opmerkingen te formuleren, beschikt het instellingsbestuur over een vervaltermijn van zestig kalenderdagen om de aanvraag toets nieuwe opleiding opnieuw in te dienen bij het Accreditatieorgaan. De vervaltermijn gaat in op de dag na de betekening van het ontwerp van toetsingsrapport;

2° als de intrekking is gebeurd voor de betekening van een in § 7, derde lid, vermeld ontwerp van toetsingsrapport, beschikt het instellingsbestuur over een vervaltermijn van zestig kalenderdagen om de aanvraag toets nieuwe opleiding opnieuw in te dienen bij het Accreditatieorgaan. De vervaltermijn

gaat in op de dag na de intrekking van de initiële aanvraag toets nieuwe opleiding.]]³

Het Accreditatieorgaan bepaalt bij reglement de vorm en inhoud van het dossier dat bij de aanvraag moet worden gevoegd.

Indien een aanvraag niet voldoet aan deze regelen, biedt het Accreditatieorgaan de gelegenheid binnen een daartoe gestelde termijn het verzuim te herstellen. Indien van deze gelegenheid geen dan wel op niet afdoende wijze gebruik wordt gemaakt, wordt de aanvraag niet-ontvankelijk verklaard. Het Accreditatieorgaan kan nadere regelen omtrent deze procedure vaststellen in het in het tweede lid bedoelde reglement.

§ 7. Het Accreditatieorgaan behandelt de ontvankelijke aanvragen binnen een ordetermijn van 4 maanden, die ingaat de dag na deze van ontvangst. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

De bevindingen van het Accreditatieorgaan worden neergelegd in een toetsingsrapport. Een toetsingsrapport is positief indien het Accreditatieorgaan in redelijkheid uit de aanvraag meent te kunnen opmaken dat de nieuwe opleiding de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan. De methodologische regelen die daarbij benevens het krachtens het in artikel 9^{quater} bedoelde verdrag vastgestelde toetsingskader worden gehanteerd, worden vastgelegd in een reglement, dat, vooraleer het van toepassing wordt, door de Vlaamse regering moet worden bekrachtigd.

Het Accreditatieorgaan bezorgt vóór het verstrijken van de ordetermijn van 4 maanden een ontwerp van toetsingsrapport aan het instellingsbestuur, dat in staat wordt gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van 10 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het ontwerp. Het Accreditatieorgaan bepaalt in het in artikel 9^{quinquies} bedoelde reglement de procedurele regelen overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld.

[[De ordetermijn van vier maanden, vermeld in het eerste lid, wordt verlengd tot zes maanden ingeval de opmerkingen en de bezwaren van het instellingsbestuur van die aard zijn dat het Accreditatieorgaan tot een bijkomend advies van deskundigen wordt genoopt.

De ordetermijn van vier maanden, vermeld in het eerste lid, wordt ingeval van intrekking van een aanvraag toets nieuwe opleiding geschorst vanaf de intrekking van de aanvraag tot en met de datum van de betekening van de herindiening ervan.]]³

§ 8. De Vlaamse regering neemt het besluit houdende erkenning van een nieuwe opleiding binnen een ordetermijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het toetsingsrapport van het Accreditatieorgaan. Het besluit treedt in werking met ingang van de bekendmaking ervan aan de instelling. **[[De nieuwe opleiding wordt geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het tweede academiejaar volgend op het einde van het academiejaar waarin voor de eerste maal de voor de nieuwe opleiding bepaalde studieomvang geheel doorlopen werd.]]⁶**

Art. 63.

§ 1. Vanaf het academiejaar 2006-2007 kunnen hogescholen die partner zijn in eenzelfde associatie, besluiten tot het uitwisselen van opleidingen, waarbij een opleiding aan een bepaalde hogeschool aangeboden in een bepaalde vestiging van jaar tot jaar wordt afgebouwd en waarbij dezelfde opleiding aan een andere hogeschool in een bepaalde vestiging van jaar tot jaar wordt ingevoerd, na erkenning als een nieuwe opleiding door de Vlaamse regering.

§ 2. Voorafgaand aan de invoering van de nieuwe opleiding, moettende rechtspersonen verantwoordelijk voor de hogescholen en de universiteiten die een vestiging hebben in de provincie waarin de vestiging van de nieuwe opleiding gelegen is, hun akkoord verlenen.

Voor de toepassing van het eerste lid worden het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de provincie Vlaams-Brabant gezamenlijk als één provincie beschouwd.

§ 3. Voorstellen tot het uitwisselen van opleidingen kunnen voor de eerste keer bij de Vlaamse regering ingediend worden vanaf 1 januari 2005 en ten laatste op 30 september 2005.

Besluiten tot het uitwisselen van opleidingen tussen hogescholen binnen een associatie kunnen maar eenmaal om de vijf jaar worden genomen voor de gehele Vlaamse Gemeenschap.

§ 4. De instellingsbesturen voorzien bij de afbouw van een opleiding in aangepaste overgangs- en begeleidingsmaatregelen, zodat de studenten hun opleiding kunnen voltooien.

[[Onderafdeling 3bis. - Wijzigingen aan de studieomvang van opleidingen

Sectie 1. - Uitbreiding studieomvang

Art. 63bis.

Hogescholen en universiteiten kunnen uiterlijk op 30 juni 2009, 30 juni 2010 of 30 juni 2011 een aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering tot uitbreiding van de studieomvang van een masteropleiding met een studieomvang van 60 studiepunten met het oog op het opstarten van deze masteropleidingen vanaf het academiejaar 2010-2011, 2011-2012 of 2012-2013. De aanvraag wordt gezamenlijk ingediend door alle instellingen die de betrokken opleiding aanbieden.

De aanvraag maakt deel uit van een rationalisatieplan zoals bepaald in [artikel 51](#) van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen.

Art. 63ter.

In de aanvraag tonen de instellingen gezamenlijk aan dat de masteropleidingen van 120 studiepunten zullen beantwoorden aan volgende structuur :

- de vakinhoudelijke vorming betreft 90 studiepunten en kan een differentiatie bevatten naar verschillende specialismen;
- de gerichte opleidingscomponenten betreffen ten minste 30 studiepunten en zijn specifiek gericht op één of meer van de volgende finaliteiten :

1° onderzoeksgerichte finaliteit;

2° lerarenopleiding, waarbij een deel van de lerarenopleiding ingebouwd wordt als afstudeerrichting in de initiële master zoals bepaald in artikel 55octies, § 2 en § 3, van dit decreet;

3° finaliteit naar andere beroepen dan leraar;

4° doorgedreven vakinhoudelijke specialisatie.

Art. 63 quater.

De voorstellen tot uitbreiding van de studieomvang van de masteropleidingen zullen getoetst worden aan de volgende criteria :

1° de opleidingen kunnen aantonen dat de context tot een uitbreiding van de studieomvang noodzaakt :

- de voorwaarden voor de erkenning van de kwalificatie zijn gewijzigd;
- de leerresultaten kunnen niet meer bereikt worden binnen de huidige studieomvang;
- de opleidingsomvang in de omringende landen voor vergelijkbare opleidingen bedraagt meer dan 60 studiepunten;
- de internationale en nationale arbeidsmarkt vraagt kwalificaties van meer dan 60 studiepunten;

2° de opleidingen kunnen aantonen dat er een objectief probleem van studeerbaarheid bestaat en dat de nieuwe studieomvang en opbouw van het curriculum de studeerbaarheid significant zal verbeteren;

3° de opleiding leidt in hoge mate tot een uitstroom naar onderzoeksloopbanen, gemeten in het relatieve aantal doctoraten dat in deze domeinen wordt behaald. De uitbreiding van de studieomvang dient zich te vertalen in een hoger streefcijfer wat het aantal doctoraten betreft;

4° de betreffende instellingen hebben de capaciteit en de kritische massa inzake academisch en wetenschappelijk personeel en infrastructuur om de nieuwe opleidingen op kwaliteitsvolle basis aan te bieden. Zij kunnen aantonen dat zij hierover beschikken door samenwerking met andere hogescholen en universiteiten.

Art. 63quinquies

Wanneer enkel aan de beide laatste criteria is voldaan, dan kan de uitbreiding van de studieomvang enkel betrekking hebben op de oprichting van masters met een onderzoeksgerichte finaliteit, waarbij er in dat vakgebied een aanbod van masteropleidingen van 60 studiepunten behouden blijft. Wanneer aan de vier criteria is voldaan, wordt er een algemene aanpassing van de studieomvang doorgevoerd. De instellingen specificeren voor welke variant zij een aanvraag indienen.

Ingeval een veralgemeende uitbreiding van de studieomvang wordt doorgevoerd zullen instellingen die niet over voldoende capaciteit beschikken om de uitbreiding te realiseren, verplicht zijn om samen te werken met een andere instelling of verplicht zijn het opleidingsaanbod van de betreffende master stop te zetten.

Art. 63sexies.

De Vlaamse Regering neemt op basis van het advies van de commissie van experts zoals bepaald in artikel 52, § 3, van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen en het ingediende dossier een besluit inzake uitbreiding van de studieomvang uiterlijk vijf maanden na datum van ontvangst van de aanvraag.

Sectie 2. - Vermindering studieomvang

Art. 63septies.

De Vlaamse Regering kan op basis van het advies van de commissie van experts zoals bepaald in artikel 52, § 3, van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen beslissen om de studieomvang van een bestaande masteropleiding te verminderen.

Sectie 3. - Overgangsbepaling

Art. 63octies.

Studenten die ingeschreven waren in een masteropleiding van 60 studiepunten in het academiejaar voorafgaand aan het academiejaar waarin de uitbreiding van de studieomvang van de masteropleiding wordt ingevoerd, kunnen hun masteropleiding voltooien binnen de twee daaropvolgende academiejaren of kunnen inschrijven voor de in studieomvang uitgebreide masteropleiding met behoud van de verworven creditbewijzen.

Instellingen moeten door middel van de organisatie van specifieke studietrajecten met een studieomvang van ten hoogste 60 studiepunten, studenten die een masteropleiding van 60 studiepunten hebben voltooid, de mogelijkheid bieden om de graad van master te behalen van de in studieomvang uitgebreide masteropleiding.]]6

ONDERAFDELING 4. - Registratie. Het Hoger Onderwijsregister**Art. 64.**

§ 1. Er wordt een Hoger Onderwijsregister aangelegd van de bachelors- en mastersopleidingen die overeenkomstig dit decreet worden georganiseerd.

[[In het Hoger Onderwijsregister worden tevens de in artikel 17, § 1, bedoelde opleidingstrajecten leidend tot een postgraduaatgetuigschrift opgenomen. Instellingsbesturen kunnen in het Hoger Onderwijsregister ook in artikel 17, § 2, bedoelde kortere opleidingstrajecten laten opnemen.]]¹

§ 2. Het Hoger Onderwijsregister bevat van elke opleiding de volgende gegevens :

1° algemene gegevens :

- a) de naam van de opleiding;
- b) in voorkomend geval de afstudeerrichtingen;
- c) de onderwijstaal gebruikt in de opleiding;
- d) de graad waartoe de opleiding leidt en de kwalificatie van de graad, desgevallend aangevuld met

de specificatie van de graad;

- e) de titel die door de houder van het diploma kan worden gevoerd;
- f) de bevoegde instelling die de opleiding verzorgt, de vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden en desgevallend de associatie waarvan de instelling lid is;
- g) de studieomvang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten;
- h) de doelstellingen en de eindtermen van de opleidingen;
- i) de datum van de accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning als nieuwe opleiding;
- j) het tijdstip waarop de accreditatie, de tijdelijke erkenning of de erkenning als nieuwe opleiding vervalt;

[[k) het academiejaar of de academiejaren waarin de opleiding wordt aangeboden.]]¹

2° gegevens in verband met de aansluiting en de mogelijke vervolgoedingen :

a) voor wat betreft de opleidingen aangeboden door universiteiten en hogescholen

1) voor elke bachelorsopleiding in het hoger professioneel onderwijs

a) de bachelorsopleiding(en) die er rechtstreeks op volgen met de bijkomende voorwaarden;

b) de mastersopleidingen die er op volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, [[§§ 4 en 6]]²;

c) de vermelding : "geen vervolgoeding";

2) voor elke bachelorsopleiding in het academisch onderwijs c.q. afstudeerrichting binnen een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs :

a) de mastersopleiding(en) die er rechtstreeks op aansluiten overeenkomstig artikel 66, § 2, eerste volzin;

b) c.q. de mastersopleiding(en) die er op aansluiten overeenkomstig artikel 66, § 2, tweede volzin;

c) eventueel de andere mastersopleiding(en);

d) c.q. de vermelding "geen rechtstreekse vervolgoeding";

3) voor elke mastersopleiding :

a) de bachelorsopleiding c.q. afstudeerrichting waarop de mastersopleiding rechtstreeks aansluit;

b) in voorkomend geval : de bachelorsopleiding(en) c.q. afstudeerrichting(en) waarop de mastersopleiding aansluit overeenkomstig artikel 66, § 2, tweede volzin;

c) in voorkomend geval : de bachelorsopleiding(en) bedoeld in artikel 66, [[§§ 4 en 6]]²;

d) eventueel de andere bachelorsopleiding(en);

e) in voorkomend geval : de mastersopleidingen die er op volgen overeenkomstig artikel 66, § 5;

f) in voorkomend geval : de mastersopleidingen die er op volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, § 5;

4) voor elke mastersopleiding die volgt op een andere mastersopleiding :

a) de mastersopleiding(en) waarop de mastersopleiding volgt;

b) eventueel de andere mastersopleidingen met de bijkomende voorwaarden;

5) voor elke bachelorsopleiding die volgt op een bachelorsopleiding :

a) de bachelorsopleiding(en) waarop de, bachelorsopleiding volgt;

b) eventueel de andere bachelorsopleidingen met de bijkomende voorwaarden;

b) voor wat betreft de opleidingen aangeboden door de andere instellingen voor hoger onderwijs : de voor de studenten nuttige gegevens met betrekking tot de vooropleidingseisen en met betrekking tot de mogelijke vervolgoopleidingen binnen de instellingen zelf;

[[6] voor wat betreft de opleidingstrajecten leidend tot een postgraduaatgetuigschrift en eventueel voor wat betreft kortere opleidingstrajecten : de voor de studenten nuttige gegevens met betrekking tot de vooropleidingseisen.]]¹

De opleidingen worden gerangschikt in een studiegebied, een deel van een studiegebied of over twee of meer studiegebieden heen.

De Vlaamse regering is gemachtigd de bepalingen van het eerste en het tweede lid te wijzigen of aan te vullen in functie van de organisatorische transparantie van het Hoger Onderwijsregister.

§ 3. [[De instellingen voor hoger onderwijs delen jaarlijks vóór 1 mei de in § 2, eerste lid, bedoelde gegevens mee inzake de opleidingen die zij het daaropvolgend academiejaar rechtmatig kunnen organiseren. De gegevens inzake opleidingstrajecten leidend tot een postgraduaatgetuigschrift en in artikel 17, § 2, bedoelde kortere opleidingstrajecten kunnen te allen tijde worden meegedeeld. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen inzake de wijze waarop en de vorm waarin de gegevens worden meegedeeld, verbeterd en geactualiseerd.]]¹ [[De gegevens inzake gezamenlijke opleidingen worden aangeleverd door de coördinerende instelling.]]³

De Vlaamse regering kan een instantie aanwijzen die belast wordt met de opmaak en het actualiseren van het Hoger Onderwijsregister. [[Het departement Onderwijs dient jaarlijks vóór 1 juni de echtheid van het Hoger Onderwijsregister te bevestigen.]]¹

[[...]]²

§ 4. [[§ 4. Voor wijzigingen in de benaming van een opleiding (kwalificatie), in de onderwijstaal van een opleiding, en in de aard (statuut) van de opleiding, dient het instellingsbestuur een aanvraag in bij de Erkenningscommissie. De aanvraag en het bijbehorende dossier voor de opleidingen die het daaropvolgende academiejaar georganiseerd worden, worden uiterlijk op 1 april bij de Erkenningscommissie ingediend. De Erkenningscommissie bepaalt de vorm en de inhoud van het dossier dat bij de aanvraag gevoegd moet worden. De Erkenningscommissie brengt een oordeel uit op basis van de volgende criteria :

- 1° de wijzigingen zijn niet zo substantieel dat er sprake is van een nieuwe opleiding;
- 2° de samenhang (transparantie) van de benamingen blijft bewaard;
- 3° de taalvereisten voor de opleidingen, bepaald in artikel 91, worden nageleefd.

De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk op 1 mei van hetzelfde kalenderjaar uit. Ze bezorgt haar oordeel aan het instellingsbestuur, aan de instantie die belast is met de opmaak van het Hoger Onderwijsregister en aan het departement Onderwijs en Vorming.

Bij een negatief oordeel van de Erkenningscommissie, of als het oordeel niet tijdig wordt verstrekt, kan het instellingsbestuur binnen een vervalt termijn van vijftien kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering. De termijn voor de tweede aanvraag gaat in :

- 1° de dag na de datum van ontvangst van het negatieve oordeel;
- 2° de dag waarop de beoordelingstermijn voor de Erkenningscommissie is verstreken.

In het geval de instelling een tweede aanvraag indient, deelt de Vlaamse Regering haar beslissing aan het instellingsbestuur mee binnen een termijn van dertig kalenderdagen, die ingaat de dag na de datum van ontvangst van de tweede aanvraag. Als de beslissing van de Vlaamse Regering niet wordt meegedeeld binnen die termijn van dertig kalenderdagen, wordt het voorstel van het instellingsbestuur geacht positief beoordeeld te zijn.]]³]

Decr. 19-3-2004; [[]]¹ Decr. 30-4-2004; [[]]² B.Vl.R. 11-6-2004; [[]]³ Decr. 16-6-2006; [[]]⁴ Decr. 4-7-2008; [[]]⁵ Decr. 30-4-2009; [[]]⁶ Decr. 8-5-2009; [[[]] Decr. 8-5-2009

Afdeling 3. - Toelatingsvoorwaarden

Art. 65 t.e.m. 67.

[...]

Decr. 30-4-2004

Art. 68.

§ 1. Onverminderd de algemene toelatingsvoorwaarden wordt niemand toegelaten tot de bachelorsopleidingen van studiegebieden, audiovisuele en beeldende kunst, en muziek en podiumkunsten, zonder geslaagd te zijn voor een artistieke toelatingsproef eigen aan deze opleidingen. De hogeschool waar de student zich wenst in te schrijven, neemt deze toelatingsproef af. Deze artistieke toelatingsproef wordt afgenomen door een commissie die is samengesteld uit personeelsleden van de hogescholen en externe experts.

§ 2. Voor de inschrijving in een bachelorsopleiding in het studiegebied Geneeskunde of het studiegebied Tandheelkunde, geldt als bijkomende toelatingsvoorwaarde het geslaagd zijn voor een toelatingsexamen, ingericht door één examencommissie, verder genoemd 'toelatingsexamen arts en tandarts'. Het beoogt het toetsen van de bekwaamheid van de studenten om een geneeskundige of tandheelkundige opleiding met succes af te ronden. Het bestaat uit twee gedeelten :

1° kennis en inzicht in de wetenschappen en met name de vakken biologie, fysica, scheikunde en wiskunde; het niveau is afgestemd op het gemiddelde van de programma's van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs;

2° informatie verwerven en verwerken : de themata hiervan sluiten aan bij de beroepspraktijk van artsen of tandartsen.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de inhoud van deze examengedeelten.

§ 3. Het toelatingsexamen arts en tandarts wordt georganiseerd volgens de hierna opgesomde nadere regels :

1° het wordt tweemaal per jaar voor het begin van het academiejaar ingericht; de organisatie ervan wordt tijdig bekendgemaakt;

2° de Vlaamse regering kan een examengeld van ten hoogste 25 euro vastleggen als bijdrage in het dekken van de organisatiekosten. Vanaf 1998 wordt het bedrag aangepast aan de jaarlijkse stijging van de index van de consumptieprijzen met als referentiedatum 1 januari 1997;

3° de Vlaamse regering organiseert het toelatingsexamen arts en tandarts volgens de nadere regels die zij daartoe bepaalt;

4° na advies van de examencommissie, bedoeld in § 2, regelt de Vlaamse regering de werking van de examencommissie en stelt ze haar huishoudelijk reglement en het examenreglement vast;

5° de examencommissie, bedoeld in § 2, stelt de examenvragen op en evalueert de examenresultaten. Het maximumaantal punten van elk examengedeelte is twintig. Geslaagd zijn de studenten die op elk examengedeelte ten minste tien op twintig behalen en ten minste tweeëntwintig op veertig voor beide examengedeelten samen. De voorzitter van de examencommissie maakt de resultaten bekend;

6° het slagen voor het toelatingsexamen arts en tandarts in een bepaald burgerlijk jaar wordt slechts aanvaard voor het voldoen aan de bijkomende toelatingsvoorwaarde indien de student uiterlijk op 31 december van dat burgerlijk jaar in het bezit is van het diploma secundair onderwijs of van een daarmee gelijkwaardig of gelijkgesteld studiebewijs.

§ 4. De Vlaamse regering benoemt de voorzitter, de secretaris en de leden van de examencommissie, bedoeld in § 2. Zij telt, voorzitter en secretaris uitgezonderd, minimaal tien en maximaal vijftien leden. De leden van de examencommissie worden zo aangeduid uit de leden van het zelfstandig academisch personeel van de universiteiten dat de nodige expertise aanwezig is op het vlak van de medische praktijk, de inhoud van de vakken van het eerste examengedeelte, de pedagogiek en de psychologie.

§ 5. De bijkomende toelatingsvoorwaarde geslaagd zijn voor het 'toelatingsexamen arts-tandarts',

bedoeld in § 2, geldt eveneens voor de inschrijving in om het even welk studiejaar van een bachelors- of mastersopleiding in het studiegebied Geneeskunde of in het studiegebied Tandheelkunde in het geval de student vrijstelling heeft verkregen van sommige opleidingsonderdelen of verkorting van studieduur, op grond van een diploma behaald na een opleiding waarvoor de bijkomende toelatingsvoorwaarde, bedoeld in § 2, niet gegolden heeft.

Zij geldt niet voor de studenten die voor de aanvang van het academiejaar 1997-1998 in het bezit waren van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij ten minste één studiejaar van een opleiding van arts of van een opleiding van tandarts met succes hebben voltooid en op basis daarvan in het academiejaar 1997-1998 theoretisch konden toegelaten worden tot het tweede studiejaar of een hoger studiejaar.

Zij geldt evenmin voor de studenten die in het academiejaar 1996-1997 niet slaagden voor het examen van het eerste studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts of van kandidaat-tandarts en zich in het academiejaar 1997-1998 opnieuw lieten inschrijven voor het eerste studiejaar van de betreffende opleiding. De vrijstelling van de bijkomende toelatingsvoorwaarde slagen voor het toelatingsexamen arts en tandarts blijft voor deze studenten geldig zolang zij ononderbroken officieel ingeschreven blijven in de opleiding van arts of van tandarts aan een Vlaamse universiteit.

[Ze geldt evenmin voor personen die in het buitenland een diploma van arts of tandarts hebben behaald en die de toelating hebben om zich aan een universiteit in Vlaanderen in te schrijven voor een mastersopleiding in het studiegebied Geneeskunde of in het studiegebied Tandheelkunde.]

Decr. 16-6-2006

Art. 69.

§ 1. Voor de toepassing van het bepaalde in de artikelen [[11](#), [13](#) en [17](#) van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen]² worden de diploma's van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan en de diploma's van het hogeschoolonderwijs van één cyclus gelijkgesteld met een graad van bachelor.

§ 2. Voor de toepassing van het bepaalde in de artikelen [[15](#) en [18](#) van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen]² worden de diploma's van de tweede cyclus van het hoger onderwijs van het lange type, het hogeschoolonderwijs van twee cycli, de diploma's van de tweede cyclus van het academisch onderwijs en de daarmee krachtens of bij het universiteitendecreet gelijkgestelde diploma's, de diploma's van het voortgezet academisch onderwijs en de diploma's van burgerlijk ingenieur polytechnicus en van licentiaat behaald aan de Koninklijke Militaire School te Brussel gelijkgesteld met een graad van master.

§ 3. Het instellingsbestuur kan personen die in het bezit zijn van een buiten de Vlaamse Gemeenschap afgeleverd diploma van het hoger onderwijs vrijstellen van de in de artikelen 65, 66 en 67 voorgeschreven of de krachtens deze artikelen bepaalde vooropleidingseisen voor de inschrijving in bachelorsopleidingen c.q. mastersopleidingen [c.q. voor de voorbereiding van een doctoraatsproefschrift]¹ voor zover dat diploma naar het oordeel van het instellingsbestuur gelijkwaardig is met in die artikelen bedoelde graden [en op voorwaarde dat aan de authenticiteitscontrole van de betreffende diploma's of certificaten is voldaan, voorzover door de Vlaamse overheid maatregelen zijn uitgevaardigd]³. Indien dat niet het geval is kan het instellingsbestuur de toelating tot inschrijving afhankelijk maken van de succesvolle voltooiing van een specifiek daartoe ontworpen voorbereidingsprogramma.

§ 4. Met het oog op de instroom in het academisch onderwijs wordt het diploma van kandidaat-burgerlijk ingenieur polytechnicus behaald aan de Koninklijke Militaire School te Brussel gelijkgesteld met de eerste twee studiejaren in het studiegebied Toegepaste Wetenschappen. De inschrijving in het derde studiejaar van de door het universiteitsbestuur aangewezen bachelorsopleiding(en) staat open voor de studenten die houder zijn van het diploma van kandidaat behaald aan de Koninklijke Militaire School te Brussel.

§ 5. De inschrijving in het derde studiejaar van een bachelorsopleiding of in een mastersopleiding in het studiegebied Godgeleerdheid, Godsdienstwetenschappen en Kerkelijk Recht staat open voor de studenten die geslaagd zijn voor de gehele cyclus aan een instelling die leidt tot het ambt van bedienaar van een erkende eredienst. Het universiteitsbestuur kan de inschrijving afhankelijk maken

van een onderzoek waarin gepeild wordt naar de geschiktheid van deze studenten voor de betreffende opleiding en desgevallend van het met succes voltooien van een voorbereidingsprogramma.

§ 6. [...]²

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 30-4-2004; []³ Decr. 22-6-2007

Afdeling 4. - Inschrijving van de student

Art. 70 t.e.m. 75.

[...]

Decr. 30-4-2004

Afdeling 5. - Het onderwijs- en examenreglement

Art. 76.

Het instellingsbestuur maakt voor het begin van het academiejaar het onderwijsaanbod en het onderwijs- en examenreglement openbaar. [Het instellingsbestuur draagt er zorg voor dat de student vanaf het ogenblik van inschrijving het onderwijs- en examenreglement te allen tijde gemakkelijk kan raadplegen. Als een student er uitdrukkelijk om vraagt, is het instellingsbestuur ertoe gehouden een papieren kopie van het onderwijs- en examenreglement te overhandigen.]

Decr. 16-6-2006

Art. 77.

Het instellingsbestuur stelt een onderwijsregeling op. Deze omvat tenminste :

[1° voor elke bachelors- en mastersopleiding : de graad waartoe de opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en desgevallend de specificatie van de graad;]²

[1°bis voor elke opleiding van het hoger beroepsonderwijs :

- a) het diploma waartoe de opleiding leidt;
- b) de bacheloropleidingen die erop volgen;]²

[1°ter voor elke opleiding :

- a) de inhoud en de doelstellingen van de opleiding, het opleidingsprogramma en de indeling in opleidingsonderdelen;
- b) in voorkomend geval : de afstudeerrichtingen;
- c) de volgtijdelijkheid van de onderscheiden opleidingsonderdelen;
- d) de organisatie van de opleiding in de vorm van modeltrajecten en geïndividualiseerde trajecten;]²

[[1°quater]] voor elk opleidingsonderdeel : de doelstellingen van het opleidingsonderdeel (aard, inhoud, profiel) en het niveau van het opleidingsonderdeel (inleidend, uitdiepend, gespecialiseerd);

[[1°quinquies]] voor elke opleiding en voor elk opleidingsonderdeel :

- a) de regelen inzake de inschrijving van studenten, inzonderheid de keuzemogelijkheid tussen een diploma- of examencontract of tussen een credit- of examencontract en de mogelijkheden om de keuze voor een bepaald contract te wijzigen;
- b) in voorkomend geval : de bijzondere vooropleidingseisen en de bijkomende inschrijvingsvoorwaarden, evenals de voorwaarden waaronder een student kan worden ingeschreven indien hij niet voldoet aan de algemene vooropleidingseisen;
- c) de begin- en eindcompetenties;
- d) de studieomvang uitgedrukt in studiepunten;

- e) de voorwaarden waaronder vrijstellingen worden verleend;
- f) de gebruikte onderwijstaal;
- g) de voorwaarden waaronder de studenten opleidingsonderdelen kunnen volgen en daarover examens kunnen afleggen aan andere binnen- en buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs;]¹

2° Voor elke bachelorsopleiding in het hoger professioneel onderwijs :

- a) de bachelorsopleiding die erop volgt;
- b) de bachelorsopleidingen die erop volgen met bijkomende voorwaarden;
- c) de mastersopleidingen die erop volgen met de bijkomende voorwaarden zoals bedoeld in artikel 66, § 6;
- d) de vermelding : geen vervolgopleiding;

3° Voor elke bachelorsopleiding in het academisch onderwijs c.q. afstudeerrichting binnen een bachelorsopleiding in het academische onderwijs :

- a) de mastersopleiding(en) die er rechtstreeks op aansluiten zoals bedoeld in artikel 66, § 2, eerste volzin;
- b) c.q. de mastersopleiding(en) die er op aansluiten zoals bedoeld in artikel 66, § 2, tweede volzin;
- c) eventueel de andere mastersopleiding(en);
- d) eventueel de vermelding geen rechtstreekse vervolgopleiding;

4° Voor elke mastersopleiding :

- a) de bachelorsopleiding c.q. afstudeerrichting waarop de mastersopleiding rechtstreeks aansluit zoals bedoeld in artikel 66, § 2, eerste volzin;
- b) c.q. de bachelorsopleiding(en) c.q. afstudeerrichting(en) waarop de mastersopleiding aansluit zoals bedoeld in artikel 66, § 2, tweede volzin;
- c) c.q. de bachelorsopleiding(en) bedoeld in artikel 66, § 6;
- d) eventueel de andere bachelorsopleiding(en);
- e) in voorkomend geval de mastersopleidingen die erop volgen zoals bedoeld in artikel 66, § 5;
- f) in voorkomend geval de mastersopleidingen die erop volgen met bijkomende voorwaarden zoals bedoeld in artikel 66, § 5;

5° Voor elke mastersopleiding die volgt op een andere mastersopleiding :

- a) de mastersopleiding(en) waarop de mastersopleiding volgt;
- b) eventueel de andere mastersopleidingen met de bijkomende voorwaarden;

6° Voor elke bachelorsopleiding die volgt op een bachelorsopleiding :

- a) de bachelorsopleiding(en) waarop de bachelorsopleiding volgt;
- b) eventueel de andere bachelorsopleidingen met de bijkomende voorwaarden;

7° de organisatie van het academiejaar met inbegrip van de vakantieregeling voor de studenten;

8° de wijze van bepalen van het aantal studiepunten van elk opleidingsonderdeel en de daarbij gehanteerde criteria en normen;

9° de gedragscode inzake de taalregeling;

[10° de voorwaarden waaronder attesten van bekwaamheid worden verleend;

11° de interne beroepsprocedures inzake :

- a) het verlenen van bewijzen van bekwaamheid;
- b) het toekennen van vrijstellingen;
- c) het opleggen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma, en het vaststellen van de studieomvang van dergelijk programma;
- d) het opleggen van een in [artikel 52](#) van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen bedoelde maatregel van studievoortgangsbewaking;

12° de wijze waarop de in 11° bedoelde beslissingen worden herzien indien zij zijn aangetast door materiële vergissingen;]¹

13° de procedure ter behandeling van klachten van de studenten met betrekking tot de onderwijsverzorging;

[14° de regelen inzake de organisatie van informatiesessies voor studenten die zich voor de eerste maal inschrijven aan de instelling.]¹

[]¹ Decr. 30-4-2004; []² Decr. 30-4-2009; [[]] Decr. 30-4-2009

Art. 78.

Het instellingsbestuur stelt een examenregeling op. Deze omvat tenminste :

- 1° de wijze waarop de vorm van de examens wordt bepaald en bekendgemaakt;
- 2° de periodes waarbinnen de examens worden afgelegd;
- 3° de wijze waarop de openbaarheid van zowel de mondelinge als schriftelijke examens wordt gewaarborgd;
- 4° [de wijze van samenstelling van de examencommissies en de wijze waarop de representativiteit van die commissies wordt gegarandeerd;]²
- 5° de aanstelling en de taakomschrijving van de ombudsman;
- 6° de wijze van bekendmaking van de resultaten van de examens en van de proclamatie van de afgestudeerden van een opleiding;
- 7° de procedure en voorwaarden om te slagen en om vermeldingen toe te kennen aan geslaagde studenten;
- 8° de procedure waarbij geschillen tussen de studenten en de examinatoren voor of na het bekend maken van de examenresultaten worden behandeld. Deze procedure vermeldt eveneens de interne en externe beroepsmogelijkheden voor de betrokken studenten;
- [9° de volgtijdelijkheid van de onderscheiden examens;
- 10° de algemene regels en de modaliteiten van deliberatie;
- 11° de wijze waarop omgegaan wordt met overmacht of met onregelmatigheden tijdens het examenverloop;
- 12° de wijze waarop examenbeslissingen, aangetast door materiële vergissingen, worden herzien;]¹
- [13° of het mogelijk is om van opleidingsonderdelen waarvan het examen uit twee of meer onderdelen bestaat, de resultaten voor bepaalde examenonderdelen te behouden in een volgend academiejaar en de voorwaarden waaronder dit kan gebeuren.]²

[]¹ Decr. 30-4-2004; []² Decr. 16-6-2006

Art. 79.

[...]

Decr. 30-4-2004

Afdeling 6. - Studievoortgang**Art. 80 t.e.m. 82.**

[...]

Decr. 30-4-2004

Afdeling 7. - Bekrachtiging van de studies**Art. 83.**

[§ 1. Het instellingsbestuur verleent een diploma van gegradueerde met nadere kwalificatie aan ieder die een opleiding van het hoger beroepsonderwijs met succes heeft voltooid.]

§ 1bis. Het instellingsbestuur verleent de graad van bachelor met nadere kwalificatie en in voorkomend geval specificatie aan ieder die de betreffende bachelorsopleiding met succes heeft voltooid.

§ 2. Het instellingsbestuur verleent de graad van master met nadere kwalificatie en in voorkomend geval specificatie aan ieder die de betreffende mastersopleiding met succes heeft voltooid.

[§ 3. Bij een diploma van gegradueerde wordt steeds een diplomasupplement uitgereikt. Dit is een document dat de inhoud van de studies van de cursist en de structuur van het onderwijs in het land waar de cursist gestudeerd heeft, verduidelijkt. De Vlaamse Regering bepaalt de modellen van het diploma van gegradueerde en van het diplomasupplement, en de nadere modaliteiten met betrekking tot het uitreiken van het diploma van gegradueerde en het diplomasupplement.]

Decr. 30-4-2009

Art. 84.

De graad van 'doctor' wordt behaald na de openbare verdediging van een proefschrift.

Art. 85.

[§ 1. Het bestuur van de instelling waaraan de student met succes zijn opleiding afrondt, kent de betreffende graad toe en reikt het diploma met bijhorend diplomasupplement toe. Het bestuur van de instelling kan het diploma van een opleiding en de overeenstemmende graad ook toekennen aan een persoon die beschikt over een bewijs van bekwaamheid [[en/of EVK's]], bedoeld in [artikel 51](#) van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen.] Het diploma vermeldt na de graad de studieomvang van de opleiding. De Vlaamse regering bepaalt de vorm van de diploma's en de inhoud van het diplomasupplement. Het diplomasupplement geeft een aanduiding van de aard van de opleiding, de duur van de opleiding, het voltooide opleidingsprogramma [en de behaalde creditbewijzen], de eventueel verleende vrijstellingen en eventueel de vooropleiding en de vermelding van de instelling(en) waaraan de student de opleidingsonderdelen heeft gevolgd als die verschillend is (zijn) van de uitreikende instelling of in het geval van gezamenlijke diplomering.

[§ 2. Het instellingsbestuur verleent een creditbewijs aan een student die geslaagd is voor het betrokken opleidingsonderdeel. Door het verlenen van een creditbewijs krachtens het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, is dit van rechtswege erkend en bekrachtigd.

Het instellingsbestuur levert bij het beëindigen van een creditcontract, of op vraag van een student, een document met de behaalde creditbewijzen af. Het document vermeldt in elk geval :

- 1° de instelling waaraan het document uitgereikt wordt en de opleiding waarbinnen het/de opleidingsonderde(e)l(en) kader(t)(en);
- 2° het profiel van de betrokken opleiding;
- 3° de benaming van het/de opleidingsonderde(e)l(en);
- 4° het aantal credits en in voorkomend geval de toegekende eindbeoordeling met eventueel de graad van verdienste;

5° de doelstellingen van het/de opleidingsonderde(e)l(en) (aard, inhoud, profiel);

6° het niveau van het/de opleidingsonderde(e)l(en) (inleidend, uitdiepend, gespecialiseerd).

De Vlaamse Regering kan nadere regelen inzake de vorm van de documenten bepalen.

De instellingen houden een beschrijving bij van de opleidingsonderdelen die zij aanbieden of hebben aangeboden.]

Decr. 30-4-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Art. 86.

§ 1. Twee of meer universiteiten kunnen binnen de perken van hun onderwijsbevoegdheid een gezamenlijk diploma uitreiken en de betreffende graad van bachelor, master of doctor verlenen aan de student die met succes een door de betrokken universiteiten gezamenlijk georganiseerde opleiding heeft voltooid of na de succesvolle openbare verdediging van een proefschrift voorbereid onder gezamenlijke supervisie.

§ 2. Twee of meer hogescholen kunnen binnen de perken van hun onderwijsbevoegdheid een gezamenlijk diploma uitreiken en de betreffende graad bachelor of master verlenen aan de student die met succes een door de betrokken hogescholen gezamenlijk georganiseerde opleiding heeft voltooid.

[§ 3. Twee of meer hogescholen of twee of meer universiteiten kunnen een in § 1 en § 2 bedoelde gezamenlijke opleiding aanbieden die over twee of meer studiegebieden heen gerangschikt wordt, als de betrokken instellingen in elk van de betreffende studiegebieden onderwijsbevoegdheid hebben.

Indien het gaat om een bachelorsopleiding die volgt op een andere bachelorsopleiding of om een mastersopleiding die volgt op een andere mastersopleiding dan volstaat het dat elk van de betrokken instellingen onderwijsbevoegdheid heeft in ten minste één van de betreffende studiegebieden waarin de gezamenlijke opleiding wordt gerangschikt.

§ 4. De hogescholen of de universiteiten die een gezamenlijk georganiseerde opleiding zoals bedoeld in § 1 en § 2 aanbieden, sluiten een overeenkomst die afspraken bevat omtrent het opleidingsprogramma, de wijze van administratie van de studenten en de financiële transacties tussen de instellingen.]

Decr. 19-3-2004

[§ 5. Onverminderd de toepassing van artikel 24bis, kunnen universiteiten of hogescholen voor de toepassing van dit artikel besluiten de uitreiking van gezamenlijke diploma's te differentiëren per afstudeerrichting.]

Decr. 4-7-2008

[Art. 86bis.

De graad of het diploma van een opleiding kan enkel worden verleend aan een student die ingeschreven is op grond van een diplomacontract of van een examencontract, aangegaan met het oog op het behalen van een graad of een diploma van de opleiding. Deze bepaling geldt onverminderd de mogelijkheid van het instellingsbestuur om een diploma uit te reiken op grond van een bewijs van bekwaamheid [[en/of EVK's]], zoals bepaald in artikel 51, § 1.]

Decr. 30-4-2004; [[]] Decr. 16-6-2006

Afdeling 8. - Gelijkwaardigheid buitenlandse diploma's of getuigschriften

Art. 87.

§ 1. De Vlaamse regering legt na advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad de algemene gelijkwaardigheid vast van de diploma's van hoger onderwijs, afgegeven in een land waar de Conventie betreffende de erkenning van diploma's van hoger onderwijs in de Europese regio opgemaakt in Lissabon op 11 april 1997 van toepassing is, met de overeenstemmende diploma's en graden van het hoger onderwijs afgegeven in de Vlaamse Gemeenschap. Het advies slaat op de vraag of er in die landen een gelijkwaardig systeem van kwaliteitszorg met in begrip van gelijkwaardige beoordelingskaders operationeel is. Het advies wordt

geacht gegeven te zijn indien het niet binnen de door de Vlaamse regering bepaalde termijn werd verstrekt.

§ 2. De Vlaamse regering kan na advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en van de Vlaamse Hogescholenraad de algemene gelijkwaardigheid met de in dit decreet bepaalde graden vastleggen van [studiebewijzen] afgegeven in een ander land dan bedoeld in § 1. Het advies wordt geacht te zijn gegeven indien het niet binnen de door de Vlaamse regering bepaalde termijn werd verstrekt.

Decr. 19-3-2004

Art. 88.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van de volledige gelijkwaardigheid van [studiebewijzen] die niet in een besluit zoals bedoeld in artikel 87 zijn opgenomen met de in dit decreet bepaalde graden.

Decr. 19-3-2004

Art. 89.

[De Vlaamse Regering kan de gelijkwaardigheid bepalen van de kwalificaties en de specificaties van de bachelors- en mastersdiploma's uitgereikt in de Franse Gemeenschap c.q. door de Koninklijke Militaire School te Brussel met de kwalificaties en de specificaties van de bachelors- en mastersdiploma's uitgereikt in de Vlaamse Gemeenschap.]

Decr. 30-4-2004

[Art. 89bis.

§ 1. Voor de studiebewijzen die voorkomen in het hogeronderwijsregister van een partij bij het internationaal verdrag houdende aanwijzing van een Accreditatieorgaan, worden de gelijkwaardige Vlaamse studiebewijzen vastgelegd.

De gelijkwaardigheden worden vastgelegd in een bij besluit van de Vlaamse regering vastgestelde equivalentielijst.

De Vlaamse regering bepaalt de procedurele en methodologische regelen volgens dewelke de equivalentielijst wordt ontwikkeld.

§ 2. In afwachting van de vaststelling van de equivalentielijst of in afwachting van de opname van een bepaald studiebewijs in de equivalentielijst, worden de gelijkwaardigheden vastgesteld overeenkomstig de overige artikelen van deze afdeling.]

Decr. 19-3-2004

[AFDELING 8bis. - Eensluitendverklaring van studiebewijzen

Art. 89ter.

§ 1. Instellingsbesturen zijn ertoe gemachtigd om kopieën van studiebewijzen, afgeleverd binnen onderwijs, ten behoeve van de inschrijving of de studievoortgang van studenten eensluitend te verklaren.

Het eensluitend verklaren van een kopie van een studiebewijs is het bevestigen dat de voorgelegde kopie overeenstemt met het originele studiebewijs.

§ 2. Eensluitendverklaringen die overeenkomstig de in § 1 bedoelde beginselen zijn geschied op de vooravond van de inwerkingtreding van deze afdeling, worden geacht rechtmatig te zijn.]

Decr. 19-3-2004

Afdeling 9. - Taalregeling

Art. 90.

De bestuurstaal in de hogescholen en universiteiten is het Nederlands.

Art. 91.

§ 1. De onderwijstaal in hogescholen en universiteiten is het Nederlands.

In de bachelors- en in de mastersopleidingen kan evenwel een andere taal worden gebruikt voor de volgende opleidingsonderdelen :

1° de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;

2° de opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gasthoogleraren of gastprofessoren;

3° de anderstalige opleidingsonderdelen die, met instemming van het instellingsbestuur, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs.

Het instellingsbestuur kan tevens beslissen dat in beperkte mate voor opleidingsonderdelen een andere taal dan het Nederlands wordt gebruikt wanneer de meerwaarde voor de studenten en de functionaliteit voor de opleiding blijkt uit de expliciet gemotiveerde beslissing daartoe en op voorwaarde dat de hiervoor aangewezen docent de andere taal op adequate wijze beheerst.

In geen geval kan eenzelfde opleidingsonderdeel, behalve in de gevallen hierboven vermeld in het tweede lid, 1° en 3°, en in de gevallen waarin het opleidingsonderdeel door een anderstalige gastdocent wordt gedoceerd, volledig in een andere taal aangeboden worden.

Voor de bachelorsopleidingen is het gebruik van een andere taal dan het Nederlands beperkt tot ten hoogste 10% van de omvang van het opleidingsprogramma; voor het bepalen van die grens worden de opleidingsonderdelen bedoeld in het tweede lid, 1° en 3°, niet meegerekend.

In het hoger professioneel onderwijs geldt bovendien de beperking dat over de leerstof die in een andere taal wordt aangeboden, behalve in de gevallen vermeld in het tweede lid, 1° en 3°, nooit een examen afgenomen kan worden, tenzij dezelfde leerstof ook in het Nederlands werd aangebracht of gedoceerd.

Met inachtneming van het voorgaande hebben de studenten het recht over een opleidingsonderdeel waarin een andere onderwijstaal dan het Nederlands werd gebruikt, examen in het Nederlands af te leggen, met uitzondering van de opleidingsonderdelen bedoeld in het tweede lid, 1° en 3°.

§ 2. In afwijking van het bepaalde in § 1, kan het instellingsbestuur bachelors- en mastersopleidingen volledig in een andere taal dan het Nederlands aanbieden indien het om opleidingsprogramma's gaat die specifiek ten behoeve van buitenlandse studenten zijn ontworpen op voorwaarde dat er in dezelfde instelling een equivalente opleiding in het Nederlands wordt aangeboden.

Desgevallend kan het aanbod van een anderstalige opleiding en van de equivalente opleiding in het Nederlands worden verwezenlijkt door samenwerking en taakverdeling tussen voor de betrokken opleiding bevoegde instellingen binnen eenzelfde provincie zonder dat afbreuk gedaan wordt aan het recht van de student om een volledige opleiding in het Nederlands te volgen overeenkomstig de voorschriften van § 1.

Voor de toepassing van deze paragraaf worden het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de provincie Vlaams-Brabant als één geheel beschouwd.

Voorafgaand aan het indienen van de omvormingsvoorstellen zoals bedoeld in de artikelen 123 en 125 moet er een akkoord tussen de instellingen zijn als de equivalente opleiding niet aan dezelfde instelling wordt aangeboden. Dit akkoord wordt bij het omvormingsdossier gevoegd.

§ 3. In afwijking van het bepaalde in §§ 1 en 2, kan het instellingsbestuur mastersopleidingen in een andere taal dan het Nederlands aanbieden indien het gaat om opleidingsprogramma's die specifiek in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking ten behoeve van buitenlandse studenten zijn ontworpen [of indien het gaat om mastersopleidingen van Erasmus Mundus]¹.

§ 4. In afwijking van § 1, bepaalt het instellingsbestuur de onderwijstaal in de bachelorsopleidingen waarvoor de inschrijving alleen openstaat voor personen die reeds in het bezit zijn van een graad van bachelor, de mastersopleidingen waarvoor de inschrijving alleen openstaat voor personen die reeds in het bezit van een graad van master, en in de onderwijs- en andere studieactiviteiten die als nascholing of bijscholing worden georganiseerd bedoeld in artikel 17.

§ 5. Het instellingsbestuur stelt terzake een gedragscode op na raadpleging van de studenten en legt deze vast in het onderwijs- en examenreglement.

§ 6. Het instellingsbestuur geeft rekenschap over zijn beleid inzake het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands in een jaarlijks verslag met een overzicht van de doelstellingen en resultaten onderbouwd door kwantitatieve gegevens en over de wijze waarop het de betreffende decretale voorschriften heeft gehandhaafd. Dit verslag wordt aan de Vlaamse regering en aan het Vlaams Parlement bezorgd binnen de drie maanden na het einde van het academiejaar.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen betreffende de wijze van verantwoording.

[§ 7. In afwijking van artikel 91, § 1, eerste lid, wordt het onderwijs in de professioneel gerichte bacheloropleiding in de scheepswerktuigkunde en de academisch gerichte bachelor- en masteropleiding in de nautische wetenschappen in het Nederlands en in het Frans gegeven.]²

[]¹ Decr. 30-4-2004; []² Decr. 20-2-2009

HOOFDSTUK IV. - Kwaliteitszorg

Art. 92.

[De ambtshalve geregistreerde instellingen] zorgen voor de interne en de externe kwaliteitszorg van de onderzoeksactiviteiten :

- zij zien permanent en op eigen initiatief toe op de kwaliteit van hun onderzoeksactiviteiten;
- zij voorzien, zoveel mogelijk met andere binnenlandse en buitenlandse instellingen, in een regelmatige beoordeling, ten minste om de acht jaar, van de kwaliteit van de onderzoeksactiviteiten van de instelling. Van de uitkomsten van deze beoordeling wordt er een openbaar verslag gemaakt;
- zij geven gevolg aan de uitkomsten van de kwaliteitsbeoordeling in hun beleid.

Decr. 19-3-2004

Art. 93.

§ 1. [De ambtshalve geregistreerde instellingen]¹ zorgen voor de interne en externe kwaliteitszorg van de onderwijsactiviteiten. Zij zien permanent en op eigen initiatief toe op de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten. Zij betrekken de studenten, de alumni en de externe deskundigen uit het beroepsveld bij de processen van interne en externe kwaliteitsbewaking. Zij voorzien gezamenlijk in een regelmatige externe beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten, naar gelang van het geval per opleiding of per cluster van opleidingen. De externe beoordeling gebeurt ten minste om de acht jaar voor de bachelors- en de mastersopleidingen.

[§ 1bis. De bepalingen van §§ 2, 3, 3bis en 4 zijn niet van toepassing op de opleidingen waarvoor een beroep wordt gedaan op de in artikel 60sexies vermelde accreditatieprocedure.]²

§ 2. De externe beoordeling van eenzelfde opleiding of cluster van opleidingen, bedoeld in § 1, gebeurt voor alle instellingen die deze opleiding of deze cluster van opleidingen organiseren, door een visitatiecommissie die het geheel van haar werkzaamheden afrondt binnen een bestek van 24 maanden. Van de visitatiecommissies maakt ten minste één student deel uit die ingeschreven is in één van de te beoordelen opleidingen [of in een gelijkaardige opleiding]¹ op het moment van de samenstelling van de commissie.

§ 3. [De externe beoordelingen verlopen op grond van een protocol van kwaliteitszorg, dat openbaar wordt bekendgemaakt.

Het protocol van kwaliteitszorg wordt vastgelegd door :

1° de Vlaamse Hogescholenraad, voor wat betreft de bachelorsopleidingen binnen het hoger professioneel onderwijs, georganiseerd door de hogescholen;

2° de Vlaamse Interuniversitaire Raad, voor wat betreft :

- a) de academische opleidingen georganiseerd door de universiteiten,
- b) de opleidingen georganiseerd door de ambtshalve geregistreerde instellingen, niet zijnde een

universiteit of een hoge school;

3° de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad, voor wat betreft de academische opleidingen georganiseerd door de hogescholen in het kader van een associatie en voor wat betreft de opleidingen georganiseerd door universiteiten en hogescholen gezamenlijk.]¹

[Het protocol van kwaliteitszorg voorziet ten minste in :

1° de mogelijkheid voor het instellingsbestuur om technische opmerkingen en inhoudelijke bezwaren over te maken alvorens de commissie de externe beoordeling definitief vaststelt;

2° de plicht voor de visitatiecommissie om ten aanzien van het instellingsbestuur schriftelijk te antwoorden op de geformuleerde inhoudelijke bezwaren.]³

[§ 3bis. De externe beoordelingen worden gecoördineerd door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad, overeenkomstig de bevoegdheidsverdeling uiteengezet in § 3, tweede lid.

De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissies die vanaf 31 december 2004 door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad in de in het derde lid bedoelde hoedanigheid van van rechtswege erkend(e) evaluatieorga(a)n(en) wordt vastgelegd. De Erkenningscommissie geeft daarbij op grond van vooraf opgestelde en voldoende kenbaar gemaakte criteria aan dat de leden van de visitatiecommissies in onafhankelijkheid de hen opgedragen opdrachten kunnen vervullen. Indien de Erkenningscommissie besluit de samenstelling niet te bekrachtigen, dan legt de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad een nieuw voorstel voor. De Erkenningscommissie geeft de redenen aan waarom zij de samenstelling van een visitatiecommissie niet kan bekrachtigen.]¹

§ 4. De visitatiecommissies brengen de uitkomst van hun beoordeling van elke opleiding, cluster van opleidingen en van verwante opleidingen samen in een openbaar verslag.

§ 5. De instellingen geven gevolg aan de uitkomsten van de kwaliteitsbeoordeling in het beleid van de instelling.

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 16-6-2006; []³ Decr. 8-5-2009

HOOFDSTUK V. - Samenwerkingsakkoorden

Art. 94.

§ 1. De hogescholen en universiteiten kunnen in hun onderwijs- en examenregeling bepalen onder welke voorwaarden hun studenten, met naleving van de aldaar geldende onderwijs- en examenregeling, aan een andere hogeschool of universiteit in België, in een andere ambtshalve geregistreerde instelling voor hoger onderwijs, in een geregistreerde instelling voor hoger onderwijs, aan de Koninklijke Militaire School in Brussel of een instelling voor hoger onderwijs in het buitenland, voor zover deze een opleidingsprogramma van ten minste drie jaar aanbiedt, onderwijsactiviteiten kunnen volgen en examens kunnen afleggen over onderdelen van een opleidingsprogramma waarover in uitvoering van dit decreet examen moet worden afgelegd voor het behalen van een graad van bachelor of master.

§ 2. Een hogeschool of universiteit kan samen met een partnerinstelling, het weze een hogeschool of universiteit van de Franse Gemeenschap, [het weze een hogeschool van de Duitstalige Gemeenschap, het weze de Koninklijke Militaire School in Brussel,] het weze een buitenlandse universiteit of instelling voor hoger onderwijs, het weze met meerdere daarvan, tegelijk een diploma van hoger onderwijs, zoals bepaald in dit decreet, afleveren, en een diploma met een andere benaming dat door de partnerinstelling kan worden afgeleverd krachtens de voor haar geldende regelgeving, wanneer is voldaan aan de volgende voorwaarden :

1° tussen de hogeschool/universiteit en de partnerinstelling is een overeenkomst gesloten; deze overeenkomst bevestigt dat er voldoende overeenstemming is inzake doelstellingen en inhoud van de betrokken opleidingen en bevat de preciseringen in de onderwijsregeling die toepasselijk zullen zijn voor de betrokken studenten van de hogeschool/universiteit en van de partnerinstelling;

2° de betrokken studenten hebben ten minste één derde van de omvang van de opleiding, uitgedrukt in studiepunten, gevolgd en verworven in de andere instelling of instellingen dan deze waar zij bij de aanvang van de opleiding initieel waren ingeschreven;

3° de betrokken studenten zijn in het academiejaar waarin de bedoelde diploma's samen worden afgeleverd, ingeschreven in de hogeschool/universiteit, desgevallend enkel voor examens; deze eis geldt niet als het gaat om een uitwisseling van studenten in het kader van een Europees onderwijsprogramma;

4° in de overeenkomst tussen de hogeschool/universiteit en de partnerinstelling wordt gepreciseerd op welke wijze een eventuele dubbele aanrekening van de betrokken studenten of diploma's voor de subsidiëring van de betrokken instellingen wordt vermeden. Het diploma van het hoger onderwijs en het diploma met een andere benaming worden op eenzelfde document afgeleverd, tenzij de regelgeving geldend voor de partnerinstelling dit niet toelaat.

§ 3. Een universiteit of een hogeschool kan binnen de perken van haar onderwijsbevoegdheid met een of meer buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs [of met de Koninklijke Militaire School in Brussel] een gezamenlijk diploma uitreiken en de betreffende graad van bachelor of master verlenen aan de student die met succes een door de betrokken instellingen gezamenlijke opleiding heeft voltooid. [Een universiteit kan binnen de perken van haar onderwijsbevoegdheid met één of meer universiteiten van de Franse Gemeenschap een gezamenlijk diploma uitreiken en de betreffende graad van bachelor of master verlenen aan de student die met succes een door de betrokken instellingen gezamenlijke opleiding heeft voltooid. Een hogeschool kan binnen de perken van haar onderwijsbevoegdheid met één of meer hogescholen van de Franse of Duitstalige Gemeenschap een gezamenlijk diploma uitreiken en de betreffende graad van bachelor of master aan de student die met succes een door de betrokken instellingen gezamenlijke opleiding heeft voltooid.] De organisatie van de gezamenlijke opleiding vindt plaats in het kader van een internationaal of Europees onderwijsprogramma of in het kader van een samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken instellingen.

§ 4. Een universiteit kan samen met een andere binnenlandse of buitenlandse universiteit [of met de Koninklijke Militaire School in Brussel] een dubbeldiploma of een gezamenlijk diploma van de graad van doctor uitreiken na de openbare verdediging van een proefschrift ten overstaan van een jury waarin ten minste professoren van de betrokken instellingen zetelen en op voorwaarde dat de promovendus ten minste zes maanden aan de partneruniversiteit onderzoek heeft gedaan in het kader van zijn proefschrift.

Decr. 16-6-2006

Art. 95.

§ 1. Hogescholen en universiteiten kunnen met één of meer instellingen van hoger onderwijs een overeenkomst sluiten omtrent de gezamenlijke organisatie van onderwijs- en studieactiviteiten, onderzoek, dienstverlening, kwaliteitszorg, en het gebruik van infrastructuur. Omtrent sociale voorzieningen kunnen zij een overeenkomst sluiten met één of meer instellingen voor hoger onderwijs of V.Z.W.'s voor sociale voorzieningen bedoeld in het hogescholendecreet. Hogescholen en universiteiten kunnen met derden samenwerkingsovereenkomsten sluiten inzake de gezamenlijke organisatie van permanente vorming, het projectmatig wetenschappelijk onderzoek, de maatschappelijke en de wetenschappelijke dienstverlening met inachtneming van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten en hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en hogescholen met andere rechtspersonen.

§ 2. Hogescholen en universiteiten kunnen met één of meer instellingen van hoger onderwijs of derden een overeenkomst sluiten waarbij een personeelslid met zijn instemming [dan wel op zijn verzoek] belast wordt met een opdracht aan de andere onderwijsinstelling(en) of derde(n). Het betrokken personeelslid blijft gedurende de opdracht juridisch en administratief behoren tot zijn instelling van hoger onderwijs.

§ 3. De in §§ 1 en 2 bedoelde overeenkomst bepaalt tenminste de aard en de vorm van de samenwerking en desgevallend de termijn van de overeenkomst en de financiële en andere engagementen van de betrokken partijen. In geval de samenwerking de gezamenlijke organisatie van onderwijs- en andere studieactiviteiten betreft, vermeldt de overeenkomst ook de nadere regels inzake de bekrachtiging van de studies met inachtneming van de voorschriften inzake onderwijsbevoegdheid van de instellingen van hoger onderwijs.

Decr. 15-7-2005

[Art. 95bis.1.

[[De masteropleidingen die als masteropleidingen worden geselecteerd overeenkomstig het besluit nr. 2317/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 december 2003 tot invoering van een programma voor de verhoging van de kwaliteit van het hoger onderwijs en de bevordering van het intercultureel begrip door middel van samenwerking met derde landen (Erasmus Mundus) (2004-2008) of het besluit nr. 1298/2008/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 tot invoering van het actieprogramma Erasmus Mundus 2009-2013 voor de verhoging van de kwaliteit van het hoger onderwijs en de bevordering van het intercultureel begrip door middel van samenwerking met derde landen, worden niet beschouwd als nieuwe opleidingen zoals bedoeld in artikel 60septies. De instellingen kunnen deze opleidingen alleen maar aanbieden voor zover ze over de vereiste onderwijsbevoegdheid beschikken. Deze worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het tweede academiejaar volgend op het laatste academiejaar van de Europese erkenning of tot en met het einde van het tweede academiejaar na de verlenging van de Europese erkenning. De duur van de overgangsaccreditatie kan nooit meer dan 7 academiejaren zijn.]]¹

[Het instellingsbestuur kan de inschrijving voor een Erasmus Mundus mastersopleiding wel afhankelijk maken van een onderzoek naar de geschiktheid en de bekwaamheid van de student om deze opleiding te volgen.]²

[¹ Decr. 30-4-2004; [² Decr. 16-6-2006; [[]] Decr. 8-5-2009

[HOOFDSTUK Vbis. - Deelname in rechtspersonen**Art. 95bis.**

§ 1. Hogescholen en universiteiten kunnen op grond van een formele beslissing van het instellingsbestuur deelnemen in volgende rechtspersonen :

1° de spin-off bedrijven en spin-offondersteunende bedrijven, bedoeld in [het decreet van 22 februari 1995](#) betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen;

2° de in artikel 101bis, 2° bedoelde voor valorisatie bevoegde dienst;

3° de instanties bedoeld in artikel 101bis, 3°, a), artikel 169ter, § 7bis van het universiteitendecreet en artikel 215bis, § 8 van het hogescholendecreet;

4° de rechtspersonen zonder winstoogmerk die het beheer of de coördinatie van sociale voorzieningen tot doel hebben;

5° de rechtspersonen zonder winstoogmerk met een maatschappelijk doel gericht op onderzoek, de organisatie of coördinatie van contractonderwijs, sociaal-culturele dienstverlening of de organisatie of coördinatie van administratieve diensten of dienstverlening;

[[6° de rechtspersonen met als maatschappelijk doel het verwerven of beheren van gebouwen en infrastructuur bestemd voor onderwijs, onderzoek, wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening, verblijven van studenten, onderzoekers en gastprofessoren of voor de valorisatie van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek.]]

De bepalingen van het eerste lid doen geen afbreuk aan :

1° de bepalingen van Hoofdstuk VI;

2° de mogelijkheid om effecten aan te houden in de zin van artikel 2 van de wet van 22 april 2003 betreffende de openbare aanbiedingen van effecten.

§ 2. Instellingsbesturen kunnen een personeelslid met zijn instemming belasten met een taak bij de in § 1, eerste lid bedoelde rechtspersonen.

Het betrokken personeelslid blijft gedurende de opdracht juridisch en administratief behoren tot de terbeschikkingstellende hogeschool of universiteit.

§ 3. Aan een in § 1, eerste lid bedoelde rechtspersoon kan een gebruiksrecht worden toegekend op lokalen, infrastructuur, diensten of personeel van de hogeschool of de universiteit. Dit gebruiksrecht

moet het voorwerp uitmaken van een overeenkomst tussen het instellingsbestuur en de rechtspersoon.

Het in het eerste lid bedoelde gebruiksrecht kan niet in een rechtspersoon worden ingebracht.

§ 4. De in § 1, eerste lid bedoelde rechtspersonen leggen de jaarrekeningen en jaarverslagen ter kennisgeving aan het instellingsbestuur voor. Deze verplichting doet geen afbreuk aan eventuele bijkomende of zwaardere rapporteringsverplichtingen die door bijzondere regelgeving of op grond van een overeenkomst worden opgelegd.

§ 5. Indien de rechtspersonen waarin hogescholen en universiteiten deelnemen, niet voldoen aan de bij of krachtens decreet gestelde voorwaarden :

1° ontzegt het instellingsbestuur aan deze rechtspersoon elk gebruik van lokalen, infrastructuur, diensten en personeel, en

2° neemt het instellingsbestuur de nodige maatregelen opdat de hogeschool of de universiteit zich uit de rechtspersoon terugtrekt, behoudens indien de onregelmatigheid onverwijld kan worden rechtgezet.

§ 6. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder "deelnemen" verstaan :

1° een rechtspersoon oprichten, of

2° een participatie in een rechtspersoon verwerven of houden, of

3° zich in een rechtspersoon laten vertegenwoordigen.]

Decr. 19-3-2004; [[]] Decr. 22-6-2007

HOOFDSTUK VI. - Associaties

Afdeling 1. - Algemene bepaling

Art. 96.

De rechtspersonen verantwoordelijk voor een universiteit of een hogeschool kunnen slechts een beroep doen op de regelen inzake associaties indien zij lid zijn van een associatie die voldoet aan de voorwaarden die in dit hoofdstuk worden bepaald.

Afdeling 2. - Structuur

Art. 97.

§ 1. Een associatie is een vereniging zonder winstoogmerk die bestaat uit volgende leden, verder 'partners' genoemd :

1° enerzijds één rechtspersoon verantwoordelijk voor één universiteit die zowel bachelors- als mastersopleidingen kan aanbieden, en

2° anderzijds ten minste één rechtspersoon verantwoordelijk voor een hogeschool.

In afwijking van de bepalingen van het eerste lid, 1°, kunnen [de Universiteit Hasselt] en de transnationale Universiteit Limburg gezamenlijk lid worden van dezelfde associatie.

§ 2. De vereniging zonder winstoogmerk kan naast de in § 1 bedoelde partners natuurlijke personen omvatten met een engagement of verdienste op het vlak van het hoger onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek.

Decr. 16-6-2006

Art. 98.

Op het ogenblik dat de partners beslissen tot fusie in de vereniging zonder winstoogmerk, blijft deze een associatie in de zin van dit hoofdstuk.

Art. 99.

Een universiteit of hogeschool kan slechts onder één associatie ressorteren.

Afdeling 3. - Bevoegdheden

[Onderafdeling 1. - Algemene bevoegdheden]

Decr. 19-3-2004

Art. 100.

De partners kunnen hun bevoegdheden ten aanzien van de betrokken universiteit of hogescho(o)l(en) geheel of gedeeltelijk aan de associatie overdragen.

De associatie waaraan bevoegdheden inzake het organiseren van opleidingen en het verlenen van de overeenstemmende graden van bachelor en master in of over de georganiseerde studiegebieden zijn overgedragen, oefent deze bevoegdheden uit overeenkomstig de regelen die op de onderscheiden instellingen van toepassing zijn.

Art. 101.

De partners dragen aan de associatie ten minste bevoegdheden over inzake volgende aangelegenheden :

1° de ordening van een rationeel onderwijsaanbod binnen de onderwijsbevoegdheid van de instellingen zoals bepaald in de artikelen 26 tot 53. Inzonderheid worden in onderling overleg meerjarenplannen terzake opgesteld;

2° de afstemming van de opleidingsprofielen, het structureren van de opleidingstrajecten en een verbetering van de doorstromingsmogelijkheden, met bijzondere aandacht voor deze tussen bachelors- en mastersopleidingen;

3° de organisatie van trajectbegeleiding voor studenten;

4° de afstemming van de interne reglementen inzake het personeelsbeleid;

5° het opstellen en uitvoeren van een meerjarenplan voor onderwijsvernieuwing en onderwijsverbetering aansluitend bij een gezamenlijk opgezet systeem van interne kwaliteitszorg voor het onderwijs;

6° het opstellen van een meerjarenplan voor het onderzoek en de maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening, aansluitend bij een gezamenlijk opgezet systeem voor kwaliteitszorg voor het onderzoek;

7° de onderzoeksgebondenheid van de academisch gerichte bachelorsopleidingen en van de mastersopleidingen aangeboden door de hogescholen van de associatie in het kader van het meerjarenplan voor onderzoek;

8° het opstellen van een meerjarenplan voor de onderlinge afstemming van investeringen, infrastructuur, bibliotheek- en documentatievoorzieningen;

9° het uitwerken van een procedure voor de aanwijzing van een adequaat aantal vertegenwoordigers van de hogescho(o)l(en) die academisch gerichte bachelorsopleidingen en mastersopleidingen aanbieden, in de onderzoeksraad van de universiteit;

10° het uitbrengen van een advies over het aanbieden van een nieuwe bachelors- of mastersopleiding in een instelling, overeenkomstig de bepalingen van artikel 61, § 1, tweede lid, 1°, a);

11° het uitbrengen van een advies over de omvorming van een basisopleiding van twee cycli tot een bachelors- en mastersopleiding in het academisch onderwijs, overeenkomstig de bepalingen van artikel 123, § 3, 1°;

12° het uitbrengen van een advies over het onderwijsontwikkelingsplan zoals bedoeld in artikel 183bis, § 3, tweede lid, van het hogescholendecreet en over het onderwijsontwikkelingsplan zoals bedoeld in artikel 130ter, § 2, laatste zin, van het universiteitendecreet.

[Onderafdeling 2. - Algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement

Art. 101bis.

Een associatie legt een algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement vast, waarin ten minste volgende elementen worden opgenomen :

1° het algemeen onderzoeksbeleid in de schoot van de associatie;

2° de aanduiding en taakomschrijving van de binnen de associatie voor valorisatie bevoegde dienst, zijnde een verzelfstandigde dienst onder gezag of toezicht van de associatie of de universiteit. Inzonderheid worden volgende elementen vastgelegd :

a) de rapporteringsplicht van de dienst ten behoeve van de associatie en de partners,

b) de werkingsregelen van dienst en de wijze van samenwerking tussen de dienst en de onderzoeksdiensten van de partners;

3° de algemene en minimale regelen betreffende het beleid inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 169ter van het universiteitendecreet en artikel 215bis van het hogescholendecreet, waarbij inzonderheid volgende elementen worden vastgelegd :

a) de instantie waaraan de vermogensrechten op een vinding gedaan in het kader van instellingsgebonden onderzoekstaken toekomen, zijnde :

1) de associatie, of een dienst zonder c.q. met rechtspersoonlijkheid onder het gezag c.q. het toezicht van de associatie. In dat geval komt aan de partner waaraan de instellingsgebonden onderzoekstaken zijn verricht, een billijke return toe, of

2) de universiteit, of een dienst zonder c.q. met rechtspersoonlijkheid onder het gezag c.q. het toezicht van de universiteit. Zo de instellingsgebonden onderzoekstaken niet aan de universiteit doch aan een andere partner werden verricht, komt aan deze partner een billijke return toe, of

3) de partner waaraan de instellingsgebonden onderzoekstaken zijn verricht,

b) de gevallen waarin aan de verschillende partners bij de associatie een kosteloos gebruiksrecht op een vinding toekomt voor wat betreft onderwijs en onderzoek,

c) een richtlijn inzake de billijke return ten voordele van de onderzoeker wiens vermogensrechten op een vinding worden overgedragen,

d) de beleidslijnen inzake de sensibilisering van onderzoekers met betrekking tot de vatbaarheid van vindingen voor de vestiging van commerciële intellectuele rechten;

4° de algemene en minimale regelen inzake de samenwerking van instellingen met derden op grond van dienstverleningscontracten in de zin van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen, waarbij inzonderheid worden vastgelegd of omschreven :

a) de regelen inzake het afsluiten, het beheer en de uitvoering van dienstverleningscontracten,

b) de regelen inzake de vergoeding van personeelsleden die worden ingezet bij de uitvoering van dienstverleningscontracten,

c) een richtlijn inzake de besteding van de inkomsten uit dienstverleningscontracten;

5° de algemene en minimale regelen inzake de deelname van partners in rechtspersonen, waarbij inzonderheid worden vastgelegd of omschreven :

a) een richtlijn aan de hand waarvan de partners de noodzakelijkheid en opportuniteit van de deelname in een rechtspersoon nagaan. Dit beoordelingskader vertrekt vanuit het gegeven dat dergelijke deelname slechts aangewezen is indien de vooropgestelde doelstellingen niet even efficiënt en effectief nagestreefd kunnen worden door de partner zelf of door middel van een overeenkomst,

b) een richtlijn inzake de minimale verantwoordingsplicht van de rechtspersoon. Deze verantwoording moet een evaluatie van de deelname in de rechtspersoon mogelijk maken;

6° de wijze waarop conflicten over de uitvoering van het onderzoeks- en samenwerkingsreglement

worden beslecht.

Art. 101ter.

De bepalingen van het algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement die relevant zijn voor de onderzoekers, worden uitgewerkt in de rechtspositieregeling van de partners, dan wel in de overeenkomsten met de betrokken onderzoekers.

Art. 101quater.

De eerste versie van het algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement komt uiterlijk op 1 oktober 2005 tot stand.]

Decr. 19-3-2004

[Onderafdeling 3. - Instrumentele bevoegdheden]

Decr. 19-3-2004

Art. 102.

[De partners kunnen aan de associatie financiële middelen toekennen.

De partners kunnen een personeelslid met zijn instemming belasten met een opdracht bij de associatie, ongeacht de aard van de tewerkstelling. Het betrokken personeelslid blijft gedurende de opdracht juridisch en administratief behoren tot de terbeschikkingstellende instelling.]

Decr. 19-3-2004

Afdeling 4. - [Medezeggenschap

Onderafdeling 1. - Medezeggenschap in personeelsaangelegenheden

Art. 103.

§ 1. Op het niveau van de associatie is er een medezeggenschapscomité dat is samengesteld uit een afvaardiging van het associatiebestuur en een afvaardiging van het personeel van de instellingen bij de associatie.

Het medezeggenschapscomité bestaat uit een aantal afgevaardigden van het associatiebestuur en tenminste evenveel afgevaardigden van het personeel.

§ 2. De afvaardiging van het associatiebestuur bestaat uit een aantal afgevaardigden van de bevoegde beslissingsorganen.

De afvaardiging van het personeel bestaat uit een aantal afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties, aangewezen uit de afgevaardigden in de medezeggenschapsorganen in de instellingen van de associatie. Personeelsleden met een mandaat in een beslissingsorgaan van de associatie kunnen niet optreden als afgevaardigde van het personeel.

Art. 103bis.

In het medezeggenschapscomité wordt onderhandeld over een voorstel van beslissing over de afstemming van de interne reglementen over het personeelsbeleid zoals bedoeld in artikel 101, 4°.

Ingeval en voor zover deze bevoegdheden met toepassing van artikel 100, 101 of 102 aan de associatie zijn overgedragen, wordt in het medezeggenschapscomité eveneens onderhandeld over alle regelingen in verband met :

1° de administratieve rechtspositieregeling;

2° de geldelijke rechtspositieregeling;

3° de regeling van de collectieve arbeidsverhoudingen in de associatie;

4° de onderwijsorganisatorische maatregelen met een rechtstreeks effect op de arbeidsorganisatie of de organisatie van het werk.

De onderhandelingen leiden tot een protocol waarin de standpunten van de respectieve afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties worden weergegeven.

Art. 103ter.

Het bestuur van de associatie bezorgt het medezeggenschapscomité de volgende inlichtingen, verslagen en bescheiden van de associatie :

- 1° algemene informatie over de werking en de organisatie van de associatie;
- 2° het organogram van de associatie, met de interne organisatiestructuur, de bestuursstructuur, de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- 3° de statuten van de associatie;
- 4° de begroting;
- 5° de meerjarenbegroting;
- 6° de jaarrekening;
- 7° het jaarverslag;
- 8° een overzicht van de inkomsten van welke aard dan ook;
- 9° de personeelsformatie;
- 10° de evolutie van het aantal personeelsleden en de vooruitzichten met betrekking tot de tewerkstelling;
- 11° de evolutie van de studentenaantallen en van de slaagcijfers per opleiding;
- 12° de fysische inventaris van de onroerende goederen van de associatie;
- 13° de programmatieplannen en de rationalisatieplannen met betrekking tot studiegebieden, opleidingen en opties van de associatie;
- 14° de inlichtingen over het nascholingsbeleid, het projectmatig wetenschappelijk onderzoek en de maatschappelijke dienstverlening van de associatie;
- 15° de sociale voorzieningen voor de studenten van de associatie;
- 16° de prioriteiten inzake de uitrusting van de associatie;
- 17° de accommodatiemogelijkheden;
- 18° de adviezen van de studentenraad en van andere raden in de associatie.

Art. 103quater.

De afgevaardigden van het personeel kunnen bij het associatiebestuur stappen zetten in het gemeenschappelijke belang van het personeel.

Art. 103quinquies.

Het medezeggenschapscomité neemt met eenparig akkoord een werkingsreglement aan dat door het associatiebestuur bekrachtigd wordt.

Onderafdeling 2. - Medezeggenschap in studentenaangelegenheden

Art. 104.

De associatie verzekert de toepassing van de bepalingen betreffende de medezeggenschap inzake onderwijsaangelegenheden, vervat in deel II, titel III, van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Decr. 29-6-2007

Afdeling 5. - Rapportering

Art. 105.

De statuten en de ledenlijst van de associatie, evenals elke wijziging daarvan, worden onverwijld aan de Vlaamse regering bezorgd.

Art. 106.

De associaties rapporteren jaarlijks aan de Vlaamse regering over de uitvoering van in artikel 100 bedoelde minimale bevoegdheden.

Deze rapportering omvat de begroting, de jaarrekening en een jaarverslag. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen inzake [de rapportering].

Decr. 19-3-2004

Art. 107.

De associaties voeren betreffende alle voorzieningen van de associatie een algemene boekhouding door middel van een stelsel van boeken en rekeningen gevoerd met inachtneming van de gebruikelijke regels van het dubbel boekhouden en een aangepaste analytische boekhouding. Deze boekhouding omvat alle verrichtingen, bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van welke aard ook. De boekhouding wordt voorgelegd aan een bedrijfsrevisor. [De Vlaamse regering legt het boekhoudschema van de associaties vast.]

Decr. 19-3-2004

Afdeling 6. - Toezicht

Art. 108.

De Vlaamse regering oefent toezicht uit op de associaties inzake :

- 1° de overeenstemming van de beslissingen van de associatie met de regelgeving;
- 2° de vrijwaring van het financieel evenwicht.

De Vlaamse regering belast een regeringscommissaris van de universiteiten of een commissaris van de hogescholen met de uitoefening van het toezicht, bedoeld in het eerste lid.

Art. 109.

Tegen elke beslissing van de associatie die hij strijdig acht met de regelgeving of met het financieel evenwicht, dient de commissaris van de Vlaamse regering beroep in bij de Vlaamse regering.

Indien daartoe aanleiding bestaat, stelt de Vlaamse regering de associatie in kennis van de strijdigheid met de regelgeving of met het financieel evenwicht. De Vlaamse regering verzoekt de associatie daarbij een nieuwe beslissing te treffen of de kwestieuze beslissing in te trekken.

Indien op dit verzoek niet wordt ingegaan, kan de Vlaamse regering op gemotiveerde wijze een financiële sanctie opleggen. De financiële sanctie wordt verhaald op de totaliteit van de werkingsuitkeringen, bedoeld in hoofdstuk VIII, afdeling 1, van het universiteitendecreet respectievelijk titel IV, hoofdstuk I, afdeling 1 van het hogescholendecreet, die toekomen aan de universiteit en de hogescho(o)l(en) die onder de associatie ressorteren en bedraagt ten hoogste tien procent daarvan. De partners kunnen solidair en in solidum worden aangesproken.

Het eventueel juridictioneel beroep ingesteld door de betrokken associatie tegen de beslissing waarbij een financiële sanctie wordt opgelegd, schorst de uitvoering van deze maatregel tot een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing voorhanden is.

Art. 110.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen inzake het toezicht, inzonderheid de termijnen die bij de toepassing van artikel 109 in acht dienen te worden genomen. Zij houdt daarbij rekening met de regelen inzake de hoorplicht.

Afdeling 7. - Andere bepalingen

Art. 111.

Indien een partner bevoegd voor een hogeschool het lidmaatschap van de associatie beëindigt of indien de associatie wordt ontbonden, verliest de betrokken hogeschool de bevoegdheid tot het aanbieden van academische opleidingen met ingang van het tweede daaropvolgende academiejaar, tenzij de hogeschool ondertussen is toetreden tot een andere associatie.

Art. 112.

Partners die het voornemen hebben uit de associatie te treden, melden dit tijdig aan de associatie. Deze melding is tijdig indien zij als volgt gebeurt :

- voor de hogescholen : ten minste twee jaar voor de uittredingsdatum;
- voor de universiteiten : ten minste drie jaar voor de uittredingsdatum.

De uittreding van een universiteit of hogeschool wordt gemeld aan de Vlaamse regering. Deze melding maakt gewag van de maatregelen die worden getroffen om nadelige gevolgen voor personeel en studenten te vermijden.

Art. 113.

Artikel 21 van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten en hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en hogescholen met andere rechtspersonen, is niet van toepassing op de relaties tussen associaties en universiteiten en hogescholen.

[HOOFDSTUK VIbis. - Databank Hoger Onderwijs

Art. 113bis.

De Vlaamse Regering organiseert een Databank Hoger Onderwijs, gericht op het verzamelen en verwerken van gegevens, of het coördineren van gegevensstromen, met het oog op ten minste volgende doelstellingen :

- 1° het opvolgen van studieloopbanen;
- 2° de implementatie van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen;
- 3° het verzamelen van statistisch materiaal;
- 4° de voorbereiding, monitoring en evaluatie van het overheidsbeleid.

De Vlaamse Regering kan deze doelstellingen verfijnen en aanvullende doelstellingen bepalen.

Art. 113ter.

§ 1. De Vlaamse overheid staat in voor de verzameling en het beheer van de gegevens bedoeld in artikel 113bis en doet dit in nauw partnerschap met de hogescholen en universiteiten. Daartoe wordt een stuurgroep opgericht die paritair samengesteld is uit gemandateerde vertegenwoordigers van de overheid en van de hogeronderwijsinstellingen. Deze stuurgroep stuurt werkgroepen aan, die actief zijn rond het verzamelen en beheren van de data, de kwaliteit van de processen van de dataverzameling aan de instellingen en bij de overheid en het begeleiden van de financieringsberekening op basis van deze data. De stuurgroep rapporteert jaarlijks aan een breder samengestelde commissie, waarin ten minste de Vlaamse overheid, de hogeronderwijsinstellingen, de representatieve vakorganisaties, de erkende studentenkoepelverenigingen als vermeld in [artikel 4](#) van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen, en het Steunpunt O&O-indicatoren vertegenwoordigd zijn. Die commissie keurt de jaarplanning goed en kan adviezen formuleren met betrekking tot dit proces en de resultaten ervan.

§ 2. De stuurgroep stelt een huishoudelijk reglement op, dat door de Vlaamse Regering wordt bekrachtigd.

§ 3. De identificatiegegevens van studenten die in de Databank Hoger Onderwijs zijn opgenomen, worden uitgewisseld tussen het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming en de betrokken instellingen voor hoger onderwijs. Uitwisseling met derden is enkel mogelijk overeenkomstig de vigerende regelgeving inzake de elektronische verwerking van persoonsgegevens.

Art. 113quater.

De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing, een weigering tot inschrijving als vermeld in [artikel 48](#) van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen, of de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig hoofdstuk IV van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen.

De stuurgroep vermeld in artikel 113ter stelt een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden, zoals vermeld in het vorige lid, die vastgesteld zijn na het afsluiten van de gegevens van het desbetreffende academiejaar.]

Decr. 14-3-2008

HOOFDSTUK VII. - Slotbepalingen

Afdeling 1. - Wijzigingsbepalingen

Art. 114.

In artikel 34, zesde lid, van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, ingevoegd bij het decreet van 24 juli 1996 en gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2000, worden de woorden "ten minste vierentwintig op veertig" vervangen door "ten minste tweeëntwintig op veertig".

Art. 115.

In artikel 169quater van het hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 april 2001 en gewijzigd bij de decreten van 7 december 2001, 5 juli 2002 en 14 februari 2003, worden de volgende wijzigingen aangebracht : ...

Art. 116.

Artikel 2, 46°, van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, wordt vervangen door wat volgt : ...

Art. 117.

Aan artikel 262 van hetzelfde decreet wordt een 16° toegevoegd, dat luidt als volgt : ...

Art. 118.

In artikel 340ter van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 14 juli 1998 en gewijzigd bij de decreten van 22 december 1999 en 21 december 2001, wordt in paragraaf 2 het woord "posthogeschoolvorming" vervangen door de woorden "bijscholing en nascholing".

Art. 119.

Aan artikel 3 van het decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt : ...

Art. 120.

Artikel 11 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt : ...

Art. 121.

Artikel 12 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt : ...

Afdeling 2. - Opheffingsbepalingen

Art. 122.

§ 1. [Volgende onderdelen van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap worden opgeheven met ingang van het academiejaar 2004-2005

1° artikel 2, 8°, 11°, 12°, 17°, 18°, 19°, 20°, 22°, en 53°;

2° titel I, hoofdstuk II;

3° titel II, hoofdstuk I, met uitzondering van :

a) afdeling 4, onderafdeling 4, afdeling 7 en afdeling 16, die niet worden opgeheven,

b) afdeling 8, die wordt opgeheven met ingang van 1 januari 2003;

4° titel II, hoofdstuk II.

Titel II, hoofdstuk III wordt opgeheven met ingang van 1 januari 2003.]¹

§ 2. De hoofdstukken II, III, VI en VII van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, met uitzondering van de artikelen 7bis, 15bis, 33, 40 [...] en 62 worden opgeheven.

[§ 3. De wet van 11 september 1933 op de bescherming van de titels van hoger onderwijs wordt opgeheven.]¹

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 30-4-2004

Afdeling 3. - Overgangsbepalingen

Onderafdeling 1. - Omvorming naar bachelor-masterstructuur

Art. 123.

§ 1. De universiteiten en hogescholen vormen hun academische opleidingen c.q. hun basisopleidingen die zij bij of krachtens het universiteitendecreet c.q. het hogescholendecreet in het academiejaar 2001-2002 kunnen aanbieden om in bachelors- en mastersopleidingen overeenkomstig de structuur vervat in de artikelen 11 tot en met 19 van dit decreet en overeenkomstig hun onderwijsbevoegdheid vastgelegd in de artikelen 23 tot 53. De universiteiten kunnen voortgezette academische opleidingen die ze in het academiejaar 2001-2002 aanbieden, door samenvoeging met een academische opleiding of met een afstudeerrichting van een academische opleiding omvormen tot een mastersopleiding die aansluit bij een bachelorsopleiding. De hogescholen kunnen hun voortgezette opleidingen door samenvoeging met een basisopleiding van twee cycli of met een afstudeerrichting van zo'n basisopleiding omvormen tot een mastersopleiding die aansluit bij een bachelorsopleiding.

§ 2. Ten laatste op 30 september 2003 delen de universiteiten en hogescholen hun voorstellen van omvorming mede aan de Vlaamse regering. Deze voorstellen tot omvorming bevatten per opleiding de volgende gegevens :

1° de naam van de opleiding;

2° de doelstellingen en de eindtermen van de opleidingen;

3° de bevoegde instelling die de opleiding aanbiedt en de associatie waarvan deze lid is;

4° de studieomvang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten;

5° de graad waartoe de opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en eventueel de specificatie van de graad;

6° eventueel de titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren;

7° de opleiding of opleidingen die door de voorgestelde bachelors- of mastersopleiding zal of zullen worden vervangen;

8° het academiejaar waarin de omgevormde opleiding voor het eerst zal aangeboden worden;

9° eventueel de afstudeerrichting(en);

10° de onderwijstaal gebruikt in de opleiding.

De lijst vermeldt de gegevens bedoeld in artikel 64, § 2, 2° [...].

§ 3. In het geval het gaat om de omvorming van een basisopleiding van twee cycli tot een bachelors- en mastersopleiding in het academisch onderwijs dient het omvormingsdossier bovenop de hiervoor genoemde elementen de volgende elementen te bevatten :

1° het positief advies van de associatie waaronder de hogeschool ressorteert;

2° een beschrijving van de inzet van personeel en middelen voor deze opleidingen en van de kwalificaties van het personeel;

3° de wijze waarop deze opleidingen zullen worden ondersteund door wetenschappelijk onderzoek en in het bijzonder de wijze waarop de leden van het assisterend en onderwijzend personeel die instaan voor deze opleidingen worden ingeschakeld in het wetenschappelijk onderzoek in het betreffende wetenschapsdomein. Deze onderzoekscapaciteit kan geheel of gedeeltelijk in de instellingen-leden van de associatie aanwezig zijn. Indien zij slechts gedeeltelijk aanwezig is, dient zij te worden aangevuld door middel van een samenwerkingsovereenkomst met één of meerdere binnen- of buitenlandse universiteiten. Deze samenwerkingsovereenkomsten vormen een onderdeel van het dossier;

4° het tijdsplan met de fasering van de verwezenlijking van de ondersteuning van de opleidingen in het academisch onderwijs aan de hogescholen door wetenschappelijk onderzoek;

5° het engagement van de betrokken universiteit om de bijdrage van de hogeschool tot het onderzoek in associatieverband mee gestalte te geven en om de mijlpalen vastgelegd in het tijdsplan te verwezenlijken.

§ 4. Indien de studieomvang van de voorgestelde

- bachelorsopleiding in het hoger professioneel onderwijs meer bedraagt dan 180 studiepunten;

- mastersopleiding vermeerderd met de studieomvang van de kortste bachelorsopleiding waarop de mastersopleiding rechtstreeks aansluit, meer of minder bedraagt dan het totaal aantal studiepunten van de opleiding of opleidingen die erdoor worden vervangen,

dan dient dit bijkomend te worden gemotiveerd.

Indien in de omvorming ook een voortgezette opleiding is betrokken, wordt het aantal studiepunten van die voortgezette opleiding niet in rekening gebracht voor de bepaling van het totaal aantal studiepunten van de opleiding of opleidingen die vervangen worden door de nieuwe opleiding of opleidingen.

§ 5. De Vlaamse regering stelt vóór 15 februari 2004 de lijst op van de bachelorsopleidingen die de universiteiten en hogescholen ten vroegste vanaf het academiejaar 2004-2005 en ten laatste vanaf het academiejaar 2005-2006 kunnen opstarten, en van de mastersopleidingen die de universiteiten en hogescholen ten vroegste vanaf het academiejaar 2007-2008 en ten laatste vanaf het academiejaar 2008-2009 kunnen organiseren. [Deze lijst vermeldt de bestaande opleidingen, de omgevormde opleidingen (graad en kwalificatie), het studiegebied of de studiegebieden waarin een omgevormde, opleiding is gerangschikt, de studieomvang van de omgevormde opleidingen, de aard van de omgevormde opleidingen en de onderwijstaal.]

De Vlaamse regering wint voorafgaandelijk het advies in van de Erkenningscommissie over de voorstellen van de hogescholen en universiteiten bedoeld in §§ 2 tot 4. De Erkenningscommissie beoordeelt of de door de universiteiten en hogescholen voorgestelde opleidingen en graden overeenstemmen met hun onderwijsbevoegdheid bepaald in de artikelen 26 tot 53 en onderzoekt tevens de samenhang van de voorgestelde graden en kwalificaties en de eventuele titels in het geheel van de lijst. De Erkenningscommissie deelt haar advies ten laatste op 15 januari 2004 mede aan de Vlaamse regering. Een niet tijdig verstrekt advies wordt geacht gegeven te zijn.

Voor de voorstellen van opleidingen die een vermeerdering of vermindering van het aantal studiepunten impliceren, zoals bedoeld in § 4, wint de Vlaamse regering bovendien het advies in van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad. Deze delen het advies ten laatste op 1 november 2003 aan de Vlaamse regering mede. Een niet tijdig verstrekt advies wordt

geacht gegeven te zijn.

Indien het gaat om de omvorming van een basisopleiding van twee cycli in bachelors- en mastersopleidingen in het academisch onderwijs toetst de Erkenningscommissie ook of de voorgestelde ondersteuning door wetenschappelijk onderzoek door de onderzoekscapaciteit in de instellingen-leden van de associatie en via de samenwerkingsovereenkomsten met andere universiteiten realistisch is en inhoudelijk in voldoende mate is afgestemd op de inhoud en het niveau van de academische opleidingen.

De universiteiten en hogescholen kunnen voor de opleidingen waarvan de Vlaamse regering het omvormingsdossier niet aanvaard heeft, één jaar later nog één keer een nieuwe omvormingsaanvraag indienen volgens dezelfde procedure : mededeling van de voorstellen van omvorming ten laatste op 30 juni 2004, advies Erkenningscommissie ten laatste op 1 november 2004 en vaststelling van de lijst door de Vlaamse regering voor 1 januari 2005.

§ 6. De ambtshalve geregistreerde instellingen, bedoeld in de artikelen 54 en 55, vormen hun opleidingen leidend tot de graad van licentiaat die zij krachtens artikel 1, III, c) , van de wet van 11 september 1933 op de bescherming van de titels van hoger onderwijs kunnen aanbieden, om in bachelors- en mastersopleidingen overeenkomstig de structuur vervat in de artikelen 11 tot 19 van dit decreet en overeenkomstig hun onderwijsbevoegdheid vastgelegd in de artikelen 54 en 55. Zij delen hun voorstellen van omvorming mede aan de Vlaamse regering ten laatste op 30 september 2003. Deze voorstellen tot omvorming bevatten per opleiding de volgende gegevens :

1° de naam van de opleiding;

2° de doelstellingen en de eindtermen van de opleidingen;

3° de studieomvang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten;

4° de graad waartoe de opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en eventueel de specificatie van de graad;

5° de opleiding of de opleidingen of de afstudeerrichting die door de voorgestelde bachelors- en mastersopleiding zal of zullen worden vervangen;

6° in voorkomend geval de afstudeerrichtingen;

7° de nodige gegevens met betrekking tot de vooropleidingseisen en met betrekking tot de mogelijke vervolgoedingen binnen de instellingen zelf;

8° de eventuele afstudeerrichtingen.

Voor het overige zijn de bepalingen van § 5, eerste, tweede en vijfde alinea, van overeenkomstige toepassing.

§ 7. Naast de bachelors- en mastersopleidingen vermeld in de lijst van de omvormingsvoorstellen bedoeld in § 2 kunnen de volgende instellingen vanaf het academiejaar 2004-2005 de hieronder genoemde opleidingen aanbieden. Deze opleidingen worden niet beschouwd als nieuwe opleidingen [in de zin van artikel 60septies]. Ze moeten wel vermeld worden in de lijst van de omvormingsvoorstellen met uitzondering van de gegevens bedoeld in § 2, 7° :

1° de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende kan in het studiegebied Industriële wetenschappen de opleiding Kunststofverwerking aanbieden waarvoor binnen een associatie in het academisch onderwijs de graden van bachelor en master kunnen verleend worden;

2° de Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen kan in het studiegebied Sociaal-agogisch werk de opleiding Maatschappelijke veiligheid aanbieden waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan verleend worden;

3° de Hogeschool West-Vlaanderen kan in het studiegebied Handelswetenschappen en bedrijfskunde de opleiding Netwerkeconomie aanbieden waarvoor in het hoger professioneel onderwijs de graad van bachelor kan verleend worden.

§ 8. De Katholieke Universiteit Leuven kan de bacheloropleiding in het studiegebied Onderwijskunde op het grondgebied van de stad Kortrijk bedoeld in artikel 27, § 2, 8°, aanbieden vanaf het academiejaar 2004-2005. Deze opleiding wordt niet als een nieuwe opleiding beschouwd [in de zin

van artikel 60septies]. Ze moet wel vermeld worden in de lijst van de omvormingsvoorstellen met uitzondering van de gegevens bedoeld in § 2, 7°.

Decr. 19-3-2004

Art. 124.

§ 1. De oorspronkelijke opleidingen en de omgevormde opleidingen die vermeld zijn in de lijst bedoeld in artikel 123, § 5, worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het academiejaar dat aanvangt in het jaar na het jaar waarin het rapport van de externe beoordeling werd gepubliceerd als de publicatie van het rapport valt na 1 januari 2005.

§ 2. De oorspronkelijke opleidingen en de omgevormde opleidingen die vermeld zijn in de lijst bedoeld in artikel 123, § 5, worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het academiejaar dat aanvangt in het achtste kalenderjaar na het jaar waarin het rapport van de externe beoordeling werd gepubliceerd, indien de datum van publicatie valt tussen 1 januari 1998 en 31 december 2004.

[[[In het academiejaar 2007-2008 wordt op de academisch gerichte opleidingen van de hogescholen die vermeld zijn in de lijst bedoeld in artikel 123, § 5, met uitzondering van de gezamenlijke opleidingen bedoeld in artikel 24bis, of in de lijst bedoeld in artikel 125ter, § 4, en die hun zelfevaluatierapport in het kader van de externe beoordeling overeenkomstig het protocol van kwaliteitszorg bedoeld in artikel 93, § 3, na 1 januari 2009 moeten indienen, een indicatieve voortgangstoets uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de Erkenningscommissie.]]² Deze voortgangstoets evalueert de wetenschappelijke ondersteuning en de verwevenheid van het onderwijs met wetenschappelijk onderzoek voor de opleiding op grond van de situering van de actuele stand van deze elementen in het traject dat loopt vanaf het ogenblik van de omvorming tot aan het ogenblik waarop de in artikel 58 bedoelde voldoende generieke kwaliteitswaarborgen uiterlijk aanwezig moeten zijn. De Vlaamse regering bepaalt de methodologie en de criteria aan de hand waarvan de voortgangstoets wordt uitgevoerd [[en legt de lijst van de opleidingen vast]]².]

§ 3. Alle overgangssaccreditaties bedoeld in de voorgaande paragrafen vervallen in ieder geval op het einde van het academiejaar 2012-2013.

§ 4. De oorspronkelijke opleidingen en de omgevormde opleidingen die vermeld zijn in de lijst bedoeld in artikel 125, § 4, worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het vierde academiejaar te rekenen met ingang van het academiejaar waarin de omgevormde opleidingen voor het eerst worden georganiseerd.

§ 5. De oorspronkelijke opleidingen en de omgevormde opleidingen bedoeld in artikel 123, § 6, worden geacht geaccrediteerd te zijn tot het einde van het academiejaar 2007-2008.

§ 6. De opleidingen die de ambtshalve geregistreerde instellingen bedoeld in het decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening organiseren en die bekrachtigd worden met de graad van master, worden geacht geaccrediteerd te zijn tot het einde van het academiejaar 2007-2008.

[§ 7. De mastersopleidingen die de Vrije Universiteit Brussel in het Instituut voor Europese Studies organiseert en de mastersopleidingen die de Universiteit Antwerpen in het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer organiseert overeenkomstig de bepalingen van [artikel 169quater](#) van het universiteitendecreet, worden geacht geaccrediteerd te zijn tot het einde van het academiejaar 2007-2008.

§ 8. De bachelorsopleidingen die het in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde Vesalius College overeenkomstig de bepalingen van dit decreet organiseert met ingang van het academiejaar 2004-2005 worden niet beschouwd als nieuwe opleidingen in de zin van artikel 60septies.

Zij worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het academiejaar 2007-2008.

§ 9. Het Accreditatieorgaan beoordeelt de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen in [[de academische opleidingen aan de hogescholen, bedoeld in § 1 en § 4 en in artikel 125ter]]¹ met inachtnaam van het overgangsmatig karakter van de wetenschappelijke ondersteuning en de verwevenheid van het onderwijs in de opleidingen met wetenschappelijk onderzoek, voor zover de hogeschool het accreditatiedossier heeft ingediend voor het einde van het

academiejaar 2012-2013.

De geldigheid van de met toepassing van de bepalingen van het eerste lid verleende accreditaties wordt geregeld als volgt :

1° de accreditaties aangevraagd vóór het einde van het academiejaar 2008-2009 blijven 4 jaar geldig;

2° de accreditaties aangevraagd vanaf het academiejaar 2009-2010 en vóór het einde van het academiejaar 2012-2013 blijven 6 jaar geldig.

Indien een hogeschool oordeelt dat het academiseringsproces voltooid is vóór het einde van het academiejaar 2012-2013 kan de hogeschool het Accreditatieorgaan vragen geen toepassing te maken van de bepalingen van het eerste en het tweede lid.

§ 10. De Vlaamse regering kan de nodige regelen aannemen opdat de overgangsaccreditaties van omgevormde opleidingen die voortkomen uit meerdere oorspronkelijke opleidingen of onderdelen daarvan, of van gezamenlijk gevisiteerde opleidingen, op eenzelfde ogenblik eindigen. Desgevallend kan daarbij worden afgeweken van de bepalingen van dit artikel en/of van de in artikel 57, § 2 bedoelde termijn voor de aanvraag om accreditatie.

[[De Vlaamse Regering kan de nodige maatregelen aannemen opdat de accreditaties van gezamenlijk gevisiteerde opleidingen op eenzelfde ogenblik eindigen.]]³]

Decr. 19-3-2004; [[]]¹ Decr. 30-4-2004; [[]]² Decr. 4-7-2008; [[]]³ Decr. 8-5-2009

[§ 11. [[De master-na-masteropleidingen die het Europa College Brugge met ingang van het academische jaar 2007-2008 organiseert op haar campus in het arrondissement Brugge en op haar campus in Polen, worden niet als nieuwe opleidingen beschouwd in de zin van artikel 60septies. Zij worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het academische jaar 2009-2010.]]]

Decr. 22-6-2007; [[]] Decr. 4-7-2008

Art. 125.

§ 1. De universiteiten kunnen de voortgezette academische opleidingen die ze in het academiejaar 2001-2002 aanboden, omvormen in mastersopleidingen die aansluiten of volgen op een bachelorsopleiding of tot mastersopleidingen die volgen op een ander mastersopleiding. De universiteiten kunnen na het academiejaar 2008-2009 geen voortgezette academische opleidingen meer organiseren. De universiteiten melden elke voorgenomen omvorming aan bij de Vlaamse regering. Daarbij verstrekken zij de volgende gegevens :

1° de naam van de opleiding;

2° de doelstellingen en de eindtermen van de opleidingen;

3° de bevoegde instelling die de opleiding aanbiedt en de associatie waarvan ze lid is;

4° de studieomvang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten;

5° de graad waartoe de opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en eventueel de specificatie van de graad;

6° eventueel de titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren;

7° de opleiding of opleidingen die door de voorgestelde mastersopleiding zal of zullen worden vervangen;

8° het academiejaar waarin de omgevormde opleiding voor het eerst zal aangeboden worden;

9° de gegevens bedoeld in artikel 64, § 2, 2° [...];

10° eventueel de afstudeerrichting(en);

11° de onderwijstaal gebruikt in de opleiding.

Decr. 19-3-2004

§ 2. De hogescholen kunnen hun voortgezette opleidingen die ze in het academiejaar 2001-2002 aanbieden en die volgen op een basisopleiding van twee cycli, omvormen in een mastersopleiding die aansluit of volgt op een bachelorsopleiding of tot een mastersopleiding die volgt op een andere mastersopleiding op voorwaarde dat de hiervoor bedoelde basisopleiding van twee cycli omgevormd werd in een bachelors- en een mastersopleiding volgens de voorschriften bepaald in artikel 123. De hogescholen kunnen na het academiejaar 2008-2009 geen voortgezette opleidingen meer organiseren. De hogescholen melden elke voorgenomen omvorming aan bij de Vlaamse regering. Daarbij verstrekken ze de volgende gegevens :

- 1° de naam van de opleiding;
- 2° de doelstellingen en de eindtermen van de opleidingen;
- 3° de bevoegde instelling die de opleiding aanbiedt en de associatie waarvan deze lid is;
- 4° de studieomvang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten;
- 5° de graad waartoe de opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en eventueel de specificatie van de graad;
- 6° eventueel de titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren;
- 7° de opleiding of opleidingen die door de voorgestelde mastersopleiding zal of zullen worden vervangen;
- 8° het academiejaar waarin de omgevormde opleiding voor het eerst zal aangeboden worden;
- 9° de gegevens bedoeld in artikel 64, § 2, 2°, [...];
- 10° eventueel de afstudeerrichting(en);
- 11° de onderwijstaal gebruikt in de opleiding.

Decr. 19-3-2004

§ 3. De hogescholen kunnen hun voortgezette opleidingen die ze in het academiejaar 2001-2002 aanbieden en die volgen op een basisopleiding van één cyclus, omvormen in een bachelorsopleiding of in een bachelorsopleiding die volgt op een andere bachelorsopleiding. De hogescholen kunnen na het academiejaar 2007-2008 geen voortgezette opleidingen meer organiseren. De hogescholen melden elke voorgenomen omvorming aan bij de Vlaamse regering. Daarbij verstrekken ze de volgende gegevens :

- 1° de naam van de opleiding;
- 2° de doelstellingen en de eindtermen van de opleidingen;
- 3° de bevoegde instelling die de opleiding aanbiedt en de associatie waarvan deze lid is;
- 4° de studieomvang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten;
- 5° de graad waartoe de opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en eventueel de specificatie van de graad;
- 6° eventueel de titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren;
- 7° de opleiding of opleidingen die door de voorgestelde bachelorsopleiding zal of zullen worden vervangen;
- 8° het academiejaar waarin de omgevormde opleiding voor het eerst zal aangeboden worden;
- 9° de gegevens bedoeld in artikel 64, § 2, 2°, [...];
- 10° eventueel de afstudeerrichting(en);
- 11° de onderwijstaal gebruikt in de opleiding.

Decr. 19-3-2004

§ 4. Ten laatste op 30 september 2003 delen de universiteiten en hogescholen hun voorstellen van omvorming mee aan de Vlaamse regering. De Vlaamse regering stelt voor 15 februari 2004 de lijst van de bachelors- en mastersopleidingen die de universiteiten en hogescholen na de omvorming van de voortgezette opleidingen kunnen organiseren. De Vlaamse regering wint voorafgaandelijk het advies in van de Erkenningscommissie zoals omschreven in artikel 123, § 5, tweede lid.

[Deze lijst vermeldt de bestaande opleidingen, de omgevormde opleidingen (graad en kwalificatie), het studiegebied of de studiegebieden waarin een omgevormde opleiding is gerangschikt, de studieomvang van de omgevormde opleidingen, de aard van de omgevormde opleidingen en de onderwijstaal.]

Decr. 19-3-2004

§ 5. Voor de omvorming van de voortgezette opleidingen die de instellingen voor de eerste keer aanbieden in het academiejaar 2002-2003 beoordeelt daarenboven de Vlaamse regering de macrodoelmatigheid [...] alvorens de omvormingslijst vast te stellen.

Decr. 19-3-2004

§ 6. De universiteiten en hogescholen kunnen voor de voortgezette opleidingen waarvan de Vlaamse regering het omvormingsdossier niet aanvaard heeft, één jaar later nog één keer een nieuwe omvormingsaanvraag indienen volgens dezelfde procedure : mededeling van de voorstellen van omvorming ten laatste op 30 juni 2004, advies Erkenningscommissie ten laatste op 1 november 2004 en vaststelling van de lijst door de Vlaamse regering voor 1 januari 2005.

[§ 6bis. De hogescholen kunnen hun voortgezette lerarenopleidingen van ten minste 60 studiepunten die ze in het academiejaar 2001-2002 aanbieden en die volgen op een basisopleiding omvormen tot een bachelorsopleiding die volgt op een andere bachelorsopleiding. De hogescholen melden elke voorgenomen omvorming aan de Vlaamse Regering. Daarbij verstrekken ze de gegevens bedoeld in § 3.

Voor de omvorming geldt volgende tijdstabel :

1° de hogescholen delen uiterlijk op 30 juni 2004 hun voorstellen van omvorming mee aan de Vlaamse Regering;

2° de Erkenningscommissie deelt haar advies aan de Vlaamse Regering mee ten laatste op 1 november 2004;

3° de Vlaamse Regering stelt vóór 1 januari 2005 de lijst op van de bachelorsopleidingen die volgen op een bachelorsopleiding die hogescholen kunnen organiseren. De lijst vermeldt de bestaande opleidingen, de omgevormde opleidingen, de studieomvang van de omgevormde opleidingen en de onderwijstaal.

Voor de toepassing van dit decreet worden bedoelde opleidingen beschouwd als omgevormde opleidingen in de zin van § 4.]

Decr. 7-5-2004

§ 7. [In het geval een universiteit mee wil participeren in het aanbieden van een mastersopleiding die voortkomt uit de omvorming van een voortgezette academische opleiding van een universiteit en samen met die universiteit ook de omgevormde opleiding als een gezamenlijke mastersopleiding wil aanbieden, dan wordt die mastersopleiding in hoofde van de participerende universiteit niet beschouwd als een nieuwe opleiding in de zin van artikel 60septies. Die universiteit moet die mastersopleiding wel vermelden in de lijst van de omvormingsvoorstellen met uitzondering van de gegevens bedoeld in § 1, 7°. In het geval een hogeschool mee wil participeren in het aanbieden van een bachelors- of mastersopleiding die voortkomt uit de omvorming van een voortgezette opleiding van een hogeschool en samen met die hogeschool de omgevormde opleiding als een gezamenlijke bachelors- of mastersopleiding wil aanbieden dan wordt die bachelors- of mastersopleiding in hoofde van de participerende hogeschool niet beschouwd als een nieuwe opleiding in de zin van artikel 60septies. Die hogeschool moet die mastersopleiding wel vermelden in de lijst van de omvormingsvoorstellen met uitzondering van de gegevens bedoeld in § 2, 7° of § 3, 7°.]

Decr. 19-3-2004

[Art. 125bis.1.

De gepubliceerde externe beoordeling heeft ten aanzien van een in omvorming zijnde opleiding, vermeld in de lijst bedoeld in artikel 123, § 5, eerste lid en § 6, of in artikel 125, § 4, betrekking op :

- 1° de oorspronkelijke opleiding,
- 2° de reeds gerealiseerde delen van de omgevormde opleiding, en
- 3° de plannen betreffende de omgevormde opleiding,

voor zover de externe beoordeling gebeurt op een ogenblik dat de omvorming nog niet volledig is gerealiseerd.

De beoordeling stelt het Accreditatieorgaan in staat een accreditatiebesluit te nemen omtrent de omgevormde opleiding.]

Decr. 19-3-2004

[Art. 125bis.2.

§ 1. De hogescholen nemen met ingang van 1 september 2004 de afdelingen bedoeld in artikel 8bis van het decreet van 2 maart 1999 tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs, over van de instellingen voor onderwijs voor sociale promotie, hierna "centra voor volwassenenonderwijs" genoemd. De hogescholen sluiten met de betrokken besturen een protocol terzake af. De hogescholen bezorgen de protocols aan de Vlaamse regering uiterlijk op 1 april 2004.

§ 2. Het in § 1 bedoelde protocol vermeldt ten minste :

- 1° de naam van het centrum voor volwassenenonderwijs en de naam van de hogeschool;
- 2° de naam van de afdeling(en) die wordt/worden overgedragen en de categorie(en) waarbinnen deze afdeling(en) is/zijn gerangschikt;
- 3° de naam van de hogeschoolopleiding(en) waarnaar de afdeling(en) wordt/worden omgevormd en het studiegebied waarbinnen de opleiding(en) is/zijn gerangschikt;
- 4° de vestiging van de hogeschool waar de overgedragen afdeling(en) zal/zullen worden georganiseerd;
- 5° de modaliteiten inzake de organisatie van de afdeling(en) in afbouw overeenkomstig de organisatie van het hoger onderwijs voor sociale promotie;
- 6° de procedure en de modaliteiten inzake de overdracht van de inschrijving van de studenten die op het ogenblik van de overdracht van de afdeling(en) in het centrum voor volwassenenonderwijs zijn ingeschreven, naar de hogeschool;
- 7° de procedure en de modaliteiten inzake de overdracht van het personeel van het centrum voor volwassenenonderwijs naar de hogeschool;
- 8° desgevallend de modaliteiten inzake de overdracht van infrastructuur en onroerende goederen.

§ 3. De hogescholen die de afdelingen, bedoeld in § 1, hebben overgenomen :

- 1° bouwen deze afdelingen met ingang van het academiejaar 2004-2005 gradueel af. De cursisten die ten laatste in het schooljaar 2003-2004 als regelmatig cursist zijn ingeschreven, hebben het recht de opleiding overeenkomstig de regelgeving voor het hoger onderwijs voor sociale promotie te voltooien op voorwaarde dat zij hun studies niet onderbreken en voldoen aan de voorwaarden inzake financierbaar cursist;
- 2° stellen het inschrijvingsgeld voor de in 1° bedoelde cursisten vast overeenkomstig artikel 50, § 1, van het decreet van 2 maart 1999 tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs. De hogescholen kunnen de cursisten vrijstelling van inschrijvingsgeld verlenen zoals bedoeld in artikel 50, § 2, van hetzelfde decreet;
- 3° zijn gemachtigd om deze afdelingen conform de in 1° bedoelde afbouw te organiseren

overeenkomstig de regelgeving inzake de organisatie van het hoger onderwijs voor sociale promotie en de overeenkomstige diploma's uit te reiken;

4° zijn voor deze afdelingen onderworpen aan de kwaliteitszorg die van toepassing is op de hogescholen.

Art. 125ter.

§ 1. De hogescholen kunnen de in artikel 125bis.2 bedoelde afdelingen omvormen tot een bachelorsopleiding of tot een mastersopleiding. Deze opleidingen worden niet beschouwd als nieuwe opleidingen zoals bedoeld in artikel 60septies.

§ 2. De in § 1 bedoelde omgevormde opleidingen worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het vierde academiejaar te rekenen met ingang van het academiejaar waarin de omgevormde opleidingen voor het eerst worden georganiseerd.

§ 3. De omvorming van de in § 1 bedoelde afdelingen gebeurt overeenkomstig de procedure die geldt voor de voortgezette opleidingen, zoals bedoeld in artikel 125, § 2 en § 3.

§ 4. In afwijking van de data vermeld in artikel 123, § 5, en in artikel 125, § 4, geldt voor de omvorming van de in § 1 bedoelde afdelingen volgende tijdstabel :

1° de hogescholen delen uiterlijk op 1 april 2004 hun voorstellen van omvorming mee aan de Vlaamse regering;

2° de Erkenningscommissie deelt haar advies aan de Vlaamse regering mee ten laatste op 1 mei 2004;

3° de Vlaamse regering stelt vóór 1 juni 2004 de lijst op van de bachelorsopleidingen en de mastersopleidingen die hogescholen kunnen organiseren. De lijst vermeldt de bestaande opleidingen, de omgevormde opleidingen (graad en kwalificatie), het studiegebied of de studiegebieden waarin de omgevormde opleiding is gerangschikt, de studieomvang van de omgevormde opleidingen, de aard van de omgevormde opleidingen en de onderwijstaal.]

Decr. 19-3-2004

Art. 126.

§ 1. De universiteiten voeren de bachelorsopleidingen geleidelijk jaar na jaar in vanaf het academiejaar 2004-2005 of vanaf het academiejaar 2005-2006, op voorwaarde dat de opleidingen vermeld worden in de omvormingslijst bedoeld in artikel 123, § 5.

§ 2. De universiteiten voeren de mastersopleidingen geleidelijk jaar na jaar in vanaf het academiejaar 2007-2008 of vanaf het academiejaar 2008-2009, op voorwaarde dat de opleidingen vermeld worden in de omvormingslijst bedoeld in artikel 123, § 5, of in artikel 125, § 4, behoudens de mastersopleidingen die volgen op een andere mastersopleiding bedoeld in artikel 125, §§ 1, 4 en 5, die vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen ingericht worden en behoudens de mastersopleidingen bedoeld in [artikel 61, § 2].

Decr. 19-3-2004

§ 3. De ambtshalve geregistreerde instellingen bedoeld in de artikelen 54 en 55 voeren hun bachelorsopleidingen geleidelijk jaar na jaar in vanaf het academiejaar 2004-2005 of vanaf het academiejaar 2005-2006 op voorwaarde dat de opleidingen vermeld worden in de omvormingslijst bedoeld in artikel 123, § 6. Zij voeren hun mastersopleidingen geleidelijk jaar na jaar in vanaf het academiejaar 2007-2008 of vanaf het academiejaar 2008-2009 op voorwaarde dat de opleidingen vermeld worden in de omvormingslijst bedoeld in artikel 123, § 6.

Art. 127.

§ 1. De hogescholen voeren de bachelorsopleidingen in het hoger professioneel onderwijs geleidelijk jaar na jaar in vanaf het academiejaar 2004-2005 of vanaf het academiejaar 2005-2006, op voorwaarde dat de opleidingen vermeld worden in de omvormingslijst bedoeld in artikel 123, § 5, of in artikel 125, § 4, behoudens de bachelorsopleidingen die volgen op een andere bachelorsopleiding bedoeld in artikel 125, §§ 3, 4 en 5, die vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen ingericht worden.

§ 2. De hogescholen die lid zijn van een associatie voeren de bachelorsopleidingen in het academische onderwijs geleidelijk jaar na jaar in vanaf het academiejaar 2004-2005 of vanaf het academiejaar 2005-2006 op voorwaarde dat de opleidingen vermeld worden in de omvormingslijst bedoeld in artikel 123, § 5.

§ 3. De hogescholen die lid zijn van een associatie voeren de mastersopleidingen geleidelijk jaar na jaar in vanaf het academiejaar 2007-2008 of vanaf het academiejaar 2008-2009 op voorwaarde dat de opleidingen vermeld worden in de omvormingslijst bedoeld in artikel 123, § 5, of in artikel 125, § 4, behoudens de mastersopleidingen die volgen op een andere mastersopleiding bedoeld in artikel 125, §§ 2, 4 en 5, die vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen ingericht worden en behoudens de mastersopleidingen bedoeld in [artikel 61, § 2].

[De mastersopleidingen, vermeld in de omvormingslijst bedoeld in artikel 125ter, worden geleidelijk, jaar na jaar, ingevoerd vanaf het academiejaar 2004-2005.]

Decr. 19-3-2004

Onderafdeling 2. - Overgangsrecht verlening van de graden van bachelor en master

Art. 128.

§ 1. Vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen de universiteiten de graad van master verlenen [...] samen met de academische graden van licentiaat, handelsingenieur, burgerlijk ingenieur, burgerlijk ingenieur-architect, bio-ingenieur, apotheker, arts, tandarts en dierenarts die zij bij of krachtens het universiteitendecreet kunnen verlenen [...].

§ 2. Vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen de universiteiten [...] samen met de academische graden van gediplomeerde in de aanvullende studies en van gediplomeerde in de gespecialiseerde studies die zij krachtens het universiteitendecreet mogen verlenen, de graad van master verlenen [...].

§ 3. Vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen ambtshalve geregistreerde instellingen bedoeld in de artikelen 54 en 55 de graad van master verlenen in vervanging van of samen met de graad van licentiaat die zij krachtens artikel I, III, c) van de wet van 11 september 1933 op de bescherming van de titels van hoger onderwijs verlenen [...].

§ 4. De academische graden van licentiaat, handelsingenieur, burgerlijk ingenieur, burgerlijk ingenieur-architect, bio-ingenieur, landbouwkundig ingenieur, ingenieur voor de scheikunde en de landbouwindustrieën, apotheker, arts, tandarts, dierenarts, van gediplomeerde in de aanvullende studiën, van gediplomeerde in de gespecialiseerde studiën, doctor in de rechten (verleend ten laatste in het academiejaar 1972-1973), doctor in de diergeneeskunde zonder proefschrift of doctor in de genees-, heel-, en verloskunde zonder proefschrift die de universiteiten, de erkende faculteiten voor protestantse godgeleerdheid, de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap of de Examencommissies van de Staat voor het universitair onderwijs hebben verleend vóór het academiejaar 2004-2005 zijn gelijkgeschakeld met de graad van de master. De houders van die academische graden zijn gerechtigd tot het voeren van de titel van master. De Vlaamse regering neemt de aanvullende maatregelen die nodig zijn voor de gelijkstelling van andere academische of universitaire graden op grond waarvan de houder gerechtigd is tot het voeren van een beschermd titel van hoger onderwijs, met de graad van master.

Decr. 19-3-2004

Art. 129.

§ 1. Vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen de hogescholen de graad van bachelor verlenen [...] samen met de graden van gegradueerde, maatschappelijk assistent, vroedvrouw, kleuteronderwijzer(es), onderwijzer(es) of geaggregeerde voor het secundair onderwijs - groep 1 voor de basisopleidingen van één cyclus die zij krachtens Bijlage 2 van het hogescholendecreet mogen inrichten [...].

§ 2. Vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen de hogescholen de graad van master verlenen [...] samen met de graden van architect, interieurarchitect, industrieel ingenieur, meester, licentiaat en handelsingenieur voor de basisopleidingen van twee cycli die zij krachtens Bijlage 2 van het hogescholendecreet mogen inrichten [...].

§ 3. Vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen de hogescholen [...] samen met de graden van gediplomeerde in de voortgezette studiën die zij krachtens het hogescholendecreet mogen verlenen, de graad van bachelor verlenen indien het gaat om een voortgezette opleiding die volgt op een basisopleiding van één cyclus die vermeld wordt in de omvormingslijst bedoeld in artikel 123, § 5 [...].

§ 4. Vanaf het academiejaar 2004-2005 kunnen de hogescholen [...] samen met de graden van gediplomeerde in de voortgezette studiën die zij krachtens het hogescholendecreet mogen verlenen, de graad van master verlenen indien het gaat om een voortgezette opleiding die volgt op een basisopleiding van twee cycli en op voorwaarde dat deze basisopleiding van twee cycli omgevormd werd tot een bachelors- en mastersopleiding volgens de voorschriften bepaald in artikel 123 [...].

§ 5. De graden gegradueerde, maatschappelijke assistent, vroedvrouw, kleuterleid(st)er, kleuteronderwijzer(es), onderwijzer(es), assistent in de psychologie, maatschappelijk adviseur, architect-assistent, technisch ingenieur, van geaggregeerde voor het secundair onderwijs groep 1 of van geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs die de hogescholen, de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap of de Examencommissie van de Staat hebben verleend vóór het academiejaar 2004-2005 in het hogeschoolonderwijs van één cyclus of in het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, zijn gelijkgeschakeld met de graad van bachelor. De houders van die graden zijn gerechtigd tot het voeren van de titel van bachelor.

De graden van industrieel ingenieur, architect, interieurarchitect, meester, licentiaat of handelsingenieur die de hogescholen, de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap of de Examencommissie van de Staat hebben verleend vóór het academiejaar 2004-2005 in het hogeschoolonderwijs van twee cycli of in het hoger onderwijs van het lange type met volledig leerplan, zijn gelijkgeschakeld met de graad van master. De houders van die graden zijn gerechtigd tot het voeren van de titel van master.

De Vlaamse regering neemt de aanvullende maatregelen die nodig zijn voor de gelijkgeschakeling van de andere graden die in het hoger onderwijs werden verleend overeenkomstig de voorschriften zoals die op het ogenblik van de uitreiking luidden, met de graad van bachelor of master.

Decr. 19-3-2004

[§ 6. De graad van gegradueerde, die een Centrum voor Volwassenenonderwijs heeft uitgereikt ten aanzien van een op grond van artikel 57ter geaccrediteerde opleiding, in de periode voorafgaand aan de uitreiking van het nieuwe bachelordiploma door de ontvangende ambtshalve geregistreerde instelling of door het overdragende Centrum voor Volwassenenonderwijs en de ontvangende ambtshalve geregistreerde instelling gezamenlijk in toepassing van artikel 57ter, § 5, is gelijkgeschakeld met de graad van bachelor. De houders van die graden zijn gerechtigd tot het voeren van de titel van bachelor.]

Decr. 4-7-2008

Art. 130.

De graden van bachelor of master met of zonder nadere kwalificatie of specificatie, en van doctor of philosophy (met afkorting PhD) die de universiteiten of hogescholen of andere instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap hebben verleend of verlenen voor [31 oktober 2008]² worden geacht op een rechtmatige wijze te zijn verleend. De personen die op grond van die verleende graden de titel van bachelor of master met of zonder nadere kwalificatie of specificatie voeren of de titel van doctor of philosophy (afgekort PhD) voeren, worden geacht die titel op een rechtmatige wijze te voeren in de Vlaamse Gemeenschap.

[De studenten die vóór 31 december 2003 zijn ingeschreven in een bachelorsopleiding georganiseerd door het in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde Vesalius College, kunnen :

- 1° deze opleiding beëindigen,
- 2° de graad van bachelor, met of zonder nadere kwalificatie of specificatie verkrijgen;
- 3° de titel van bachelor op rechtmatige wijze voeren in de Vlaamse Gemeenschap.]¹

[De studenten die vóór 31 oktober 2008 een mastergraad verwerven of verworven hebben, uitgereikt door het Europacollege op haar campus in Polen kunnen de titel van master op rechtmatige wijze

voeren in de Vlaamse Gemeenschap. De graad van master wordt geacht op rechtmatige wijze te zijn verleend.]³

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 22-6-2007; []³ Decr. 4-7-2008

Onderafdeling 3. - Afbouw van de bestaande opleidingen

Art. 131.

§ 1. De universiteiten kunnen de academische opleidingen die leiden tot de graad van kandidaat geleidelijk jaar na jaar afbouwen vanaf het academiejaar 2004-2005.

§ 2. De universiteiten kunnen de academische opleidingen die leiden tot de graad van licentiaat, handelsingenieur, bio-ingenieur, burgerlijk ingenieur, burgerlijk ingenieur-architect, apotheker en tandarts geleidelijk jaar na jaar afbouwen vanaf het academiejaar 2006-2007 en de academische opleidingen die leiden tot de graad van arts en dierenarts vanaf 2007-2008.

§ 3. De universiteiten kunnen de voortgezette academische opleidingen die worden bekrachtigd met de graad van 'Gediplomeerde in de aanvullende studies van ...' of 'Gediplomeerde in de gespecialiseerde studies van...' afbouwen, indien van toepassing geleidelijk jaar na jaar, vanaf het academiejaar 2004-2005.

§ 4. De ambtshalve geregistreerde instellingen bedoeld in de artikelen 54 en 55 kunnen hun opleidingen die leiden tot de graad van licentiaat geleidelijk jaar na jaar afbouwen vanaf het academiejaar 2004-2005 of vanaf het academiejaar 2005-2006.

Art. 132.

§ 1. De hogescholen kunnen de basisopleidingen van één cyclus geleidelijk jaar na jaar afbouwen vanaf het academiejaar 2004-2005.

§ 2. De hogescholen kunnen de basisopleidingen van twee cycli die leiden tot de graad van kandidaat geleidelijk jaar na jaar afbouwen vanaf het academiejaar 2004-2005.

§ 3. De hogescholen kunnen de basisopleidingen van twee cycli die leiden tot de graad van licentiaat, architect, interieurarchitect, meester, industrieel ingenieur en handelsingenieur geleidelijk jaar na jaar afbouwen vanaf het academiejaar 2006-2007.

Art. 133.

§ 1. De afbouw van opleidingen zoals bedoeld in de artikelen 131 en 132 gebeurt parallel met de opbouw van de bachelors- en mastersopleidingen zoals bedoeld in de artikelen 126 en 127 die hen volgens de lijsten bedoeld in artikel 123, § 5, vervangen, met dien verstande dat de instellingen gedurende maximaal twee academiejaren de vervangen en de vervangende opleidingen tegelijk mogen aanbieden en de overeenstemmende graden verlenen.

§ 2. De universiteiten en hogescholen voorzien in aangepaste overgangs- en begeleidingsmaatregelen voor studenten bij de opbouw van de bachelors- en mastersopleidingen en de afbouw van de opleidingen die erdoor vervangen worden.

§ 3. De transnationale Universiteit Limburg kan in of over de studiegebieden of delen van studiegebieden heen zoals bepaald in het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de transnationale Universiteit Limburg, tot het einde van het academiejaar 2006-2007 naast de graden van bachelor en master de graad van kandidaat uitreiken na het met goed gevolg voltooien van de eerste twee studiejaren van de betreffende bachelorsopleidingen.

§ 4. De Universiteit Antwerpen kan de bijkomende opleidingen die ze krachtens het decreet van 4 april 2003 houdende oprichting van een Universiteit Antwerpen en tot wijziging van het decreet van 22 december 1995 houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen, vanaf het academiejaar 2003-2004 kan aanbieden, omvormen tot bachelors- en mastersopleidingen. In het geval dat de Universiteit Antwerpen de bijkomende opleidingen pas vanaf het academiejaar 2004-2005 aanbiedt, worden die opleidingen niet beschouwd als nieuwe opleidingen [in de zin van artikel 60septies]¹.

§ 5. [De Universiteit Hasselt]² kan na het met goed gevolg voltooien van de eerste cyclus van de opleiding in de verkeerskunde de graad van kandidaat in de verkeerskunde verlenen en kan na het

met goed gevolg voltooiën van de tweede cyclus van de opleiding in de verkeerskunde de graad van licentiaat verlenen voorzover het eerste jaar van de eerste cyclus wordt ingericht vanaf het academiejaar 2003-2004. Deze opleidingen worden vervolgens conform de voorschriften van artikel 123 omgevormd en conform de voorschriften van artikel 131, § 2, afgebouwd. Indien het eerste jaar van de hiervoor bedoelde opleiding pas voor het eerst wordt ingericht vanaf het academiejaar 2004-2005 wordt ze niet als nieuwe opleiding beschouwd [in de zin van artikel 60septies]¹.

§ 6. De opleidingen bedoeld in §§ 4 en 5 die pas voor het eerst in het academiejaar 2004-2005 worden ingericht, moeten ook deel uit maken van de omvormingsvoorstellen bedoeld in artikel 123, § 2, met uitzondering van de gegevens bedoeld in artikel 123, § 2, 7°.

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 16-6-2006

Art. 134.

Vanaf het academiejaar 2010-2011 kunnen universiteiten en hogescholen nog slechts opleidingen overeenkomstig de structuur vervat in de artikelen 11 tot 19 aanbieden met uitzondering van de opleidingen in het studiegebied diergeneeskunde waarvan de afbouw eindigt in het academiejaar 2010-2011 en van de opleidingen in het studiegebied geneeskunde waarvan de afbouw eindigt in het academiejaar 2011-2012.

Art. 135.

De Vlaamse regering kan onder opgave van de redenen de data vermeld in dit hoofdstuk wijzigen na advies van de Erkenningscommissie [...].

Decr. 19-3-2004

Art. 136.

De hogescholen en universiteiten kunnen overeenkomstig de op het ogenblik van inwerkingtreding van titel I van dit decreet, geldende voorschriften vervat in het hogescholendecreet en in het universiteitendecreet en krachtens die decretale voorschriften bepaalde reglementaire voorschriften de bestaande initiële academische lerarenopleidingen van academisch niveau, de bestaande initiële lerarenopleiding leidend tot het diploma van leraar dans en de bestaande voortgezette lerarenopleidingen c.q. de bestaande initiële academische leraren-opleidingen verder blijven aanbieden. Voor de toepassing van die voorschriften wordt vanaf het academiejaar 2004-2005 ook verstaan onder :

1° 'tweede cyclus' : het laatste jaar van een bachelorsopleiding en de studiejaren van een daarop aansluitende mastersopleiding;

2° 'diploma van de eerste cyclus' : het getuigschrift van succesvolle voltooiing van ten minste twee studiejaren van een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs;

3° 'diploma van de tweede cyclus' : het diploma van een mastersopleiding;

4° 'basisopleiding dans' : bachelorsopleiding dans.

Art. 137.

§ 1. Voor de toepassing van artikel 43 van het universiteitendecreet [overeenkomstig artikel 138, § 1] wordt vanaf het academiejaar 2004-2005 ook verstaan onder :

1° 'academische opleidingen' : de bachelorsopleidingen en de mastersopleidingen die aansluiten op een bachelorsopleiding;

2° 'voortgezette academische opleidingen' : de mastersopleidingen die volgen op andere mastersopleidingen.

§ 2. Voor de toepassing van artikel 32 van het hogescholendecreet wordt vanaf het academiejaar 2004-2005 ook verstaan onder 'basisopleidingen' de bachelorsopleidingen en de mastersopleidingen met uitzondering van de bachelorsopleidingen die volgen op een andere bachelorsopleiding en de mastersopleidingen die volgen op een andere mastersopleiding.

Decr. 30-4-2004

Art. 138.

§ 1. [De voorschriften, vermeld in hoofdstuk III van het universiteitendecreet, en de voorschriften, vastgesteld krachtens dit hoofdstuk, zijn als volgt van toepassing op de organisatie van de academische opleidingen en op de voortgezette academische opleidingen in afbouw :

1° artikelen 5, 6, 7, 8, 9, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 34bis, 35, 36, 37, 39, 40bis, 49, 55, 58, 59, 60, 61 en 62 blijven onverkort van toepassing;

2° artikelen 7bis, 15bis, 33 en 40 blijven van toepassing;

3° artikelen 11, 12, 13, 14 en 15 blijven van toepassing met afschaffing van de verplichting om de opleidingen in studiejaren op te delen;

4° artikel 47 wordt vervangen door artikelen 94 tot en met 95 van dit decreet;

5° artikelen 8bis, 10, 17, 18, 21, 22, 32, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 56 en 57 zijn niet meer van toepassing. In de plaats hiervan passen de universiteiten de overeenkomstige bepalingen toe van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen.]

§ 2. [De voorschriften, vermeld in titel II van het hogescholendecreet, en de voorschriften, vastgesteld krachtens deze titel, zijn als volgt van toepassing op de organisatie van de basisopleidingen van één cyclus, de basisopleidingen van twee cycli en de voortgezette opleidingen in afbouw :

1° artikelen 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 26ter, 42, 49, 51, 53 en 57 blijven onverkort van toepassing;

2° artikelen 12, 14, 15, 16, 17, 50, 58, 58bis, 59, 60, 61, 61bis, 62 en 63 zijn niet meer van toepassing;

3° artikelen 20bis, 20ter, 20quater, 20quinquies, 20sexies, 20septies, 20octies, 20novies, 26bis, 40bis en 40ter blijven van toepassing;

4° artikelen 36, 37, 38 en 40 blijven van toepassing, maar met een verwijzing naar de studieomvang, overeenkomstig het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen;

5° artikelen 57bis, 57ter, 57quater en 57quinquies blijven van toepassing;

6° artikelen 6, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 41, 43, 44, 45, 47, 48, 52, 54, 55 en 56 zijn niet meer van toepassing. In de plaats daarvan passen de hogescholen de overeenkomstige bepalingen toe van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen.]

[§ 3. Instellingen kunnen de Vlaamse Regering verzoeken om bepaalde voorschriften vervat in [hoofdstuk III](#) van het universiteitendecreet, respectievelijk [titel II](#) van het hogescholendecreet die overeenkomstig § 1, respectievelijk § 2 met ingang van het academiejaar 2005-2006 vervangen worden door de overeenkomstige bepalingen van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, toch nog te kunnen toepassen in het academiejaar 2005-2006.

Instellingen die in het academiejaar 2005-2006 van een dergelijke maatregel genieten, zijn ertoe gehouden § 1, respectievelijk § 2 onverkort toe te passen met ingang van het academiejaar 2006-2007.]

Decr. 16-6-2006

[Onderafdeling 4. - Academisering van het hoger kunstonderwijs**Art. 138bis.**

De Vlaamse Regering kan uiterlijk op 31 december 2004 de in artikel 58 opgenomen verwijzingen naar wetenschappelijke kennis en competenties en wetenschappelijk onderzoek vervangen door een geëigende terminologie voor wat betreft de opleidingen in de studiegebieden "Audiovisuele en beeldende kunst" en "Muziek en podiumkunsten".

Het besluit ter zake wordt onverwijld ter bekrachtiging voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

Indien het Vlaams Parlement het besluit niet bekrachtigt, wordt het geacht nooit te hebben bestaan.]

Decr. 30-4-2004

Afdeling 4. - Inwerkingtredingsbepalingen

Art. 139.

De artikelen van titel I treden in werking met ingang van het academiejaar 2004-2005 met uitzondering van hoofdstuk 3, afdelingen 1 en 2, [artikel 95,]¹ hoofdstuk 6 en hoofdstuk 7, afdeling 1, artikel 114 en afdeling 3, onderafdeling 1 en 3 die uitwerking hebben met ingang van 1 januari 2003 en met uitzondering van hoofdstuk 7, afdeling 3, onderafdeling 2, artikel 128, § 4 en artikel 129, § 5 die in werking treden op 1 juli 2005.

[De bepaling van artikel 107 treedt in werking op 1 januari 2006.]²

[]¹ Decr. 19-3-2004; []² Decr. 30-4-2004

TITEL II. - Financiering Hogescholen

HOOFDSTUK I. - Financierbaarheid opleidingen

Art. 140.

Aan artikel 173, § 2, van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap worden de volgende wijzigingen aangebracht : ...

Art. 141.

Aan artikel 175 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 16 april 1996, 8 juli 1996 en 14 juli 1998, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

...

3° met ingang van het academiejaar 2004-2005 worden §§ 2 en 3 geschrapt;

...

...

TITEL III. - Financiering universiteiten

...

TITEL IV. - Financiële verantwoording universiteiten

Art. 168.

Artikel 153 van het universiteitendecreet wordt vervangen door wat volgt :

«Artikel 153. Het universiteitsbestuur stelt voor 15 november een beleidsbegroting op voor het volgend begrotingsjaar en legt deze binnen de veertien dagen ter goedkeuring voor aan de Vlaamse regering. Het begrotingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

Onder de begroting wordt verstaan de jaarbegroting enerzijds en de meerjarenbegroting anderzijds.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen omtrent de inrichting van een beleidsbegroting.»

Art. 169.

Artikel 161 van het universiteitendecreet wordt vervangen door wat volgt :

«Artikel 161. De universiteiten voeren betreffende alle voorzieningen van de instelling een algemene boekhouding door middel van een stelsel van boeken en rekeningen gevoerd met inachtneming van de gebruikelijke regels van het dubbel boekhouden en een aangepaste analytische boekhouding. De boekhouding omvat alle verrichtingen, bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van welke

aard ook. De boekhouding wordt voorgelegd aan een bedrijfsrevisor.»

Art. 170.

Aan het eerste lid van artikel 162 van het universiteitendecreet wordt de volgende zin toegevoegd :

«De jaarrekening wordt voorgelegd aan een bedrijfsrevisor, wiens bevindingen aan het document worden toegevoegd.»

Art. 171.

De artikelen van titel IV treden in werking op [1 januari 2007].

[Indien een universiteit daartoe een gemotiveerd verzoek indient, kan de Vlaamse Regering de in het eerste lid bedoelde inwerkingtreding voor de verzoekende universiteit met één jaar uitstellen, tot 1 januari 2008.]

Decr. 16-6-2006

TITEL V. - Rechtspositie hogescholenpersoneel

...

- (1): Het Arbitragehof beslist dat het beroep tot vernietiging, in zoverre het is gericht tegen de artikelen 56 tot en met 62 van hetzelfde decreet, zal worden onderzocht dan wel van de rol worden geschrapt naargelang het beroep tot vernietiging ingesteld tegen artikel V.10 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt ingewilligd dan wel wordt verworpen (Arr. nr. 44/2005, 23-2-2005)